היינט 8.30 אוונט אין פרץ-זאל 2טער וועכנטלא- כער פארום פון איד. קולט. געז. א לייזויק אוונט-רייכע פראגראם

ש. ראפאפארט-וועגן לייזויקן. — "קייטן" פארגעלייענט אין פערזאנען. — געזאנג פון לייזויקס לידער. ר. גארעליק און א. וו.

זון אויפגאנג — 7.3.
זון אונטערגאנג — 5.21.

אידישן וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

די איינציקע אידישע אייטומ אין מערב קאנארע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאָג

וועטער: קלאר און טיילער.

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 208. Winnipeg, Friday Oct. 24, 1930. Published daily except Saturday and Sunday דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג פרייטאג, ב' חשון, תרצ"א.

אנטי־אידישע פאָליטיק אין א"י פארדאמט פון קאנסערוואטיווע פירער

באלדווין, טשעמבערלעין און אמערי דריקן אויס זייער אנטרי-סונג אין בריוו צו לאָנדאָנער "טיימס". — זאָגן אז נייער "ווייסער פאפיר" איז אָפּווייכונג פון מאנדאט און פון בריטישע פארפליכטונגען

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאָס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאנדאן, אקט. 24. — אין א בריוו צו דער "טיימס", אונטערגעשריבן פון די דרייי וויכטיקסטע קאנסערוואטיווע פירער, סטענלי באלדווין, סער אוסטען טשעמבערלען און קאל. אמערי (געווען קאלאניאל מיניסטער), ווערט שארף פארדאמט די אנטי־אידישער פאלעסטינער פאליטיק פון מאקדאנאלדס רעגירונג, ווי אויסגע־דריקט אין לארד פעספילד'ס "ווייסן פאפיר" פון לעצטן מאנטאג.

דער בריוו לויבט שטארק דעם ציוניס־טישן פירער, דר. חיים ווייצמאן, וועל־כער האט רעזיגנירט אין פראטעסט קעגן דער נייער בריטישער פאליטיק און דריקט אויס פארדראס, וואס ער איז געווען גע־צוואונגען צו רעזיגנירן. זיין בריוו לויטעט:

"די ווירקונג פון דעם ווייסן פאפיר אויף דעם אמעריקאנער אידנטום און אויף די אירן אומעטום וועט זיין צו שאפן א געפיל פון אומצוטרוי אין בריטישן וואָרט, — וואס איז דער טייערסטער אקטיוו אין אונזער אויסלענדישער פאָ־ליטיק".

אנערקענענדיק, אז ענגלאנד האט פאר פליכטונגען נים בלויז צו די אירן, נאר פאר איר נייער פאלעסטינער פאליטיק, אויך צו די אראבער, שרייבן זיי אבער:

"וואס אונז פארדריסט אין דאס, וואס זיין מאיעסטעט רעגירונג האט, ווי אונז זעט אויס, אויפגעגעבן די דאזיקע פאליטיק, נים געבנדיק קיין געלעגנהייט נים די אירן און נים די אראבער אויסצוזאגן זיך וועגן דעם, און נים דערלויבנדיק דעם פארלאמענט צו זאגן זיין וואָרט וועגן דעם ענין, האט די רעגירונג געשאפן א פאָ־ליטיק וואס איז אזוי נעגאטיוו אין איר כאראקטער, אז זי איז א סתירה נים בלויז צו די וואונשן פון דעם ראט פון דער פעלקער־ליגע, נאר זי איז אויך א פולע אפליימעונג פון דער באלפור דעקלאראַ־ציע און פון די פארזיכערונגען געמאכט פון די בריטישע רעגירונגען פאר די לעע־טע צוועלף יאר".

ווען די סעסיע פונ'ם פארלאמענט עפנט זיך קומענדיקן דינסטאג, וועלן די קאנסערוואטיוון פארשלאגן אן אומצוטרוי אפשטימונג קעגן דער רעגירונג פאר דורך ווארפן קאנאדעס פארשלאג פון פארצוג טאריפן; פאר דערלאגן צו אזא גרויסן וואוקס פון דער ארבעטלאזיקייט און פאר איר נייער פאלעסטינער פאליטיק.

פארדאמען פעספילדס פאליטיק אין ארץ-ישראל

סטענלי באלדווין, געווען לענער פון גרויס־בריטאניע

קאל. אמערי, געווען לענער מי־ניסטער אין באלדווינס קאבינעט

מאקדאנאלדס רעגירונג וועט פאלן, גלויבט מען

סעסיע וואָס עפנט זיך דינסטאג וועט זיין א קריטישע פאר דער רעגירונג. — ליבעראלן וועלן ווארשיינלאך צושטיין צו קאָנ־סערוואטיוון אין פראגן פון צוריקרופן "טריידס יתיאָן אקט"

לאנדאן, אקט. 24.— אין די הינע פאָ־ליטישע קרייזן גלויבט מען, אז די סעסיע פונ'ם פארלאמענט וואס עפנט זיך קומענ־דיקן דינסטאג וועט זיין די לעצטע פאר דער איצטיקער ארבעטער רעגירונג, און אז נייע וואלן וועלן באלד פארקומען.

די רעגירונג שלאגט פאר די פאלגענד־ן זיבן פונקטן: אן אומטרויען אין דער רעגירונג; א פלאן צו באזעצן ארבעטסלאזע אויף לאנד, און דער צוריק רוף פונ'ם טריידס יוניאן אקט.

דער לעצטער פונקט איז דער געפאר־לאכסטער פאר דער רעגירונג. דער "טרייד יוניאן אקט" האט די קאנסערוואטיווע רע־גירונג דורכגעפירט נאָכ'ן גענעראל סטרייק מיט'ן צוועק צו באוואהרענען זיך קעגן אזעלכע סטרייקס אין דער צוקונפט. עס ווערט פארשטאנען, אז די ליבעראלן זיי־נען אנטשלאסן צו באקעמפן דעם צוריק־רוף פון דעם געזעץ, און זיי, צוזאמען מיט די קאנסערוואטיוון, וועלן דורכוואהרן די רעגירונג.

דער "טרייד יוניאן אקט" פארבאט די יוניאנס צו אסיגנירן פאנדן פאר פאליטי־שע צוועקן. די ארבעטער רעגירונג מוז פרובירן צוריקרופן דעם אקט, ריסקירנדיק מיט איר עקזיסטענץ. סיי דערפאר וואס זי האט דאס פארשפראכן, און סיי צוליב דעם וואס די ארבעטער פארטיי נויטיקט זיך אין דער פינאנציעלער שטיצע פון די יוניאנס.

——(::)——

רוסיש ביזד אין פע־רעס

די ערשטע דריי טעג פון קומענדיקער וואך, וועט אן פעלעס טעאטער געווען ווערן א רוסיש ביזד, "הערצער אין גלות" מיט דאלארעס קאסטעלא, אין דער הויפּט ראל.

דאס איז א דורכאויס־רוידנדיקע ביזד, א געשיכטע פון ליבע און שרעקלאכער דראמע פונ'ם אלטן רוסלאנד, מיט צאר'ס קזאקן אין די זאטלען.

——(::)——

1-טער ארב. רינג פאָ־רום דעם זונטאָג

מר. לעסטער, רעדאקטאר פון א. בי. יו. בולעטין, וועט ריידן ביי דעם ארב. רינג פארום דעם זונטאג, אקט. 26טן, 8 אוונט, אין פריידייט טעמפל. אויף דער טעמע "דער אלגעמיינער כאראקטער קריזיס".

דאס וועט זיין דער ערשטער פון א סע־ריע פארומס וואס וועלן דורכגעפירט ווערן פונ'ם ארב. רינג, בר. 169. יעדן לעצטן זונטאג פונ'ם חודש, מיט אידישע אדער ניט־אידישע רעדנער.

——(::)——

היינט "לייוויק אוונט" אין פרץ זאל

לכבוד ה. לייוויקס קומען קיין ווינניפעג אין א וואך ארום, וועט היינט, 8.30 אוונט, אין פרץ־זאל, דורכגעפירט ווערן דער צווייטער וועכנטלאכער פארום פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט אין דער פארם פון א "לייוויק אוונט".

אינ'ם דייטן פראגראם וועלן זיך צווישן אנדערש באטייליקן: ש. ראפאפארט, וועל־כן לייוויקן; רחל גארעליק, געזאנג, פון לייוויקס לידער.

לייוויקס "קייטן" וועלן פארגעלעזן ווע־רן אויף אן אינטערעסאנטן אופן, — אין פערזאנען. עס וועלן אויך דעקלאַ־מירט ווערן לייוויקס לידער.

אלע זיינען איינגעלאדן.

——(::)——

מזל טוב

א זון געבארן צו דר. און מרס. שובין. מוטער און קינד אין בעסטן צושטאנד.

——(::)——

פערזאנען געזוכט

יאנסקי, זון פון ישראל אלעקסאנדרא וויטש, מיט 18 יאר צוריק פארלאזן גראד־נע, ווערט געזוכט פון זיינע ברידער און שוועסטער.

זיך ווענדן אין ד. א. וו., נו. 331.

רוטנבערג גיט איבער פראָטעסט פון וועד לאומי צום היי-קאָמישיאָנער פאר לאנדאנער רעגירונג

אגודת-ישראל שטייט צו צו נאציאָנאלן פראָטעסט

ירושלים, אקט. 24 (איטא).— פנחס רוטנבערג, פארזיצער פונ'ם וועד־לאומי, האט אפיציעל איבערגעגעבן צו לארד טשענסלעאר דעם פראטעסט פונ'ם וועד־לאומי, ער זאל איבערשיקן א קאפיע פון דעם צו זיין מאיעסטעטס רעגירונג אין לאנדאן.

דער טעקסט לייענט זיך: "מיר האבן נים קיין צוטרוי אין א בריטישער אדמי־ניסטראציע וואס באשטימט אזא פאליטי־שען קורס. מיר וועלן נים נעמען קיין אנטייל אין מיר וועלן נים אנערקענען קיין שום פארלאמענטארישע אינסטיטוציע וואס ווערט געגרינדעט צוריקצוהאלטן אונז פון איבערבויען אונזער לאנד.

דעמאָנסטראציע פאר בריטי־שער אמבאסאדע אין וואַרשע

וואַרשע, אקט. 24. (איטא).— דעמאָנ־סטראציעס פונ'ם "החלוץ" יוגנט זיינען ווידער אויסגעבראכן אין פראגט פון ברי־טישער אמבאסאדע און פונ'ם בריטישן קאנסולאט. א שטארקע פאליציי־אישע וואך האט נים דערלויבט די דעמאָנסטראנטן צוצוגיין נאענט צו דער געביידע.

א צווייטע דעמאנסטראציע, פון רעכטע פועלי־ציון, איז אויסגעבראכן פאר'ן בריי־טישן קאנסולאט. שטיינער זיינען געפלוגן און פענסטער זיינען צעבראכן געווארן. עס האבן זיך געהערט אויסרופן "נידער מיט דער בריטישער רעגירונג!" און דאס געזאנג פון "התקוה". די פאליציי האט צע־טריבן די דעמאנסטראנטן און האט ארעס־טירט פיר פערזאן.

פארשטארקטע פאליציי פאטראלן באַ־וואכן איצט די אמבאסאדע און דעם קאנסולאט.

אויף א זיצונג פון דער עקזעקוטיווע פון אגודת־ישראל איז באשלאסן געווארן צו פראטעסטירן קעגן דער שרייענדיקער אומ־גערעכטיקייט פון דער בריטישער רעגירונג.

איינזאמער באנדיט באַרויבט סאס־קאטונער באנק אויף $3,000

סאסקאטון, סאסק., אקט. 24.— אין איינזאמער באנדיט האט דא אין מיט'ן טעג באַרויבט די אפּטיילונג פון באנק אוו נאווא סקאשא, אין הארץ פון דער וועסט סייד, אויף $3.000. בעת א פאליציסט איז געשטאנען אויף דער וואך אויף דער צווייטער זייט נאס.

דאס האט פאסירט ארום 12.45 נ. מ. דער באנדיט, צוגייענדיק צום פענסטערל פון דער קאסע, האט דערלאנגט דעם קא־סיר א טשעק, אויף וועלכן ס'איז געווען אנגעשריבן "דערלאנג דאס געלט; אז נים וועט עס זיין דיין סוף". צו באשטעטיקן עס, האט ער דעם קאסיר געוויזן דעם שפיץ פון א רעוואלווער.

דער קאסיר האט אים אנגעהויבן דער־לאנגען פינפערלאך, אבער דער באנדיט האט שטיל ארויסגעבורטשעט: "מאך זיך נים נארויש." יענער האט געמוזט דער־לאנגען צענערלאך און דערנאך — 20־דאלערדיקע.

נאכדעם ווי ער האט אזוי ארייננענומען ארום דריי טויזנט דאלאר, איז ער ארויס אין דרויסן און איז אנטלאפן אויף אן אור־טאמאביל. די צוויי אנדערע אנגעשטעלטע בעטן צו קומען.

ציוניסטישע פארזאמלונג דריקט אויס גלויבן אין כחות פונ'ם אידישן פאָלק

א גרויסע צאל מיטגלידער פון ציון קאנסיל און פיל אנדערע האבן גענומען וואוינס די דרינגענדיקע פארזאמלונג, נעכ־טן אוונט, פארגרופן צו באטראכטן די לאגע וואס איז געשאפן געווארן דורך דער לעצטער דערקלערונג פון דער בריטישער רעגירונג בנוגע ארץ־ישראל, און צו דער־ווייזן א דעלעגאט צו דער ספּעציעלער קאנפערענץ פון דעם נאציאנאלן ראט פון דער קאנאדער ציוניסטישער ארגאניזאציע, וועלכע וועט פארקומען מאנטאג, 27טן אקטאבער אין מאנטרעאל.

מ. העפנער, וויצע פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, איז געווען פארזיצער. די שטימונג איז געווען אן ערנסטע אבער נים קיין נעדריקטע. דער פארזיצער האט אויפגערופן ה. י. ווייל־דער, מ. דזש. פינקעלשטיין, י. העסטרין, א. אסאווסקי צו אויסדריקן זייערע מיינונ־גען וועגן דער לעצטער ביטערער אטאקע פון דער בריטישער רעגירונג אויף די ציו־ניסטישע שטרעבונגען, — און וואס מען וואלט געדארפט טאן.

אלע רעדנער האבן אונטערגעשטראכן דעם פאקט, אז דער אידעאל פון דער ווי־דעראויפבויונג פון ארץ־ישראל ווי א אי־דישע נאציאנאלע היים איז צו הייליק און די ווילנסקראפט פון דעם אידישן פאָלק — צו שטארק, מען זאל קאנען אים דערשטי־קען דורך וועלכער נים איז דערקלערונג, אדער שטערונג. עס איז אונטערגעשטראַ־כען געווארן די מוסיקע שטעלונג פון ווער לאומי אין ארץ־ישראל א. א. וו. כמעט אלע רעדנער האבן באטאנט, אז די לעצטע דערקלערונג באווייזט נים מער, ווי די שוואכקייט פון דער בריטישער רעגירונג, און נים דעם ווילן פון דעם ענגלישן פאָלק, און געוויס נים די מיינונג פון דער פאר־דער וועלט. די אידן האבן דערווייזן צו א־ר בערטראגן שווערערע אנפאלן, — וועט מען אויך דאס אויבערטראגן. מען דארף אבער אנווענדן אלע כחות דערצו און אויסדריקן א שטארקן ווילן.

אין באצוג צו דער פארזאמלונג אין מאנטרעאל האט מען באשלאסן, אז די לאגע איז צו ערנסט מען זאל זיך אין איר נים באטייליקן. די ווינניפעגער שטימע דארף זיך דארט הערן. ה. י. ווייל־דער איז כמעט איינשטימיק דערווייזלט געווארן ווי דער דעלעגאט פון מערב קאנאדע.

ס'איז אויך דערווייזלט געווארן א קאמי־טעט, וועלכער זאל דורך דער אלגעמיינער נים אידישער פרעסע און אנדערע מיט־לען אויפקלערן די עפנטלאכע מיינונג וועגן דער אמת'ער לאגע אין ארץ־ישראל, און געווינען די עפנטלאכע מיינונג לטו־בת דעם אידישן שטאנדפּונקט.

עס זיינען דערווייזלט געווארן: א. אסאווסקי, מ. דזש. פינקלשטיין, י. העס־טרין, ה. י. ווייל־דער און ח. סאקלאף.

די דאזיקע קאמיטע פאנגט נאך היינט אן איר ארבעט.

——(::)——

ארבעטסלאָזיקייט אין דייטש־לאנד שטארק געוואָקסן

בערלין, אקט. 24.— די צאל ארבעטס־לאזע אין דייטשלאנד דערגרייכט איצט 3,186.000, לויט אן אפיציעלן באריכט. דאס איז א וואוקס פון 86 טויזנט.

א'דן זאלן ארויסגעטריבן ווערן פון דייטשלאנד, פאדערן פאשיסטן

אידן מוזן ארויסגעטריבן ווערן פון דייטשלאנד ווי אמאל פון שפאניע, זאגן היטלעריסטן. — פאשיסטישע פרעסע רופט אָפן צו פאגראמען אויף אידן. — רעגירונג נעמט אָן מיטלען קעגן אויסברוכן

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

בערלין, אקט. 24 (איטא).— דייטש־לאנד וועט נאכפאלגן דעם בייספּיל פון שפאניע און וועט ארויסטרייבן אלע אידן פון לאנד, — ווערט היינט פאראויסגע־זאגט אין דער פאשיסטישער פרעסע, וועל־כעס אנטיסעמיטישע קאמפאניע אנטוויר־קעלט זיך אלץ מער און מער אין אפע־נער העצע צו פאגראמען.

דער "פעלקישער באאבאכטער", אָרגאן פון די היטלעריסטן, זאגט: "וואס שפּא־ניע האט געטאן מיט הונדערטער יאָרן צוריק, וועט דייטשלאנד טאן מארגן". די צייטונג זעצט פאר דראמאטיש: "הער זיך איין, ישראל, דיין רעזשים קומט צום סוף. גיב אויף דיין אומגעזעצלאכע עקאָ־נאמישע און קולטורעלע הערשאפט, כדי דיינע שפאנישע דערפאהרונגען זאָלן זיך דא נים איבער'חזר'ן. היטלער שטייט ביי די טויערן! — אבער די אידן וועלן נים הע־רען, ביז זיי וועלן ארויסגעטריבן ווערן הינטער אונזערע גרעניצן" . . .

בערלין, אקט. 24. — די באשטימונג פון קארל סעווערינג צום פאסטן פון פריי־שיין אינערן מיניסטער, און פון אלבערט גערזעזינסקי צום פאסטן פון שעף פון בערלינער פאליציי, ווערט דא אנגענומען פאר א ציילן, אז די רעגירונג זוכט זיך צו באוואהרענען קעגן וויטערדיקע אויסברי־כען. די צוויי ווערן באטראכטט פאר "אייז־זערנע מענשן", וואס וועלן נים אפשטעלן זיך פאר די שטרייענסטע מיטלען צו האל־טן ארדענונג.

דה. יאזעף ווירט, אינערן מיניסטער פון דער רייך רעגירונג, רייד־נדיק־ביי א קאנזוועשאן פון ציווילע באאמטע, האט געוואָרנט קעגן דער געפאר פון א פאשיס־טישער דיקטאטור, און האט דערקלערט, אז די רעגירונג וועט זיך באנוצן מיט איר מאכט אונטערצודריקן "די שונאים פון דער מלוכה".

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

פרייטאג, אקט. 24

ה' מינסטער, ארג. פון אינדוסט. יוניאן, ביי ארב. יוגנט קלוב וועגן יוניאן באוווי־גונג, 8.30 אוונט, אין פרייהייט טעמפל.

שבת, אקט. 25

טאנץ פון ען. אר. דזש. (יאנג דזשודיען גרופּע), 8.30 אוונט, אין ציון זאל.

זונטאג, אקט. 26

"סילווער טי" פון ליידים אקז. פון מושבזקמנים ביי מרס. ס. נוטמאן, 100 טשארלס סט., 2 ביז 5 שעפּט.

יערלאכער טאנץ פון פראפאיסקער נעז. 8.30 אוונט, אין פרץ־זאל.

וואלן פארזאמ. פון ליידים אקז. היב. סיק בעב. סאס., 2.30 נ. מ. אין קווינס קאמיטע רום.

ערשטע טיי פון סעזאן פון וופ. הדסה, ביי מרס. קאהען, 319 פלאָרא עווע., 3 ביז 11 נ. מ.

וואלן פארזאמ. ביי ליידים אקז. פון ערת־יישורון שול, 3 נ. מ., אין שול. מענגנס און מעקגרעגאר.

דערעפענונגס טיי פון ליידים אקז. פון אשכנזי שול, אין שול, 3 ביז 12 נ. מ.

טיי פון בנות־ציון פרי לאאן אסן, ביי מרס. סיגאל, 402 מאניטאבא עווע., 2.30 ביז 11 נ. מ.

פארזאמ. פון הנוער העובד (אפּנפליינט צוליב וויכטיקע אורזאכן פון פרייטאג) 3.30 נ. מ., אין פאלקס שול.

אלגעמ. פארזאמ. פארטיי און יוגנט ליג־קע פון"צ, פונקט 3 נ. מ. אין פרץ אינ־סטיטוט, וויכטיקע פראגעס.

זונטאָג, אקט. 26

חברים פארזאמ. פון צעירי־ציון, 8 אוונט, אין פאלקס־שול.

מאָנטאָג, אקט 27

פארזאמ. פון מוטער פאראיין פון ת"ת, 8.30 אוונט, אין ת"ת.

דינסטאָג, אקט. 28

טיי פון יוגנג פרויען סיסטערהוד ביי מרס. מ. באראדיצקי, 348 רעדוואוד עווע. 3 ביז 11 נ. מ.

לייען־קרייז פון מוטער פאראיין פון פרץ שול ביי מרס. נ. שעפּס, 138 מאקריי עווע. 2.30 נ. מ. פונקט.

מיטוואָך, אקט. 29

פארזאמ. פון בנות שלום סאס., 8 אוונט, אין שטיימאן האל.

לערער ראפאפארט: "הומאר און קאָ־מיזם ביי שלום־עליכם", ביי פארזאמ. פון מוטער־פאראיין פון פרץ־שול, 8.30 אוונט, אין שול.

טיי פון מרים הדסה ביי מרס. דזש. פארטנאף, 328 באיד עווע.

זונטאָג, נאָוועמבער 2

ערשטע לעקציע פון ה. לייוויק: "לע־גענדע נעשטאלטן אין דער אידישער לי־טעראטור", 9 אוו., פונקט אין פרץ־אינ־סטיטוט. אויפזיכט איד. קולט. נעז.

"טעג־טאג" פאר חלוצות אין א"י, אויפ־זיכט פון"צ פרויען קלוב.

טיי פון וופ. טשאפטער הדסה ביי מרס. ד. רוזען, 107 האלעט סט.

אין תלמוד תורה מנין

ווי די פארוואלטונג פונ'ם ת"ת מנין בעט אונז צו מעלדן, זיינען לעצטן פריי־טאג צו נאכטאון שבת פרי אין דעם גרויסן זאל פון דער גרויסער־תלמוד תורה אנווענדז געווען 200 קינדער, מיט וועלכע דער באוואוסטער מנגן מר. ב. בראנשטיין האט איינגעזוונגען איינציקע תפילות.

דאס איינזינגען מיט די קינדער וועט נאך אנגיין איינציקע שבתים ביז מען וועט קאנען צוטרעטן צום רעגולערן דאוונען.

די רעפעטיציעס וועלן אנגיין אויך היינט, פרייטאג, אוונט 5.45 און מארגן שבת פרי, 9.45.

יעראלאכער טאנץ פון פראָפּאָיסקער געזעלשאפט, זונטאג, אקט. 26. 8.30 אוונט אין פרץ זאל

גוטער אָרקעסטער פיינע שטימונג קומט

אנב - אורחא

פון מארק

שמועסן איבער טאָג-פראגן

ראס שפּיגוועכס פון לייכטסטן ווידערשטאנד. — דער גרויסער פעלער. — מיט די אראבער קענען ברויטישן אימפּעריאליזם. — שפּעט, אבער נים צו שפּעט. — גלות־יסטישער ציוניזם.

"די ליניע פון דעם לייכטסטן ווידער־שטאנד" איז צו גיין מיט דעם שטארקן קעגן דעם שוואכערן, מיט דעם אונטער־דריקער קעגן די אונטערדריקטע. אזוי נע־פינט מען חן אין די אויגן פונ'ם שטאר־קען, און, אויב יענער דערלויבט נאך אלץ נים קיין גלייכע שותפות מיט אים, קאן ער אבער אין א שטימונג פון גרויסער טיקייט צואווארפן אביסל שריים פון זיין רייכן טיש.

ווי א נאציאנאלע פאליטיק איז אבער דאס א פאטאלע פאליטיק. באזונדערס דערפאר, ווייל ליר גלויבן, אז דער טאג פון רעכענונג מוז פריער אדער שפּעטער קומען, און די וואס זיינען היינט פון אונ־טען, וועלן מארגן ווערן דערהויבן.

* * *

די ציוניסטן האבן געמאכט א פאָ־טאלן טעות, וואס זיי האבן פארזוגט די אראבער און האבן געמאכט יר־אחת מיט ענגלאנד, אזוי דינענדיק נים־ווילנדיק ווי א מיטל פאר די ברויטישע אימפּעריאליסטישע צוועקן. ווי אבער זי האט דערזעען אז דער אראבישער צד איז דער שטארקסטער, האט זי פארווארפן די אירן און צוגעצויגן דן די אראבער צו איר דינסט.

באמת האט דאך דער שטארקערער דא ביידע צדדים אין ארבל. סוף־כל־סוף וועל־לען זיך די איצט טריאומפירנדיקע אראָ־בישע פירער כאפן זיך, אז זיי זיינען בלויז געווען א שפּיליציע אין די אימפּע־ריאליסטישע הענט פון ענגלאנד. — פונקט ווי די אירן האבן זיך עס אביסעלע צו שפּעט געכאפּט . . .

* * *

דער וועג פון דער אידישער פאליטיק האט גלייך פון אנהויב געדארפט זיין — א פאראייניקונג מיט די אראבער קעגן די ברויטישע אימפּעריאליסטישע אפּעטי־טען.

צו יענער צייט, ווען די אירן זיינען נאך געווען שטארק און ווען די אראבער נים געווישן די אירן און די אראבער זיי־נען נאך נים געווען אנגעשטריינגט, וואלט דער אידישער צד געקאנט אויס־דינגען א סך מער הנחות פון די אראבער, ווי פון ענגלאנד.

ווען די אירן שטימען דאן איין מיט־צוקעמפן מיט די אראבער פאר א אראָ־בישער פערעראציע, איינשליסנדיק פאָ־לעסטינע, וואלטן די אראבער גיכער פון אלץ נים געהאט וואס אויסצוזעצן קעגן דעם, אז דער פאליעסטינער טייל פון דער פערעראציע זאל ווערן די אידישע באזע פון דער משפחה פון סעמיטישע פעלקער.

איצט איז דאס שוין א סך שווערער. אונזערע באציאונגען מיט די אראבער זיי־נען איצט שטארק אנגעשטריינגט געווארן. זיי האבן אנגעהויבן אונז באטראכטן ווי מער נאטירלאכער פאר זיי ליניע: מיט נאלער באפרייאונג, מיר אליין האבן נע־האלטן אויסטיילן פאליעסטינע אין א באזונדער איינהייט, אזוי אז פון דער אלגעמיינער אראבישער פראגע איז געווארן א נאציאנאלע.

* * *

ס'איז אבער נאך איצט אויף נים אינ־גאנצן צו שפּעט.

די אירן האבן געמאכט א טעות, און האבן דערפאר זייער מייער באצאלט.

איצט דארפן זיי עס פּרובירן גוט מאָ־כען, אויף וויפיל דאס לאזט זיך נאר. אנשטאט צו גיין "אויף דער ליניע פון לייכטן ווידערשטאנד", דארפן די אירן איצט גיין אויף דער שווערער, אבער ביישע פירער כאפן זיך, אז זיי זיינען בלויז געווען א שפּיליציע אין די אימפּע־ריאליסטישע הענט פון ענגלאנד. — פונקט ווי די אירן האבן זיך עס אביסעלע צו שפּעט געכאפּט . . .

* * *

דער וועג פון דער אידישער פאליטיק האט גלייך פון אנהויב געדארפט זיין — א פאראייניקונג מיט די אראבער קעגן די ברויטישע אימפּעריאליסטישע אפּעטי־טען.

צו יענער צייט, ווען די אירן זיינען נאך געווען שטארק און ווען די אראבער נים געווישן די אירן און די אראבער זיי־נען נאך נים געווען אנגעשטריינגט קעגן דעם, אז דער פאליעסטינער טייל פון דער פערעראציע זאל ווערן די אידישע באזע פון דער משפחה פון סעמיטישע פעלקער.

איצט איז דאס שוין א סך שווערער. אונזערע באציאונגען מיט די אראבער זיי־נען איצט שטארק אנגעשטריינגט געווארן. זיי האבן אנגעהויבן אונז באטראכטן ווי מער נאטירלאכער פאר זיי ליניע: מיט נאלער באפרייאונג, מיר אליין האבן גע־האלטן אויסטיילן פאליעסטינע אין א באזונדער איינהייט, אזוי אז פון דער לאקאלער אראבישער פראגע איז געווארן א נאציאנאלע.

* * *

ס'איז אבער נאך איצט אויף נים אינ־גאנצן צו שפּעט.

די אירן האבן געמאכט א טעות, און האבן דערפאר זייער מייער באצאלט.

איצט דארפן זיי עס פּרובירן גוט מאָ־כען, אויף וויפיל דאס לאזט זיך נאר. אנשטאט צו גיין "אויף דער ליניע פון לייכטן ווידערשטאנד", דארפן די אירן איצט גיין אויף דער שווערער, אבער ביישע פירער כאפן זיך, אז זיי זיינען בלויז געווען א שפּיליציע אין די אימפּע־ריאליסטישע הענט פון ענגלאנד. — פונקט ווי די אירן האבן זיך עס אביסעלע צו שפּעט געכאפּט . . .

* * *

ווען איך רייד וועגן א ווייטערדיקן אי־דישן קאמף פאר זיינע אינטערעסן אין ארץ־ישראל, מיין איך טאקע די אינטע־רעסן פון אט דעם ישוב, וואס קאן נים האבן קיין גרויסע באדייטונג אז א צופלוס פון שטענדיקע פרישע כחות פון הבוזס.

איך מיין אבער אז דער ציוניזם וואלט איצט געדארפט ארויסווארפן גאר א גרויס־

(שלום אויף לעצטער זייט)

אנגעפירט פון ם הערער פארבאנד פון די אידישע וועלטלאכע שולן אין ווייניפעג

א מעשה פון פארצייטן

פון יעקב זיפער

אין א לאנד, א ווייטס, האט געלעבט א גוטער און ערלאכער מאן. האבן אלע אים ליב געהאט פאר זיין ערלאכקייט און אים פארטרויט זייערע פארמעגנס; האט דער מאן געלעבט אין גרויס עשירות, און אין גליק; נאר א טרויער איז געווען אויסגעשפרייט אויף זיין הויז — ער האט קיין קינדער ניט געהאט. האט ער געבעטן דעם האר פון דער וועלט אזוי: "רבונו של עולם, מיינע הויפן זיינען פול מיט תבואה און ווער ס'זאל זיי ירשענען איז נישטא. מיין הויז איז פול מיט לייזיקייט, נישטא ווער ס'אל זיך שפילן דארט... מיינע שאפעס זיינען פול מיט ספרים און מיין מוה מיט תורה און נישטא וועמען עס איבערצוגעבען... דארף א יידיקער בוים באשאפן ווערן"... איז ווי א בוים אין פעלד, דארף ער זיך דאך פרוכפערן און מערן! קאנסטן עס נישט טאן אין מיין זכות, טא ליי זשע מיר אויס, שיינק מיר א מתנה". איז די תפילה דערהערט געווארן און זיין פרוי האט געבוירן א זון. האט אים דער פאטער א נאמען געגעבן שאול מתניה, אויסגעליען א מתנה פון גאט.

איז געווען א פרייד אין גאנצן הויז, האבן זיך אויך געפרייט די ארי־מע שכנים זייערע, ווייל דער מאן און זיין פרוי האבן שיינע נדבות אויסגע־טיילט צו אלע. וואס האבן א האנט אויסגעשטרעקט, איז זיך שאול געווארן גרויס און דיק. די שווארצע לאקן האבן זיך געכוואליעט איבער די אקס־לען און די אויגן האבן גערעדט מיט גוטסקייט און פרייד. ווען שאול איז אלט געווארן אכצן יאר, איז זיין פאטער שלאך געווארן און געפילט אז ער וועט שוין פון זיין בעט. נישט ארום. האט ער צוגערופן שאולן און געזאגט: "ווי איך שפיר אין זיך, וועל איך שוין דיין הופה נישט זוכה זיין צו זען. מיין צייט איז שוין נעקומען. זאלסטן וויסן זיין אז איך לאז דיר איבער א גרויס עשירות, אבער דאס רייכקייט וועט דיר נאר קאנען דינען און הנאה טאן, אויב א הוץ דיינע צוויי אויגן, וועלן דיר לייכטן נאך צוויי אויגן, די אויגן פון "אמת" און "גוטסקייט". לערן דיך א מלאכה מיין קינד, אבער נאר אזא וואס זאל דיר לייכטן מיט די אמת'ע אויגן".

אז דער פאטער איז געשטארבן, האט שאול אים באוויינט א סך טעג. האט עס זיין אלטע מאמע ניט געקאנט פארליידן און אים געזאגט:

"זאלסט וויסן זיין, אז אויף דיר ליגט איצט דער גאנצער עול, דו מוזט דיר אליין ווערן א טאמע און ס'איז שוין צייט זאלסט ווערן א מאן צווישן מענער, כחיים, נעם געלט און הייב עפעס אן צו טאן און זיי מצליח."

צומארגנס האט שאול מתניה גענומען א בייטל מיט גאלדענע רענד־לאך און געגאנגען אויפ'ן מארק. האט ער געזען ווי מענטשן האנדלען מיט פאלשקייט און גנבה, האט ער נישט געוואלט האבן צו טאן מיט זיי און איז אהיימגעגאנגען א באטריבטער. האט אים זיין מאמע געפרעגט פאר וואס ער איז אזוי פאר'דאגה'ט. האט ער איר געענטפערט: כ'האב זיך אלעמאל געלערנט צו זען מיט ביידע אויגן, די סוחרים אבער זיינען בלינד אויפ'ן אויג פון "אמת". ווייסטו דען אז כ'זאל אויך בלינד ווערן

האט די אלטע מאמע פארשארצט אירע בויכע ברעמען, אראפגענו־מען דא ברילן פון דער נאז און אנגעקוקט איר זון מיט גרויס ליבשאפט און געשווינן, שמייכלענדיק מיט אלע קנייטשן פון איר אלט פנים.

שאול האט זי נישט פארשטאנען נאר געפילט האט ער, אז ער איז געערבט און נאכמער באדויערט די בלינדע אויפ'ן אויג פון אמת.

צומארגנס איז שאול געגאנגען אונטער דער שטאט שפאצירן. זעט ער א מענטש, א האלב נאקעטער, ליגט ביים עק פון פעלד. שטעלט ער זיך אוועק ווארטן. ס'איז פרילינג צייט; די ערד, איז נאך א פייכטע, פון נאר וואס צעגאנגענעם שניי. געלעגן אויסגעצויגן א פאר'חלש'טע, נאר א פארע, א ווארימע, א שמעקעדיקע מיט ליים און פרישן סאק פון ביימער — זיילט זיך ארויף, און אלץ ארום זינגט א שטיל געזאנג פון וואקסן. די שטילקייט דאכט זיך רעדט צוזאמען מיט די ריטשקעלאך וואסער וואס לויפן ביים זייט פון וועג. שטייט שאול און ווארט. הייבט זיך דער מאן אויף, טוט א קוק מיט זיינע בלישטשענדיקע גוטע אויגן אויף זיינע אקסן, שפאנט זיי איין אין אקער, טוט זיך א לען אן אויפ'ן אפגעריבענעם העגטל פון אקער און טוט א סמאטשקע צו די אקסן. די אקסן רירן זיך פאמעלאך, דרייען מיט די קעפ און נעמען זיך באוועגן טריט נאך טריט. גייט דער מאן נאך זיי א רואיקער און ווארפט אויגן אויף דער געגנט און שמייכלט.

איז שאול מתניהו געפעלן די מלאכה און ער טראכט: ס'איז גוט דא. לאמיך א שמועס טאן מיט'ן מאן.

—פרידן אויף דיר, מיין האר, ווילסט אפשר אויך מיין לערער זיין? קענסט מיר אפשר זאגן וואס איז דאס פאר אן עבודה וואס דו טוסט זיך באמיען?

הויבט אויף דער מאן, דער אקערער, זיינע קלוגע, קלארע אויגן און טוט א בלישטשט צו שאול'ן.

—גאט איז מיט דיר, מענטש, איך אקער כדי מיין הויזגעזינט מפרנס צו זיין און ס'זאל זיין שפייז פאר די מענטשן פון לאנד און פאר די פייגל און חיות פון פעלד.

— דיין מלאכה געפעלט מיר זייער און איך וואלט זי זייער געוואלט לערנען, — האט שאול מתניה זיך געווענדעט צום אקערער.

— גוט, נעם די לייצן און דריק דעם אקער טיפער.

איז ער געווארן אן ערד ארבעטער און מיט גרויס פרייד אלע טאג צו דער ארבעט געגאנגען.

איינמאל האט שאול דערציילט דער אקערער, אז זיין פאטער האט זיך אים באוויזן אין חלום און אים געזאגט, אז ער זאל זיך זוכן א ווייב, וואס זאל זיין וואוויל-געלערנט און אן אשה חיל. וואלט ער טאקע שוין געוואלט זיך בויען א הויז מיט א פרוי, נאר ער ווייסט נישט וואו זי צו זוכן. האט אים דער מאן געזאגט:

— איך ווייס פון אזא פרוי, וואס איז פאסיק פאר דיר, אבער זי גע־פינט זיך זייער ווייט פון דאנען, אז דו וועסט מיר צוזאגן, אז דו וועסט מיך אין אלץ פאלגן, וועל איך דיך פירן אהין.

האט שאול זיך צוגעהערט צו דעם מאנ'ס רייד און איז אהיימגעגאנ־גען, זיך געזעגענען מיט זיין אלטער מאמע און זי געבעטן, אז זי זאל זיך ניט זארגן: "ער דארף פארן א ווייטן וועג צו ברייגען די בעסטע סחורה". האט אים די מאמע געבענטשט און געאגט:

— זאל דיך דער היטער פון ישראל פירן אין ריכטיקן וועג, זאלסט דיין אמת'ן בת-זווג טרעפן, מיינע אויגן זאלן נאך דאס זוכה זיין צו זען, אמן.

וועלן מיר איצט שאול'ן לאזן גיין צום אלטן מאן, און מיר וועלן אויף א ווייל אריין אין שענסטן הויז פון ירושלים, וואוינט דארט א מאן שטיין רייך, האבן אים ליב ארים און רייך. זאגט מען: חלואי זאל אלעמען זיין אזוי ווי אים, ענטפערט מען: חלואי וואלטן אלע געווען אזוי ווי ער.

האט זיין ווייב געבוירן צען זין ווי די שיינע ליכט, אבער זיי ווילן אויף דער עלטער אויך א טאכטער האבן. א טאכטער אין הויז איז איידלקייט אין הויז, א טאכטער אין שטוב איז א גוטער העלפער אין שטוב. ווילן זיי א טאכטער האבן, טוען זיי א נדר, אז אויב ס'וועט דאס גליק קומען, וועט מען די טאכטער חתונה מאכן מיט א תלמיד חכם, אן איידעלן מאן, וועט זיין א שיינדל אין הויז, פאר גאט און פאר לייט.

און אז א מיידעלע איז געבוירן געווארן, האט דאס הויז מער חן באַ־קומען, האט די פרייד געניטמען מאנצן אין אלע ווינקעלאך פון הויז. די דיר וואנעס אויף די ווענט זיינען גערייניקט געווארן; געסט ווילן קומען זאל שיין און ניי זיין.

די מאמע האט זי געוואלט רופן שרה, זי וועט זיין די הערשערן פון הויז — פארטייטשט די מאמע. דער טאטע וויל זי אבער רופן חנה — שיינ־קייט און הנ'עודיקייט קומט אין הויז, לערנט דער טאטע, טראכט די מאמע: אפשר איז ער גערעכט. האט מען זי גערופן חנה. די מאמע רופט זי שמילער חייט אויך שרה, נאר די ברידער רופן זי חנה'לע, אזא קליינינקע, אן איידע־לע, מיט שווארצע צעפעלאך און דיינינקע פיסעלאך, שפרינגט ארום ווי א ציגעלע און וואקסט א בלילענדיקע רויז.

— פרייט זיך די מאמע און קוועלט פון נחת, האט תענוג דער טאטע און ברומט א ניגונדל:

— חנה'לע, האסט עפעס הייגט געלערנט אין הייליקן ספר?

איז ער נעמט זי אויף דער האנט און גלעט זי מיט גרויס פרייד.

איז זי אויפגעוואקסן א וואוויל-געלערנטע. פרייען זיך מיט איר לאנד און לייט, אבער שדכנים האבן קיין מזל נישט צו איר. בחורים גייען אויעק מיט פארשעממטע פנים'ער. האבן זיך די עלטערן מצער געווען, טרייסט זיי חנה: דער וואס שפייזט א ווערעמל און פארטיילט נישט קיין כאשעפעניש, זעט מיך אויך נישט פארטיילן...

(שלוס קומט)

"פון וואך צו וואך"

קינדער, פון הייגטיקער וואך און וועט אין "קינדער ווינקל" איינגעפירט ווערן א רובריק, נייעסן פון דער וואך, ספעציעל דערקלערט פאר אייך. לייענט איפמערקזא!

א בלוט בלבול אין 1930

נאך מיט הונדערטער יארן צוריק האבן די אידן פיינט פארשפרייט אויף די אידן א מיאום'ן בלבול, אז זיי באנוצן קריסט־לאך בלוט צו זייערע מצות ערב פסח.

אין יענע צייטן האבן א סך אידן באַ־צאלט מיט זייערע לעבנס פאר אזעלכע און ענלאכע בלבולים, וואס אידישע שונ־אים האבן בכיונו אויף זיי אויסגעטראכט און דער פינסטערער אומוויסנדער המון האט אין דעם געגלויבט.

מיר האבן געדיינקט אז מיר זיינען שוין לאנג אוועק פון יענער צייט, מיר לעבן דאך עפעס הייגט אין'ם יאר 1930, ווען עראפלאנען און צעפעלינען פליען אריבער דעם אקעאן הין און צוריק, ווען ראדיא פארבינדט אונז מיט אלע עקן וועלט, און א צייט פון ציוויליזאציע, צווישן א דור פון גרויסע חכמים און געלערנטע.

פונדעסטוועגן געפינען זיך נאך הייגט, צום באדויערן, גענוג ווילדע, נארישע מענשן וואס לאזן זיך נאך איינרייד'ן, אז אידן באנוצן קריסטלאך בלוט אויף מצות.

אט האט אונז דער טעלעגראף דעם 17 אקטאבער 1930, געבראכט א ידיעה פון דעם לאנד טשעכאסלאוואקיע אין איירא־פע, אז מ'האט דארטן ארעסטירט אן ארי־מען אידישן פערדלער מיט'ן נאמען מאריע שטיינבערגער, מכלומרשט דערפאר וואס ער האט אויסגעצאפט בלוט פון צוויי קריסטלאכע קינדער. כאטש אלע וויסן, אז די צוויי אינגלאך האבן זיך אליין צע־קאליעטשעט שפילנדיק זיך מיט שטיקלאך גלאז. פונדעסטוועגן וועט דער איד געד־משפט ווערן.

דערווייל זיינען 70 אידישע פאמיליעס, פונ'ם שטעטל נאווא סימערא, וואו שטיינ־בערגער וואוינט, אין טויט שרעק פאר א פאגראם.

* * *

בערלין, אקט. 20. — אין די לעצטע טעג זיינען דא פארנעקומען עקסצעסן קעגן די אידן. די דייטשע פאשיסטן (גרויסע אנהיינגער פון מלחמה און אנטיסעמיטום) האבן אויסגעבראכן שוי-פענסטער פון אר־דישע געשעפטן און גראבעוועט סחורות, דערביי זיינען איינינקע אידן פארוואונ־דעט געווארן. די צעוויטשטע פאשיסטן האַ־בען געשריען איבער די נאסן: אידן זאלן פארלאזן דאס דייטשע לאנד. איינינקע כר־ליגאנעס זיינען ארעסטירט געווארן. זיי זיינען אבער אפגעקומען מיט קליינע שטראפן.

ווי די "אידישע טעלעגראפן אגענטור" (איטא) דערוויסט זיך פון זיכערע קוועלן באקומען די פאשיסטן גרויסע סומען געלט אויף אנצופירן זייערע פאגראם העצעס קעגן די אידן, דירעקט פונ'ם גע־וועזענעם דייטשן קייזער ווילהעלם, וועל־כער איז פאראינטערעסירט ארויסצורופן אומרוען אין לאנד.

* * *

דער אמעריקאנער אידישער קאנגרעס

וואשינגטאן, ד. סי., — דעם 20טן אקטאבער האט זיך געעפנט דער אמערי־קאנער אידישער קאנגרעס. איבער 300 דעלעגאטן זיינען געווען פארטראטן ביי דער עפענונג. ס'זיינען אפגעגעבן געווארן באריכטן וועגן דער לאגע פון די אידן אין די פארשיידענע אייראפייאישע לענדער, ווי פוילן, רומעניע, דייטשלאנד, און אויך אנדערע לענדער. ווי די באריכטן דערציילן לעבן דארטן די אידן דורך זייער א בי־טערע צייט: הונדערטער טויזנטער אידן זיינען געבליבן אן מיטלען צום לעבן, און האבן פארלאזן יעדע האפענונג, אז ס'זאל ווען ס'איז ווערן בעסער.

ווענן קינדער ווינקל

צו אלע אונזערע יונגינקע און עלטערע לייענער פון די ווייטע און נאענטע שטעט און שטעטלאך: —

מיר האפן דעם ווינטער איינצופירן א סך נייע זאכן אין "קינדער ווינקל". מיר וועלן אויך דערציילן שיינע מעשה'ס פון גרויסע מענשן פון אמאל און היינט.

אום ווינטער, ווען אין דרויסן בלייש־טשעט דער שניי, איז א מחיה צו זיצן אין הויז און לייענען א שיינע מעשה.

מיר ווילן אויך העלפן הנאה האבן פון אייער זיצן אין הויז, מיט שיינע רעטע־נישן און שפילן, וואס מיר ווילן דרוקן אין "קינדער ווינקל" און נאך גוטע זאכן.

נאר איין זאך — מיר זיינען ווייט פון אייך און ווייסן ניט, וועלכע זאך געפעלט אייך און וועלכע ניט. בעטן מיר אייך, אז איר זאלט אונז ארויסהעלפן אין דעם.

ווען איר לייענט שפעס איבער א זאך אין "קינדער ווינקל", שרייבט צי עס גע־פעלט אייך. שרייבט דעם אמת, איר דארפט זיך ניט שעמען פאר אונז.

מיר ווילן אויך לייענען אייערע מעשה־לאך און לידלאך. שיקט צו וואס איר שרייבט. ס'וואלט געווען גוט ווען איר שרייבט וועגן אייער לערנען און פאר־ברייגען און אויב ס'וועט זיין שיין אנ־געשריבן, וועלן מיר זיי זייער ציפרידן עס אפצודרוקן, כדי אנדערע קינדער, זאלן קע־נען לייענען, וואס איר האט אנגעשריבן.

ניט עס איבער אייערע חברים, און חבר'טעס. מיר ווארטן אויף אייער ענט־פער, קינדער.

א שאראדע

מיין ערשטער איז אין העלן
און ניט אין וועלן,
מיין צווייטער איז אין לעבן
און ניט אין שוועבן,
מיין דריטער איז אין גיט
און אויך אין טריט,
מיין פערטער איז אין פליט
און אויך אין בליט,
מיין פינפטער איז אין וואגן
און ניט אין קלאגן,
מיין זעקסטער איז אין וואַרפן,
און ניט אין דארפן,
מיין זיבעטער איז אין בילד
און ניט אין שילד,
מיין אכטער איז אין קומען
און ניט אין בלומען.

שטעלט צוזאמען די אותיות (אין יעדער שורה וועט איר געפינען דאס נויטיקע אות) וועט איר האבן דעם נאמען פון א אידישן דיכטער, וועלכער וועט אייניכן קומען אין ווינניפעג.

שיקט אריין דעם ענטפער וועלן מיר דרוקן אייער נאמען.

רעטענישן

1. בשעת ער גייט ליגט ער
2. ווערט געבארן פריינדיק, לעבט ליגנדיק און שטארבט לויפנדיק
3. דרייט זיך ארום איבער גאנצן הויז און שטעלט זיך אין א ווינקעלע
4. א לאטע אויף א לאטע און אן א נאט
5. וועלכער איד טראגט דאס גרעסטע היטל?

קינדער, שיקט אריין ענטפערס אויף די רעטענישן וועלן מיר דרוקן אייערע נעמען

ענטפערס

עטל גראנאווסקי, ווייניפעג

דיין ליד ווענן דעם עלנטן מענש, וואלט געווען בעסער, ווען דו שרייבסט זי אן ווי מ'שרייבט א קאמפאזיציע.

פרואוו עס טאו. שרייב עס איבער און דערציל עפעס, ווענן זיין פאמיליע און זיין הויז.

- שרייב אויף איין זייט און מיט טינט.

חנה לייוומען

עס ווייזט אויס אז דו ביסט א וואוויל מיידעלע און וואלסט אפשר געקענט אויך גוט שרייבן — ווען דו זאלסט קענען בעסער אידיש.

לערנסטו אין א אידישער שול?

שרייב ווענן דיר עפעס, וואס דו טוסט און מיט וועמען דו פארברייגנסט.

- אז ס'וועט זיין שיין אנגעשריבן וועלן מיר דאס אפדרוקן.

—(::)—

א וויץ

דער הימל איז געווען פייער-רויט. שטייט א איינגעלע מיט'ן קאפ פאדריסן, קוקט צום הימל און שמייכלט. גייט פאר־ביי א מאן. רופט עס זיך אז צום איינגעלע, "א שיינער זונען-אונטערגאנג".

"ניין", ענטפערט דאס איינגעלע און קוועלט, "אונזער שול ברענט".

זעט אונזערע נייע ספרינג סחורות

א גרויסער אויסוואל פון וואס אויסצוקלייבן

Dominion Furniture Co., Limited

499 NOTRE DAME AVENUE

PHONES: 86 195 — 87 873

צו סיל זויערקייט

קאנען זיין די אורזאך פון יענע אפטע קאפווייטיקן

ון עז אין אייער מאגן איז פאראן צו־פיל זויערקייט, מוזט איר זיך צווינגען צו ארבעטן און אפילו פארגעניגנס איז א צו גרויסע אנשטריינגונג. דער אפעטיט טייט פארלארן; די פאר־דייאונג איז שלעכט; די גאנצע סיס־טעם ליידעט.

לאבאראטאריע טעסטן ווייזן אז א זויערקייט צושטאנד קומט צוליב טעות'ן אין אונזער מאדערנער דיעטע. איר דארפט אבער ניט ווארטן צו האבן טראבל מיט אייער דיעטע.

נעמט א פולע לעפל פיליפס' מילק אף מאגנעזיא.

דאס וועט נעטראליזירן דעם איבער־פלוס זויערקייט מאכענטאל; וועט אייך מאכן צו פילן ווי א נייער מענש אין בלויז עטלאכע מאמענטן.

נעמט אביסל וועז הארץ ברענונג, קאפווייטיקן, ניט-גוטקייט, נודנעקייט, אומפארדייאונג אדער איבלקייט ווייזן אז די פארדייאונג סיסטעם ווערט צו זוייער. ווען איר דערפיט קאלט אדער איר פיט פויל, שוואר, פארשטאפט. פיליפס' מילק אף מאגנעזיא האט א צארטע אפפיר ווירקונג.

אנגענעם צו נעמען. אינדארסירט פון דאקטויריס פאר 50 יאר און צוגעשרי־בען איבעראל. פאר מענער, פרויען און קינדער. די ריכטיקע אין שטענדיק א פיסיקייטיס; דאס קאן ניט נעמאכט ווע־רען אין טאבלעט פארם. עס טראגט שטענדיק דעם נאמען "פיליפס' פאר אייער באשיצונג.

נייעס פון מעדיסין-העט, אלבערטא

פון אסתר פלאטקין

מיר האבן דא געהאט זייער א שיינעם מנין אין אונזער נייעם שול. אונזערע קאנ־טרי אידן, וואס זיינען אונזערע געסט אויף אלע ימים-טובים, פון יעדן יאר, האבן זיך אויף געפילט העמישער אין אונזער איינענער שול. דאס איז א פרייד פאר אונזער קליינער קאמיוניטי, וואס איז גע־שאפן געווארן מיט פיל מי. אויף אונזער ווירדיקער שוחט מר. י. פראסאוו האט געהאלטן זייער אן איינדרוקספולע רעדע, וואס האט געמאכט זייער א גוטן איינ־דרוק אויף אלע אנוועזנדע.

מרס. מ. ראבינאוויטש און מרס. ס. לעבענסקי האבן געגעבן זייער א שיינע ברידזש פארטי פאר אלעמען. מען האט זייער שיין פארבראכט ביז שפעט אין דער נאכט און ביי דער געלעגנהייט האט מען געמאכט דרייסיק דאלאר פאר דער קאמיוניטי. די פאלגנדע האבן געווענען די ערשטע פרייזעס: מרס. מ. שאר און מר. ל. סייר. דעם צווייטן פרייז האט גע־וואונען מרס. מ. ליטוואק — און אזוי איז ביי אונז דורכגעגאנגען ראש-השנה.

מיט פארענענגן דריקן מיר אויס אונ־זער האצריקן צו מר. און מרס. לעוויט, פון מייפל קריק, פאר זייער ווערטפולער ביישטייערונג פאר אונזער שול. דאס איז באשטאנען פון א שיינעם פרוכט מיט זיי־ער א שיינעם טישטוך. מיר ווינשן זיי גליק און דערפאלג.

מוצאי יום-כפור האבן די ליידים אייד איינגעארדענט א גרויסארטיקן אוונט, ביי וועלכן אלע זיינען אנוועזנד געווען. אלע האבן זייער נוט פארבראכט. עס איז געווען זייער א שיינער מאנץ און א גו־טער ארקעסטער מוזיק. עס זיינען אויף געווען סערווירט זייער שיינע טישן איז דעם שיינעם און גרויסן זאל פון אונזער נייער שול. אלעס האט זייער שיין אויס־געווען.

בערעלע קראסנאף, זון פון מר. און מרס. ס. קראסנאף פון הילדא, אלס, האט געגעבן זייער א שיינע וויאלין סאָ־לא וואס האט אמוזירט דעם עולם. אלע האבן אים ווארים אפלאדירט.

אויף זיינען געווען פזארשיידענע זאַ־כען צום פארקויפן. מרס. מ. שעכטער האט ביינעשטייערט זייער א שיינעם קוילעטש, און אויך מר. דייוויס, בעקער פון קאל־גארי האט ביינעשטייערט עטלאכע שיי־נע חלות, פאר וואס מיר דאנקען זיי. אונזערע "אקשיניריז" זיינען געווען מר. כ. לודוויג פון בורסטאל, סאסק., און מר. ד. פרידמאן. זיי האבן געמאכט איבער זעכציק דאלאר פאר אונזער תלמוד תורה. עס קומט א הארציקן דאנק יעדער פרוי פאר זייער גוטער ארבעט. און מיר וועלן האפן אז אין דער צוקונפט זאל אונזער געמיינדע וואקסן און בליען, און זאל זיין א מוסטער פאר אלע קליינע אידישע געמיינדעס פון מערב קאנאדע.

Carillon Cheese

א וואונדערבארער נייער קעז . . . ניט פונקט קיין נייע פארמע פון קעז, נאר א בעסערע ווארייעטי פון אן אל־טער באליבטער שפייז.

פיינערע און גלאטערע טעקסטשור — פול מיט געשמא־קער גוטסקייט און פונקט אזוי געשמאק און פארדיי־אונגספול סיי איר סערווירט עס געקאכט אדער בלויז אזוי ווי עס קומט צו איין פריש פון דער קאריל־אן דיירי.

פרעגט אייער גראסער פאר דעם היינט

CARILLON CHEESE COMPANY

OTTAWA · CANADA

פרייער סעמפל

פרעגט אייער דילער פאר א פרייען סעמפל פון דעם דאזיקן געשמאקן קעז. אויב ער האט עס ניט, שרייבט צו אונז דירעקט.

דיסטריביוטארן

SAMUEL H. GILFIX & CO., LIMITED

128 JAMES AVENUE — WINNIPEG

אז אל קאנאדער — פראדוקט

די פאַמיליע אין דער היים

א שיינע סורפרייז פארטי אין דורכגע־פירט געווארן שמחת תורה, דעם 15טן אקטאבער, פון די קינדער, שוועסטער און שוועגערס, פאר מר. און מרס. מייעראָ־וויץ, 491 אבערדין עוועניו צו זייער 25טן חתונה יובילײ, אין זייער היים, ביי שיין געדעקטע טישן.

די פאַמיליעס מערקל און מייעראָוויץ און א צאָל נאָענטע פריינט האָבן דערוואָר־טעט דאס "זילבערנע פאָרל" און ביי זייער קומען אין הויז האט אויסגעבראכן א שטור־רעם פון אפאָרדיסמענטן וואס האט ארויס־גערופן ניט ווייניק פרייד ביי די סורי־פרייזטע.

מר. יצחק מערקל איז געווען דער פאָר־זיצער פונ'ם אוונט, און ער האט יקרן גע־נעבן די געלעגנהייט צו אויסדרוקן די בעס־טע וואונשן צו מר. און מרס. מייעראָוויץ צו דער פייערונג פון זייער 25טן חתונה יובילײ.

מר. יצחק מערקל האט געהאלטן א ליינ־גערע רעדע אין וועלכער ער האט אויפגע־מישט בלעטער געשיכטע פון די פאָרגאַנ־גענע 25 יאָר. און דער עולם האט מיט גרויס צופרידנהייט זיך איינגעהערט צו די זכרונות פון אמאָל.

מר. א. מייעראָוויץ, דער עלטערער ברו־דער האט אויך גערעדט און דערמאָנט פאַרשיידענע פאַסירונגען פון דער פאָרגאַנ־גענהייט. א צאָל טעלעגראַפישע באגריסונ־גען זיינען אנגענומען פון פאַרשיידענע קרובים און פריינט, וועלכע האבן ניט גע־קאָנט אנוועזנד זיין, צווישן זיי אויך די ברידער מערקלס.

דער עולם האט אין אלגעמיין פאָר־בראכט א שיינעס אוונט, און די בעלי־שמחה האבן אין קורצע רעדעס אויסגע־דריקט זייער טיפסטע דאנקבארקייט צו זייערע קינדער און צו אלע פאַרזאַמלטע פאר דער אומגעריכטער אנגענעמער אי־בערראשונג פאר זיי. שפעטער אין אוונט האט דער עולם פארבראכט די צייט מיט געזאנג און טענץ.

די וועלכע האבן גענומען א דירעקטן אנטייל אין דעם דערפאָלגרייכן אוונט זיי־נען געווען: מרס. שיינוואלד, די פאַרהיי־ראטע טאכטער פון מר. און מרס. מייעראָ־וויץ, מרס. ב. מערקל, מרס. ל. מערקל, מרס. ד. מערקל, מרס. ז. מערקל, מרס. ש. מערקל, מרס. טאמארע מערקל, מרס. ש. גאַרדאָן, מרס. ב. מייעראָוויץ, מרס. ל. מייעראָוויץ מרס. ד. וויינסמאַן.

—(::)—

א שיינע שמחה אין רעדזשיינע

זונטאג, דעם 19טן אקטאבער איז גע־פייערט געווארן די פאַרלאבונג פון מר. פ. באסין, רעדזשיינע, צו מיס סעלי ראָ־זענבוים, ווינניפעג, טאכטער פון מר. און מרס. ח. ראָזענבוים.

די שמחה איז געווען אין רעדזשיינע ביים חתנ'ס עלטערן אין הויז, מר. און מרס. אברהם חיים באסין. מען קאָן זאָגן, אז דאס איז געווען איינע פון די שענסטע אידישע שמחות אויף דעם אלטן שטייגער, וואו מען האט געשריבן תנאים, געבראכט טעלער, געגרייט טישן מיט כל טוב, שיינע הערדעס מענינא דיומא' און ניט נאר זיך אין זינען געהאט, נאר אויך די חייליקע אנ־שטאלטן און פון דעם קליינעם עולם איז געזאמלט געווארן 32$ פון וועלכע איך שיק אויך דא א מאני אדרעד אויף 20$. זיינט אזוי גוט און ניט איבער 10$ צום בית יתומים און 10$ צום מושב זקנים. זאָלן זיי אויך הנאה האבן פון דער שמחה, און 12$ האבן מיר איבערגעגעבן צו אונ־זער ת"ח. זאָל גאָט העלפן, אז דאס נייע פאָרל זאָל דערלעבן די חתונה און זאָלן האבן פיל נחת אין זייער לעבן.

מ. קאַליש

—(::)—

א בר־מצוה אין איטונא, סאסק.

פרייטאג, דעם 17־טן אקטאבער האבן די אידישע איינוואוינער פון איטונא דורכגעפירט א סורפרייז פארטי פאר מר. און מרס. ל. ראבינאוויטש אין זייער היים, לכבוד זייער זון'ס בר־מצוה.

מר. גרינבערג איז דערווייל געווארן אלס פארזיצער פאר'דעם אוונט. ער האט זייער שיין באגריסט דעם בר־מצוה, אויך זיינע עלטערן. דערנאך האבן געדעט: מר. באַרסקי, מרס. יאַרש און יעדער איי־נער האט געהאט די געלעגנהייט צו זאָגן א פאר ווערטער צום בר־מצוה און זיינע עלטערן. דער עולם האט פארבראכט ביז שפעט אין אוונט אין זייער א פרייליכער שטימונג. צו דער דאזיקער געלעגנהייט האט מר. גרינבערג, וועלכער האט היינטי־קען יום כפור פארבראכט אין ווינניפעג און האט געהאט די געלעגנהייט צו דאוונען אין בית יתומים, וואו ער זאָגט אז עס שוועבט דער אמת'ער רוח הקודש און זאָגט אז מר. ל. ראבינאוויטש אין זייער היים, פון דעם פראכטפולן אנשטאלט, האט ער אפעלירט צו זאמלען א פאר דאָלאר פאר דער איי־סטיוצע. עס איז באלד געזאמלט געווארן $25. וועלכע מר. גרינבערג האט פארגע־ליינט, אז די מיטער פון דעם בר־מצוה זאָל עס אליין אפשיקן אין בית־יתומים. דער־נאך האט מר. מרס. ראבינאוויטש זייער שיין באדאנקט דעם עולם פאר דעם כבוד און פארגעניגן וואס מען האט זיי פארשאפט. אין אלגעמיין איז דאס געווען אן אויסגעצייכנטער אוונט.

מרס. ד. יארש

בריוו אין רעדאקציע

אן אָפענער בריוו צו די דירעק־טאָרן פון ווינניפעגער תלמוד תורה

אין "דאס אידישע וואָרט" פון אקטאָ־בער 7 (אויב איך האב ניט קיין טעות), איז דערשינען א מודעה פון דעם וועד החינוך פון דער תלמוד תורה אז פון איצט אז אין וויינטער וועלן מען אין תלמוד תו־רה לערנען אידיש און העבראיאיש גלייך אויף גלייך: ד. ה. — פיפטי פיפטי. באלד אויף דעם אנדערן טאג האט זיך מר. מארק (פון גרויס פרייד פאר איינ־נעמען אזא גרויסע פעסטונג) גראטולירט די דירעקטאָרן, אבער ער איז נאך ניט איינגעגאנגען צופרידן פון צוזאגן, — ער וויל אפנים גוטע באוואהרונג אויב זיי וועלן עס אויספאלגן ריכטיק על פי דין האידי־שיזם, בכל פרטיה ודקדוקיה.

אבער פאר מיר פערזעגלאך איז דאס געווען א גרויסע איבעראשונג. איך וויים נאָכן גוט אז די דירעקטאָרן פון דער ת"ת (הגם ניט אלע) מיינען מיט דער רפואה גוט, זיי מיינען דערמיט די קרע־מעל אביסל אונטערהאלטן, צו ציען מער קונים וועלכע וועלן אלץ וויניגער און וויניגער. דאס איז נאָכן פיין אויער זייט, אבער נאך מיין מיינונג האט איר בטחיה א גרויסן טעות, — אונזער תל־מוד תורה האט געבליט אין 10־12 יאָר. הן מאטעריאליש און הן גייסטיק. א פאקט אבער איז ביי ביכער און ערות אז די ת"ת האט אריינגעקראָגן 18 טויזנט דאָ־לער יערלאך פון שכר לימוד. וואס אנ־באלאנגט דעם לימוד פון יענע יאָרן איז ביי אזעלכע ערות און בר' שמריהו לוין, בר' בנ־ציון מאסנזאָן, ראובן ברייזינ, בר' שייזקין און אנדערע וועלכע האבן באזוכט די תלמוד תורה און זיי האבן זייערע אויינדרוקן פארצייכנט אין דעם בוך וועלכער געפינט זיך אין דער תלמוד תורה צו יעדער צייט. ווער עס וויל זיך איבערצייגן קאָן אריין אין תלמוד תורה און עפענען דעם בוך און לייענען די שב־חים פון אזעלכע פערזונען וואס מען קאָן זיי גלויבן אז זיי זיינען ווייט פון חניפה. פון 1914 ביז 1925 האט די תלמוד־תורה געהאט 800 קינדער מיט לערך אכצן טויזנט דאָלאר שכר לימוד יערלאך. און די פרץ־שול וועלכע איז גע־עפנט געווארן אין 1914 האט צו דער תלמוד תורה קיין שום שארן ניט גע־טאָן וויל עס זיינען געווען באזונדערע פראגראמען. די תלמוד תורה האט איר סחורה דיימאנדס. און דער וואס האט געוואלט איינהאנדלען דיימאנדס האט גע־מוזט אנקומען צו דער תלמוד תורה און די איבעריקע זיינען געגאנגען אין די אנדערע שולן. א פאקט איז, דאס אין יענע יאָרן זיינען אין דער פרץ שול גע־ווען כמעט דאס גרוב תלמידות און ניט תלמידים. ווייל די פאטערס האבן די אינגלאך געגעבן אין דער תלמוד תורה, הגם זיי זיינען געווען אידישיסטן לגבי די מיידלאך. אלזא ווי איך האב געזאגט זיינען פאר דער תלמוד תורה געווען יע־נע צען יאָר בלויענדיקע, ביז עס איז גע־קומען די סאסקאטונער קאנפערענץ. און פון דאָ אז האט די תלמוד תורה אנגע־הויבן גיין בארג אראפ. אין דער קאנפע־רענץ האבן זיך אריינגעגאבאט א פאר לע־רער וועלכע זיינען געווען אנגעשטעקט מיט דער מחלה אידישיזם. און דארט האט מען אנגענומען א באשלוס אריינ־צונעמען אין דער פראגראם אויך אידיש. און צום באדויערן האט אונזער תלמוד תורה אויך צוגעשטאנען צו דעם באַ־שלוס און האט אריינגענומען דעם פרץ שולע, אבער די פרץ שולע האט אפנים פארשטאנען די געפאר און זי האט געפאסט א באשלוס, אזוי: אויב איר נעמט אריין אונזער סחורה, מיר אריינגענומען אייער סחורה, און האבן אנ־געהויבן לערנען אביסל העבראיאיש. אזוי, אז ס'איז געבליבן א קליינער אונטערשיד צווישן ביידע אנשטאלטן. איך קאָן ווישן צי האט די פרץ שולע געליטן פי־נאנציעל צוליב דעם וואס זיי האבן אריינ־גענומען העבראיאיש. וואס איך וויים יא, אז די תלמוד תורה האט יא געליטן פי־נאנציעל די עטלאכע יאָר זינט דער סאס־קאטונער קאנפערענץ. אבער דער קריזיס איז געקומען לעצטן יאָר, ווען די דירעק־טאָרן האבן גערופן א קאנפערענץ צו באַ־טראכטן די קריטישע לאגע פון דער ת"ת, אויף דער קאנפערענץ וועלכע האט גע־דויערט שיינע עטלאכע אוועגטן האבן איי־ניקע אנגעוויזן אז מען זאָל ביישן די פראגראם, ווייל די עלטערן ווילן אידיש. אזוי דער גע'טענה'ט אייניקע וועלכע זיינען געווען אנגעשטעקט מיט דעם אי־דישזם. צום באדויערן דוקא דירעקטאָרן פון דער תלמוד תורה. אבער נאָך אלע רע־דעריינג און שיינע פראָזן איז דאָך אנ־גענומען געווארן א רעזאָלוציע פארגע־שאָלן דאס מיר זאָלן ביבעלשטיין אז מען זאָל זיך אין תלמוד תורה שטריינג האלטן ביי העבראיאיש, נאָר מען זאָל אריינגעמען אידיש אלס א קענגשטאנד עטלאכע שעה אין וואָך. און איך האב געדיינקט אז דאס איז שוין לעגאל ווי מען זאגט, אז די תלמוד־תורה וועט שוין גלייכן ביי די 85 פראָצענט העבראיאיש, אויב ניט די 100 פראָצענט ווי דער טשארטער פון תלמוד תורה זאגט. אבער וואס זעען מיר, עס איז ערשט עטלא־כע חדשים זינט די לעצטע קאנפערענץ איז פארגעקומען און די דירעקטאָרן זיי־נען ארויס מיט א "וויסן פאפיר", לער־נען אידיש גלייך מיט העבראיאיש. וואלט איך געווארן פרעגן: ווער האט אייך געגעבן די רעכט דערצו? צו גיין קענען דעם טשארטער און קענען דעם וויל־ן פון דער שטאט. און אויב איר דיינקט צו אויסגלייכן מיט די אנדערע אנשטאל־טען וועט מען שיקן די קינדער גיכער אין יענע שולן וועלכע האבן גוטע אידישיס־טישע לערער פון דעם אידישיסטישן סע־מינאר אבער ניט אין דער תלמוד תורה וואו די לערער זיינען טאקע קאמפעטענ־טע, אבער ניט אין אידיש. איך זע ניט אין זיי אזוי איר וועט קאָנען דורך דעם פארבעסערן די פינאנציעלע לאגע פון דער תלמוד תורה. און וואס אנבאלאנגט די גייסטיקע לאגע פון דער תלמוד תורה, וואלט איך ראטן די עטלאכע ארענטלאכע דירעקטאָרן פון דער בארד באלד צו דע־זיגנירן, וואס פריער, בכדי אז זיי זאָלן מיט א ריינעם געוויסן קאָנען דערנאך זאגן: "ידינו לא שפכו את הדם הזה".

אין צום שלום וויל איך פרעגן ביי די דירעקטאָרן: וואס פאר א רעכט האט איר צו צוברעכן א טשארטער וועלכן מיר האבן מיט אכצן יאָר צוריק נאָך שווערער ארבעט, שלאפלאזע נעכטן, מען קאָן זאָגן מיט מסירת נפש קוים תורכנגעפירט און אריינגעשריבן נאָר "היברו רעליגיעזשן לעענווייש" זאָל זיין דער לימוד אין דער תלמוד תורה. און אויף דעם טשאר־טער האבן זיך גע'חתמ'עט צען דירעק־טאָרן און גם אני הכותב בתוכם. און איצט קומט איר — און מיר ניט, דיך ניט און איר מאכט א מחק פון אונזער נאָנצער שווערער ארבעט. געוויינלאך די קהל'שע קליאנטשע נעבאך קאָן זיך מיט איך ניט גיין אין קאָרט אבער וואו איז אמת און יושר? איך וואלט עס וועלן הערן פון אייך און איך דערווארט אייער ענטפער.

בברכת תחית השפה גם בווינניפג,
א. ד. טשערניאק.

ניי מאשינען

אויף זייער קליי־נע אויסצאלונג־קרינן ביי מיר 15 יאָר דערפאָ־רונג. דער עלט־סטער אידישער אגענט. איך קאָן אויך פאַרריכטן אייער מאשין.
טעלעפאָנירט
52 501

JOS. LITMAN
455 Dufferin Ave. Phone 52 501

שיקט אייער נאמען

און 10 סנ. פאר א 25 סנ. פלעשל פון דזשאנסאנס וועקס פאליש

יעדער הויזקיפער וועלכער הערט אויף גלייכן צו שטויבן וועט זיין פאראינטערעסירט אין פרובירן א פאליטער וואס מוזט אויס פופציק פראצענט פון דער דורכשניטלאכער שטויב אנזאמלונג. שיקט בלויז אייער נאמען און אדרעס מיט 10 סענט צו דעקן דאס איינפאקן און פאסטגעלד.

ניט האבנדיק קיין אויל, טריינט זיך אויס דזשאנסאנ'ס וועקס פול־שטענדיק. לאזט ניט קיין קלעפיקן אויבן פאר שמוץ צו אנקלעפן זיך. א לעצטער טעסט אין אומפארטיי־אישע לאבאראטאריעס האט אי־בערציינט אז פופציק פראצענט וויינינער שטויב קלעפט זיך צו צו דעם.

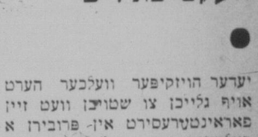

מיקראסקאפישער אויסזעען פון שטויב אויף פארניטשער געפאלישט מיט דזשאנ־סאנס וועקס (לינקס) און אויל פאליש (רעכטס). אויף וועקס, זאמלען זיך אז טויזן שטויב אויבן, בלויז האלב אזוי פיל וויפיל עס באזעצן זיך דארטן.

דזשאנסאנ'ס וועקס (איצט אין א פליסנדער פארמע) איז באליבט צווישן אויסגעצייכנטע מענשן פאר 40 יאָר. נוצט אויס די געלעגנהייט צו אויספרובירן דאס.

S.C. JOHNSON & SON LTD.
Brantford, Canada

Branches: Winnipeg, Vancouver, Toronto, Montreal

DODD'S KIDNEY PILLS
FOR ALL KIDNEY DISEASES
BACKACHE
BLADDER TROUBLES
RHEUMATISM
4087 THE PROPRIETORS

פאר איבער א דרייטל יארהונדערט זיינען דאדס קידני פילס אנערקענט געווארן ווי א רפואה פאר רוקן־ברעטע־ניש, רומאטיזם, פענכער טראבלס און אלע אנדערע קראנקהייטן פאראורזאכט פון פעלערהאפטע נירן. צו באַ־קומען ביי אלע דיילערס פאר 50 ס. א באקס, אדער 6 באקסעס פאר $2.50, אדרעד דירעקט, ווען איר שיקט צו דעם פריין. פון

THE DODDS MEDICINE CO. LTD.
Toronto 2, Ont.

שיינער באנקעט פאר קאלנאריער לערער

(צו דער דערעפענונג פון 3טן יאר פריי־שול)

פון ה. זיסקינד

זונטאג, דעם 12טן אקטאבער, האט די פרץ שול ארגאניזאציע געפייערט די דער־עפענונג פון דעם 3טן יאר פרץ שול, מיט א באנקעט פאר די נייע לערער, א. י. פראָ־וואטינער, פון ניוריארק און לערערן, נח־מה נעמערעל, פון ווינניפעג.

עס איז געווען אין גרויסן זאל פון פרץ שול, וואו טישן זיינען געווען געגרייט פאר איבער 300 געסט, און אלע האבן זיך געפילט אין א יום־טוב'דיקער שטימונג. דער פארזיצער, ל. פאפערני, די לערער, פרץ הירשביין, אסתר שומיאטשער און דער גאנצער שול קאמיטעט זיינען געזעסן אויבן־אן.

אין א קורצער רעדע האט דער פארזי־צער דערעפנט דעם אוונט און א 50 קינ־דער האבן געזונגען "א, אידישע שול," נאכדעם די פאלגנדע לידער: א רענגדל, קלינגען גלעקער, אין מיט'ן שטעטל" רבר־תי, שטערנלאך און א. וו. "דער עולם אין געווען באגייסטערט פון זייער געזאנג. אין זיין רעדע האט דער פארזיצער באגריסנ־דיק די לערער, אנגעווייזן אויף די שווערי־קייטן וואס קאלנאריי האט דורכגעטראגן ביז היינט, און איצט, האט ער געזאגט, פייערן מיר דעם דריטן יום טוב פון שול. פאר א סך וועלכע באזוכן אונז קליינגע דאס־ווי א חלום. אבער עס איז דאך שוין היינט א פאקט און מיר שטאלצירן דער־מיט.

דא גיט דער פארזיצנדער איבער דאס וואָרט צו פרץ הירשביין. הירשביין באַ־גריסט די פייערונג און שטעלט זיך אפ. ווי מיר אידן זיינען שטענדיק געוואוינט צו קוקן רעכטס און לינקס. אבער צו וועג מען מיר קוקן ווייסן מיר ניט. ער זאגט, — היינט קוקן מיר, ווי פון דער גרויסער נעץ שולן קומט אויף א דור, וואס קוקט ניט אויף ענאאיזן.

"פאר אונז שריפטשטעלער, זאגט פרץ הירשביין, איז עס די גרעסטע פרייד, וואס מיר האבן עס דערלעבט. עס איז טרויעריק וואס די עלטערע, וועלכע האבן געשטרעבט צו דעם זיינען ניט מיט אונז, דערמאנענ־דיק דערביי י. ל. פרצ'ס "אויב ניט הע־כער". מיר אידן האבן שטענדיק געווענ־דעט אונזערע בליקן צו די הימלען. די אי־דישע שפראך אבער איז ערד און ניט הי־מעל, און זי דערהויבט דעם אידן צווישן דעם מענשן. דער קאלנאריער פרץ אונ־סטיטוט איז פאר אונז פארבייגייער, איי־נער פון די ליכטיקסטע צייכענדיקע שטע־רן, וועלכע שיינען פאר אונז אין אונ־זער בענקשאפט. מיר גייער זוכן צייכנס, אז אט, דא איז די פעלזיקע בערג ביי אייך, איז אויסגעוואקסן דער אונטער־באוואוסטזיין פון אונזער פאלק."

הירשביין האט ווידער אמאל באגריסט די טוער פון שול זאנגדיק: "איך האב איר וועט וואקסן אן בליען ווי איר זייט ביז אהער געוואקסן".

אסתר שומיאטשער האט אין קורצע ווערטער באגריסט די פארזאמלטע: — "עס דערמאנט מיר, ווען מיר אידן מיט טויזנטער יארן צוריק, זיינען געווען גאַ־ענט צו דער נאטור און מיט פרייד אין גע־זאנג פלעגן מיר אויפקלייבן די שפע פון עפעל. אזוי אויך היינט, נעמט איר די שפע קינדערלאך, און מיט געזאנג, פראוועט איר יום טובים."

אויף אן אפיל פון דעם פרזיזיצער איז געשאפן געווארן אין מזומנים $1.500. מען האט סערווירט פיינע מאכלים און נאכדעם האט דער פרינציפאל, פראוואטינער, גע־האלטן א רעדע. ער האט זיך אפגעשטעלט אויף דער אנטשטייאונג פון די אידישע שולן פאר די לעצטע 17 יאָר, ווי אזוי זיי זיינען געוואקסן, געמערט זיך, ביז דער היינטיקער אנטוויקלונג פון נאַרמאל, סע־מינאר, שולן, איינעגע בנינים. ער האט אויך ארויסגעזאגט זיין נייע פראגראם, אויסבעסערונגען, וואו קינדער וועלן זיך לערנען מאלן, שניצן, קלעפן.

די לערערן נחמה געמערט האט באַ־דאנקט פאר דער וואָרימער אויפנאמע אין קאלנאריי, וואס זי קריגט פון אלעמען.

איינינקע שול טוער האבן געגרעט, און דער עולם האט מיט געזאנג פארבראכט ביז שפעט אין דער נאכט.

דער פרינציפאל האט מיר אין א פריווא־טען געשפרעך דערציילט, ווי ער פארדנט איין די קינדער. אלע קלאסן וועלן זיין אויף א קלוב מעסיקן אופן, מיט א צייט־טונג, וואס וועט מיט דער צייט ארויס־גיין אין א ווארנאל. אויך דער קינדער־גארטן וועט באריכערט ווערן מיט נייע מאטעריאלן. איך בין צופרידן, האט גע־נאנציעל די עטלאכע יאָר זינט דער סאס־קאטונער קאנפערענץ. אבער דער קריזיס איז געקומען לעצטן יאָר, ווען די דירעק־טאָרן האבן גערופן א קאנפערענץ צו באַ־טראכטן די קריטישע לאגע פון דער ת"ת, אויף דער קאנפערענץ וועלכע האט גע־דויערט שיינע עטלאכע אוועגטן האבן איי־ניקע אנגעוויזן אז מען זאָל ביישן די פראגראם, ווייל די עלטערן ווילן אידיש. אזוי דער גע'טענה'ט אייניקע וועלכע זיינען געווען אנגעשטעקט מיט דעם אי־דישזם. צום באדויערן דוקא דירעקטאָרן פון דער תלמוד תורה. אבער נאָך אלע רע־דעריינג און שיינע פראָזן איז דאָך אנ־גענומען געווארן א רעזאָלוציע פארגע־שאָלן דאס מיר זאָלן נעכטן, מען קאָן זאָגן מיט מסירת נפש קוים תורכנגעפירט און אריינגעשריבן נאָר "היברו רעליגיעזשן לעענווייש" זאָל זיין דער לימוד אין דער תלמוד תורה. און אויף דעם טשאר־טער האבן זיך גע'חתמ'עט צען דירעק־טאָרן און גם אני הכותב בתוכם. און איצט קומט איר — און מיר ניט, דיך ניט און איר מאכט א מחק פון אונזער נאָנצער שווערער ארבעט. געוויינלאך די קהל'שע קליאנטשע נעבאך קאָן זיך מיט איך ניט גיין אין קאָרט אבער וואו איז אמת און יושר? איך וואלט עס וועלן הערן פון אייך און איך דערווארט אייער ענטפער.

בברכת תחית השפה גם בווינניפג,
א. ד. טשערניאק.

דאס איז אין דער תורה

א בר־מצוה אין ראָזענבערג, מאנ.

פרייטאג, דעם 24טן אקטאבער, האט דער בר־מצוה פון ראָזענבערג, מאנ., יאנקל, זון פון מר. און מרס. ל. ראָזענבערג, אין דער שול, אויפגע־רופן צו דער תורה. דער בר־מצוה האט אויפגע־לייענט א גרויסן אבשנitt פון דער פרשת בראשית, מיט א שיין טעם, אויפגע־לייענט אלע ברכות, אויפגע־לייענט דעם הפטרה, אויפגע־לייענט אלע ברכות פון הפטרה, אויפגע־לייענט אלע ברכות פון אחרי מות

וואָס טוט זיך אין עדמאָנטאָן

פון בן-יהודה

מר. י. גאלפער מיט זיין פאמיליע זיינען אפגעפאָרן קיין ארץ־ישראל. מר. גאלפער איז געווען א תושב אין עדמאנטאן, פאר ארום צוויי צענדליק יאר און אין די לעצטע עטלאכע יאר, האט מר. גאלפער, אנגעהויבן נעמען אן אינטערעס אין שול ענינים, וואו ער איז געווען אן עקזעקוטיוו מיטגליד פאר א צוויי אדער דריי יאר. ער האט ארויסגעוויזן גרויס אינטערעס אין דער צוניפטישער וועלט, ער פלעגט הערן פון אין די קאמפּיינס, קאלעקטשאנס א. אז. וו. ער איז נים געווען עקסטרים, זיך גע־מישט צו די פּוילי צין אזוי גוט ווי צו די אלגעמיינע, צו אלעם וואס האט א שייך כות צו ארץ־ישראל. האט ער זיך געמישט און אינטערעסירט. מקו"ל קאן נים זאגן, וואס זיין מאטיוו איז געווען, אבער מיט א פאר יאר צוריק האט ער אויסגעשיקט זיינעם א 17יעריקן בחור'ל, און איצט קארסקי און מ. גוויאלמאן־האבן דורכגע־קע ביזנעס און איז אפגעפאָרן מיט זיין פאמיליע קיין ארץ־ישראל.

מר. י. גאלפער איז געווען באליבט אין קרייז פון זיינע פריינט, זיין א וואָרט אין פארשפּרעכונג פלעג ער שטענדיק דערפיל. עס זיינען געמאכט געווארן א צאל פארטיעס, באנקעטן פאר אים, זיין פרוי און טאכטער, און א צאל פון זיינע פריינט זיינען געווען ביים סטאנציע אים באגלייטן און זיי האבן אים געוואונשן א האר־ציקן צאתכם לשלום.

דאס איז שוין די פערטע פאמיליע, וואס איז אוועקגעפאָרן פון עדמאנטאן קיין א"י. נאר אין די ערשטע יאָרן איז געווען מעקס לוריע און זיין פאמיליע, שלמה וואלדמאן, ר' חיים לוריע, ס. עלעם און פאמיליע און איצט י. גאלפער און פאמיליע.

זייערע פריינט פון עדמאנטאן, וויינשן זיי פיל גליק אין דעם ארץ אבות צו וועלכן זיי האבן געשטרעבט.

* * *

די שול בית ישראל, פירט דורך איר יערלאכן מיטינג, רעפאָרטס פון פארשיי־דענע קאמיטעס ווערן איבערגענומען, צו דער צופרידנהייט פון די מעמבערס.

י. באלצאן, טשערמאן פון דער ספּעציע־לער אלטערנייטן קאמיטע, האט דער־קלערט אין נאמען פון זיין קאמיטע, וועלכע באשטייט פון מ. סטאטשינסקי, א. קריסטאל, ב. לייבאוויטש און ה. מאטא־נאפ, אז מען האט רעמאדעלט, איבערגע־פיקסט און דעקאריירט די שול, צו געמאכט מער עדות, צו פארגרינגערן דעם ארויס־נאנג פון שול, און אלע אויסגאבן זיינען געווען ביז 12 הונדערט דאלאר.

דער זעלבער י. באלצאן, טשערמאן פון סיט קאמיטע, וועלכע באשטייט פון י. טאראדאיש, מ. פרעשקין, ב. לייבאוויטש און מ. סטאטשינסקי, מעלדעט, אז דער סיט פארקויף גייט אז־ון געוויינלאך.

דער פינאנס רעפאָרט איבערגעגעבן פון מר. מ. גומילמאן, איז זייער א צופרידנ־שטעלנדער.

עס ווערן אויך דערווייטלט נייע באאמ־טע: וו. דיימאנד — פּרעזידענט, ה. ב. קליינען — וויים־פּרעזידענט, מ. גומילמאן — פיג. סעקרעטאר, סעם וויימאן — רעק. סעקרעטאר, משה שעכטער, ס. הילמאן, ה. סאטאנאף, י. קענעני און א. וויימאן — אין דער קאמיטע. ב. שאה און י. באלצאן —ערן מיטגלידער, י. טאראדאיש — טרע־זשורער.

* * *

די תלמיד תורה האט אפּגעהאלטן אן עקזעקוטיוו מיטינג. י. באלצאן, אלס פאר־זיצער, האט אנגעוויזן אויף דער נויטווענ־דיקייט פון א דרינען לערער. נאך פיל ארומרעדן איז געבליבן, אז א דריטער לערער זאל אנגעשטעלט ווערן, און עס איז איבערגעגעבן געווארן צום פארזיצער פון ווער החנוך, י. באלצאן, צוזאמען מיט זיין צאָרד, די זאך איינצוארדענען, און עס ווערקלאך זיי געלונגען צו קריגן אן ערשט קלאסיקן לערער, וועלכער וועט פארנעמען זיין פּלאץ נאך ימים טובים.

דער טשערמאן פון ועד החנוך האט זיי־ער שטארק באטאנט די נויטווענדיקייט פון א גן ילדים. די זאך וועט גאנץ ערנסט פארהאנדלט ווערן נאך דעם וואס א מי־טינג וועט פארקומען פון ת"ת באאדר מיט דער מוטער אקזילערי צוזאמען מיט די עלטערן וואס לערנען אין תלמוד תורה.

* * *

די מוטער אקזילערי האט דורכגעפירט א סוכות יום טוב פאר אלע אידישע שטאַ־טישע קינדער אין דער ת"ת האל.

די האל איז געווען געפּאקט מיט קינ־דער, אויף דער בימה איז געווען אויפגע־שטעלט א שיינע סוכה, מיט גרינעם שטע־קענדיקן סכך, באפּויצט מיט פרוכטן, א גרינער לולב און אתרוג. די לערער ל. פּי־קארסקי און מרס. גוגלמאן, האבן דורכגע־פירט א שיינע פּראגראם, שיינע העברייאי־שע און אידישע שירים געזונגען פון די פארשיידענע קלאסן קינדער. ס. בערנ־שטיינס א תלמיד האט געבענשט אתרוג, פ. הענסאן האט געלייענט "איין מאל א סוכה, דער לערער האט דערקלערט וועגן דער באדייטונג פון א סוכה, אתרוג און לולב.

דער יום טוב האט זיך פארענדיקט מיט "התקוה" און פיל נאשערייען זיינען אויס־געטיילט געווארן צו די קינדער.

פיל קרעדיט קומט דער מוטער אקזילע־רי, זיי לאזן נים דורך קיין איין אידישן יום טוב, ווי מיט דער פּראאייניקונג מיט דער ת"ת קאמיטע, זאל נים דורכגעפירט ווערן אויף דעם שענסטן אופן.

מרס. פּראסקין, די פּרעזידענטן, מרס. י. באלצאן, ערן־פּרעזידענטן, מיס האר־דין — וויים־פּרעזידענטן, מרס. י. וואל, קאנווינער פון דעם דאזיקן סוכות יום־טוב, מיט דער מיטהילף פון דער קאמיטע, טוען ווירקלאך גוטע ארבעט, העלפן אויס די תלמוד־תורה. עס וואלטן זיך אבער נאך נעמענט פאראינטערעסירן אין דער אר־בעט די מוטערס פון די קינדער וואס גייען אין ת"ת און זיי שטייען נאך אלץ פון דער ווייטנס און נעפינען נים פאר נויטיק ארויסצוהעלפן דער אינסטיטוציע, וועלכער זיי געטרויען אן זייערע קינדער צו קרינ־א אידישע דערציאונג.

שוין צייט אז אידישע מאמעס, זאלן זיך ערנסטער פארטראכטן אין אזעלכע זאכן!

עס איז דער פליכט פון יעדן און פון אלע עדמאנטאנער ארגאניזאציעס צו העל־פען דער מוטער אקזילערי פון דער ת"ת אין זייער גוטער אין זייער וויכטיקער אר־בעט.

* * *

א פאראייניקטער מיטינג פון דער עד־מאנטאנער און קאלגאריער תלמוד תורה פארשטייערס איז אפּגעהאלטן געווארן אין די קלוב רומס.

פון קאלגאריי זיינען געווען פארטראטן: ה. גאלדבערג, י. בערקיסאן, דער לערער מ. לעווין און די די תלמידים, וו. עפּשטיין, י. קופּער, ב. פאשינסקי און מ. גאלדבערג; פון עדמאנטאן: י. באלצאן, די לערער: ל. פּיקארסקי, מ. גוויאלמאן און די תלמי־דים: בן מארגוליס, א. חודטיק, חיים באלצאן און יהודית באלצאן.

אזוי ווי די פיר קאלגאריער תלמידים באזוכן דאס יאר דעם אוניווערסיטעט, זאל מען פאראייניקן דעם העכערן קלאס פון קאלגאריי מיט דעם העכערן קלאס פון עד־מאנטאן אונטער דער אויפזיכט פון עד־מאנטאנער לערער.

נאך פיל ארום ריידן פון די לערער, די פארשטייערס, די תלמידים און תלמידות, פון ביידע תלמוד תורה'ס, איז געבליבן אן דער העכסטער קלאס זאל אנגיין יעדן דינסטאג און דאנערשטאג, און עס זאל געלערנט ווערן העברייאישע ליטעראטור, דיקדוק און תנ"ך.

ער איז א שיינע דערשיינונג אין דער געשיכטע פון דעם תלמוד תורה וועגן אין קאנאדע בכלל און אין עדמאנטאן—קאל־נארי בפרט, אז קינדער פון לעצטן יאר הויך־שול און ערשטן יאר אוניווערסיטעט, זאלן זיין צופרידן און זאגאר פארדרן אנ־ציגיין און פארזעצן זייער העברייאישן שטודיאום, צו וועלכן זיי האבן זיך אזוי גוט צוגעוואוינט.

דינסטאג אוונט 8.30, האבן זיך די תל־מידים און תלמידות פון דעם פּראאייניקטן קאלגאריי־עדמאנטאן העבערן קלאס פאר־זאמלט אין תלמוד תורה, וואו מר. לעווין, אונזער לערער, האט דערעפנט דעם קלאס.

פון ת"ת זיינען די תלמידים און תלמי־דות און די לערער געקומען אין שול צו די הקפות. פון שול זיינען זיי אלע אוועק צו מר. און מרס. י. באלצאן, פארברייטנען דעם שמחת תורה אוונט. און פארבראכט האט מען גאנץ פיין, אויף אן עכט אידישן אופן, ווי עס פּאסט פאר שמחת תורה.

ביי שיין געדעקטע טישן האט מען גע־פּראוועט דעם שמחת תורה סאפער, פאר־ביסן מיט עכט פרייליכע נאציאנאלע און שמחת תורה שירים.

עס קוועלט אן דאס הארץ צו זעען, קינ־דער פון 19—17 יאר, דערצויגן אין דער ווייטער וועסט, באזוכנדיק די הויכע בילי־דונגס שולן, האבן דורכגעפירט א שמחת תורה אוונט, און דוקא אין א לעבעדיקן און פליסיקן העברייאיש, און ווער עס האט ניט געזעען די התלהבות און באגייסטערונג פון די תלמידים פון די צוויי תלמוד תו־רה'ס, האט נאר ניט קיין באגריף, וואס די קאלגאריער און עדמאנטאנער ת"ת האבן אויפגעטאן. א פארדראס, וואס די איד־ן, וועלכע זוכן התלהבות און אידישן ברען דורך די טייטל מלמדים, זיינען דערביי ניט געווען.

עס זיינען אויך אנוועזנד געווען מר. און מרס. י. מ. סאסלאוו, טאכטער און איידים פון מר. און מרס. י. באלצאן, א. הענסין און סעם פענער, — א סטודענט פון אוניווערסיטעט.

די שמחה האט אנגעהאלטן ביז שפּעט אין אוונט, און דער עולם האט געראטן דעם אמת'ן שמחת תורה גייסטיקן יום־טוב.

* * *

א סורפריין פארטי אין דורכגעפירט גע־ווארן פאר מר. סעם שרעג, פון א צאל פון זיינע פריינט, צו זיין 51טן געבורט־סטאג.

אלעם איז אראנזשירט געווארן, אבער די וואס האבן געהאט די אויפגאבע דעם אוונט צו אראנזשירן האבן ניט געהאט קיין לייכטן "רושאב", ווייל מען האט גע־מוזט זיין זייער פארזיכטיק, ניט צו פאר־ראטן זיך, און דערצו האט מען נאך גע־מוזט אנקומען נאך הילף צו זיין פרוי, ברודער און שוועגער, און צו פארנארן אזא מאן, ווי מר. ס. שרעג איז נאר קיין לייכטע זאך ניט, און דאס האט געמאכט די זאך מערער אינטערעסאנט, און עס איז עכט געלונגען, און דא איז געווען דער וויץ נאך בעסער.

שמיני עצרת ביינאכט, האבן זיך זיינע פריינט צונויפגענומען אין תלמוד תורה און נאכדעם ווי מען האט זיך צונויפגע־רעדט מיט זיין ברודער, וועלכן עס איז געלונגען אים ארויסצונארן פון הויז פאר א פאר שעה, איז אלעם איינגעפּאקט גע־ווארן און ווען דער בעל דבר, איז צוריק געקומען אין שטוב, איז ער געבליבן אויף א ווייל אן איבערראשטער, אבער איז באלד געקומען צו זיך און געזאגט: "מילא, מיך אויסגענארט!"

דער עולם האט זיך אויסגעוועט ביי שיין געדעקטע טישן, צוגעגרייט פון מרס. ס. שראג און איר שוועגערן. פארזיצער פון אוונט איז געווען י. באלצאן, איינער פון זיינע נאענטסטע פריינט. מר. באלצאן האט דערקלערט וואס די שמחה איז, און דער וויץ איז געווען, וואס מען האט מר. שראג אפּגענארט. דער פארזיצער פון דעם אוונט האט אויך געגעבן אן איבערבליק און מערקווירדיק ווי מענשן באפריינדען זיך אין די לענדער: מענשן וואס קומען פון פארשיידענע ווינקלען, ווי מר. שראג, א געבראטענער ליטוואק, און דער פארזיצער, י. באלצאן, אן עכטער קאלט־בלוטיקער בעסאראבער און האלב רומענ־שער. האבן זיך דורך פארשיידענע פאסי־רונגען אין פארלויף פון א 8—10 יאר, אזוי באפריינדעט און אנטוויקלט אזא טי־פע פריינטשאפט, כמעט ווי אחבת דוד ויהונתן.

אן אנדער פריינט פון מר. שרעג איז געווען געווארן צום וואָרט, און דאס איז מר. א. הענסין. מר. הענסין האט גערעדט פארשיידענעס און ניט קוקנדיק וואס זיי קאנען זיך קיינמאל ניט איינקיין אין זיי־ערע מיינונגען, און דאך זיינען זיי גוטע פריינט. עס האבן אויך גערעדט וו. דיי־מאנד און מ. שובין.

דעם גאנצן אוונט האט מען פארבראכט מיט פארשיידענע לידער, אידישע און העברייאישע. אנגעפירט פון מר. הענסין, וועלכער איז געווען דער אויסהעלפער פון טשערמאן, אדער זיין אמבאסאדאר אין אנדערן עק טיש (ווייל דער טיש איז גע־ווען זייער א לאנגער), און מר. הענסין האט דורכגעפירט זיין אויפגאבע אויסגע־צייכנט און געמאכט דעם אוונט זייער אינטערעסאנט. מר. ס. ליסקער, האט גע־זאגט חזנ'ישע זאכן, פון וועלכע מען האט ניט הנאה געהאט.

פנחס שרעג, א זון פון מר. און מרס. י. שרעג, א פּלימעניק פון ס. שרעג, האט גע־געבן עטלאכע פידל מאלאס, וועלכע האבן דעם עולם שטארק אמוזירט.

ארום 12.30 האט דער פארזיצער אי־ר בערגעגעבן מר. ס. שרעג א מתנה, א שייי־נער סעט ביכער פון דער לעצטער מאדער־נער ליטעראטור, און ער האט באמערקט, אז די פריינט האבן ניט געפונען קיין פּאַ־סיקערע מתנה, פאר אזא מאן, וואס האט ליב זיך צו גרויבלען אין ספרים און איז א געוועזענער ישיבה בחור, איז דערפאר האט מען אים איצט געגעבן די דאזיקע מתנה.

מר. שרעג האט באדאנקט זיינע פריינט, פאר'ן אוונט און האט איינגעלאדן דעם עולם צו קומען־פּראווען אזא יום־טוב פּיקניק אין א יאר ארום, נאר אן א סורפּרייז, וואו ער וועט שוין אליין העלפן אלעס צוגרייטן.

דער פארזיצער האט אנגענומען די איינ־לאדונג אין נאמען פון אלע פריינט, נאר ער האט באמערקט, אז דער חתן הויבל האט פארגעסן געבן די צייט ווען צו קו־מען, צי 6 אדער 8 אזיינער, נאר אויב שוין יא קומען, איז שוין טאקע בעסער 6 אויינער. מרס. ס. שרעג איז געווען איינשטימיק מיט'ן פארזיצער.

י. שרעג, א ברודער פון חתן הויבל, האט אפּגעראנקט דעם עולם, און האט ביינע־שטייערט $51 פאר דער תלמוד תורה פונקט לויט די יארן וויפיל זיין ברודער איז אלט, פאר וועמענס וועגן דער יום טוב איז געפארוועט געווארן.

דער פארזיצער האט באדאנקט פאר דער ביישטייערונג, ווי אויך מרס. ס. שרעג'ן־ן נאמען פון אלע פריינט פאר דעם שיין גע־דעקטן טיש מיט כל טוב וואס זי האט אנגעגרייט, און פארשפּארט דעם עולם צו ברייגנען, ווי דער מנחג איז.

זינגענדיק התקוה האט דער עולם זיך געזעגנט מיט דעם חתן הויבל, מרס. ס. שרעג, און מר. און מרס. י. שרעג.

די חברא קדישא, האט דורכגעפירט איר יערלאכן הושענא רבה מיטינג און סעודה.

די נייע דערווייטלטע זיינען: ק. רוד־ניאנסקי — גבאי ראשון, מ. דאיז, — גבאי שני, ל. דאלגאי — גבאי שלישי, י. באלצאן — סעקרעטאר און טרעשורער און סעם שרעג, ס. ליסקער, ס. רודניאנ־סקי, ה. סאטאנאף, שוגערמאן, ז. קלימאף, ס. הולמען, משה שעכטער, ה. מארגאליס און א. הענסין און א. הענסין — די אדי־טארס.

די סעודה איז פארגעקומען אונטער דער אויפזיכט פון א. הענסין, צוגעגרייט פון די פרויען.

איין חזכרה איז געמאכט געווארן פאר אלע פארשטארבענע חברים און חברות דורך ש. ליסקער.

עס זיינען אריינגענומען געווארן דריי נייע מעמבערס, ווי א. פרעטקין, י. מאלין, און מ. קענעני, עס איז פאר זיי פארגע־לייענט געווארן אלע תקנות פון דער קאנ־סטיטוציע, נאך וואס זיי זיינען אריינגע־שריבן געווארן אין פנקס פאר חברים.

דער טשערמאן מר. הענסין, האט גע־רעדט גוטע עטלאכע ווערטער פאר די נייע מיטגלידער, ווי אויך פאר די אלטע.

י. באלצאן האט געגעבן א קורצן אי־ן בערבליק פון 19 יאר זיים די חברא קדישא האט זיך געגרינדעט.

עס האבן אויך גערעדט וו. דיימאנד, ס. עסטרין, ס. שרעג, י. מאלין און ה. ב. קליינען. ס. ליסקער האט אמווירט דעם עו־לם מיט פיינע לידער.

דער עולם האט פארבראכט ביי פיין גע־רעקטע טישן אויף א חברי'שן אופן, און אין א יום־טוב'דיקער שטימונג האט מען פארלאזט דעם האל.

ליידעט איר פון קאָפּשמערצן?

אזוי לייכט צו קריגן שנעלע הילף און אויסמיידן אן אטאקע אין דער צוקונפט מיידט אויס בראמידס און דאס. זיי פארגרינגערן שנעל אבער ווירקן אויף דער הארץ און זיינען זייער געפערלאך. זיי מאכן כען א שלעכטע ווירקונג און גיבן בלויז ציטטוויליקע הילף. די אורזאך פון קאפּ־ווייטיק פארבלייבט אבער אלץ איינס.

דער קלינסטער און ניט שעדלאכער מיט־טעל, צוערשט קארעגירט די אורזאך מאכט זיס דעם זויערן מאגן, באפרייט דאס איינגעווייד פון די פארדארבענע און פארגיפטעטע שפּייז, סטימולירט צארט דעם לעבער, מאכט־אז דער אפּפעל פון אייער קערפּער וואס פארוואכט אייער קאפּזויטיק, זאל באפרייט ווערן. פרובירט קארטער'ס ליטל ליווער פּילס. ביי דראגיסטן 25ס.. ווייטע פּעקלאך.

8

דאנקזאגונג צו חזן בנימין בראָנשטיין

אין נאמען פון די אפיסערס, מעמבערס און אלע מתפּללים פון קאנגרעגיישאן עדת ישורון שול, באַ־דאנקען מיר חזן און מנגן בנימין בראנשטיין פאר זיינע שיינע תפּלות מיט וועלכע ער האט אונז מזכה גע־ווען יומים נוראים און סכות. אויך באדאנקען מיר דעם כאר פונם גע־זאנגס פאראיין פאר העלפן אים אין אלע תפּלות. מיר ווינשן אים געזונט און הצלחה אין זיין עבודת הקודש.

דוד סאָלאָמאן, פּרעזידענט

גרויסער דאָבע, ביכע
120 בלעטלאך — •
בעסטע אין
דער וועלט
בלויז
5c
פארשיידענע נאכמאכונגען

פאר 30 יאָר

האבן מיר צוגעשטעלט

באַהייצונג

(קוילן און קאוק)

צו דער אידישער באפעלקערונג

פרובירט אונז אויס מיט אייער נעקסטן אָרדער. מיר האלטן בלויז די בעסטע סאָרטן, און מיר גיבן זייער א פּינקטלאכע דעליווערי.

טעלעפאָנירט 86 619

McARTHUR LUMBER & FUEL CO. LTD.

PRINCESS AND HIGGINS

ברכת מזל-טוב

לחברינו המורים

י. רבינוביץ ורעיתו

וא. קליין ורעיתו

להולדת בניהם

מאיר ויעקב

בשם ועד ההנוך וחבר המורים

של בתי תלמוד התורה דויניפג.

ל. גארפינקל,

ראש המורים

עס מאכט אן אונטערשייד וואו איר קויפט — און וועמען איר פארטרויעט

די נייע

ספּאַרטאָן ראַדיאָ

מאכט א נייעם סטאנדארד פאר ראדיאָ רעסעפּשאָן

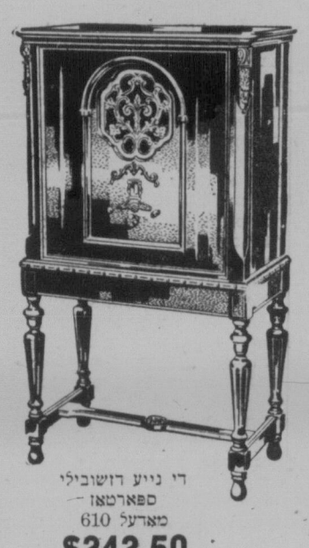

די נייע דזשובילי ספּארטאָן מאדעל 610

$242.50

קאמפּלים מיט פעקטאָ־ריי צוגעפּאסטע טיובס.

איר וועט וועלן האבן איינעם פון די נייע מאדעלן וואס ספּארטאָן באט אן היינטיקן יאר וועט איר וועט זעען די פּראכטפולע קאַ־בינעט דעזיינס. און וועט איר וועט הערן זייער גלאנרייכן טאָן וועט איר פארשטיין פאָרוואס זיי ווערן אנגערופן "ראדיאָ'ס רייכסטע שטימע".

אנדערע מאָדעלן

מאדעל 410 דזשוניאר, 6 טיובס — **$107.60**

מאדעל עקס 503, 10 טיובס — **$173,50**

אוטאמאטיק פּאנאראמאָ און ראדיאָ קאמבינייישאן, פאר — **$446.90**

באקוועמע טערמינען

קויפט פון עטאבלירטע און ראיעלע ספּעציאליסטן

WINNIPEG PIANO CO LTD 333 PORTAGE AVE.

ברענטשעס אין סט. דזשיימס, טראנסקאנא, ברענדאָ, דאופין, יארקטאָן, פּארט ארטור

א היים!

ווען איר זייט אוועק

פון דער היים

אין

לעווינס כשר רעסטאָראן

49—47 מארטא סט.

בלויז די פאמע פרישע און בעסטע פּראדוקטן ווערן געגעסן אין אונ־זערע מאלצייטן און שטרייטנג כשר בהכשר הרבנים

ליכטיקע ריינע צימערן פאר געסט מיט דער בעסטער באדינונג

פאר חתונות, פארטיעס, באנקעטן און א. וו. האבן מיר די פיינסטע אקאמאדייישאן מיט א טאנץ פלאץ פאר 100 פּערזאן

מיר שטעלן צו מאלצייטן פאר אל־אונטערנעמונגען אויך איסער אונזער אייגענעם פּלאץ

Levin's Commercial Kosher Restaurant

49 MARTHA ST. PH. 25 219

ספּעשל אָנבאָט

פאר א קורצער צייט וועט דער אדווערטייזמענט מיט א ליידיקער פלעשל

און 10c קויפן

א צוואנציק סענטיקן פלעשל דעינטי וויהייט ביי אייער גראָסער

באמערקונג צו דעם גראָסערימאן דעינטי וויהייט קאָ. וועט אויסלייזן אדווערטייזמענט וואס איר וועט שטעלן.

נאמען _____

אדרעס _____

פאטראניזירט אונז אדווערטייזערס

THE WHISKY DE LUXE

McCallum's Perfection BLEND Scots Whisky

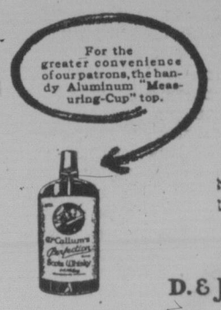

פון גאראנטירטן עלטער, ריינ־קייט און שטארקייט, איז דיס־טיליזירט, געמישט און געבאָ־טעלט אין סקאטלאנד און ווערט פארקויפט איבער דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט.

זינט 1807 האט זיך איר באַרימהייט אלס א בראנפן פון קוואליטעט און ווערט פארשפּרייט און ס'האלט שטענדיק אין איין וואקסן.

אין 26 אונס. און 40 אונס. פלעשלאך

D. & J. McCallum Ltd., Edinburgh (Scotland)

אינטערנעשאנאל האַרוועסטער ספּיד טראָק פון "עמפּערס" האָטעל, וויקטאָריא, בי. סי.

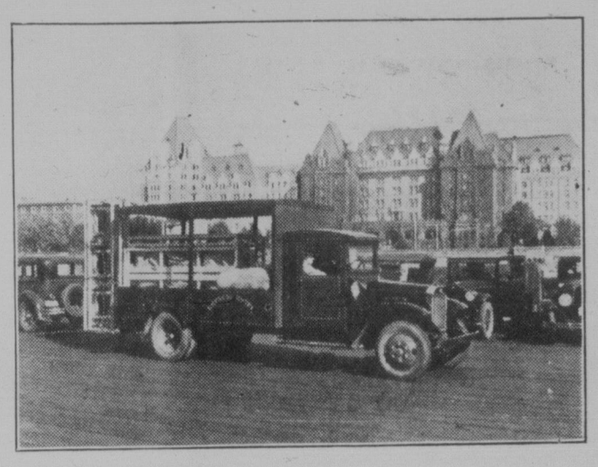

דאס איז א פּאטאגראפיע פון 1-814 עס אינטערנעשאנאל "דזשענעראל האולינג יו־ניט", פאר'ן באַרימטן עמפּערס האטעל, — א בילד פון דעם שיינעם עמפּערס האטעל, וויקטאריא, בריטיש קאלאמביא, און פון אן אינטערנעשאנאל האַרוועסטער ספּיד טראק געגוצט פון דעם האטעל צו שלעפן אלגעמיינע משאות, ווערט געווען אין דער דאזיקער אילוסטראציע. עס ווערט געווען דער מאטאר טראק ארום א "דאק" וואו ער האט ערשט אנגענומען א לאוד סחורות צו דעליווערן צום האטעל סופּלאי דעפּארטמענט. דער האטעל מיט זיין נייע עס פליגל וואס האט געקאסט $2,500,000, ווערט געוויזן אין דעם הינטערגרונט מיט אן ארם פונ'ם "האַרבור" צווישן דעם האַ־טעל און דעם "דאק". דער דאזיקער ריי־כער סי. פּי. אר. האטעל איז איינער פון די פיינסטע האטעלן אויפ'ן נארט אמע־ריקאנער קאנטינענט.

פּרוזיכערט מיט דער עלטסטער און שטארקסטער סטאנדארד לייף אינשורענס קאמפּ. אין עקזיסטענץ

פרענד זיך נאך וועגן אונזער נידעריקער קאסט פּאליסי

מעקס הערים

טעלעפאָן 278 33

דעם דאזיקן טראק האט געקויפט מר. אי. גרינבערג, דעם 28טן פעברואר, 1927

דער דאזיקער **אינטערנעשאָנאל טראָק** האט געגעבן פאר די לעצטע פיר יאר וואונדערבארע פערפאָרמענס און איז נאך אלץ אין פערפעקטן צושטאנד.

אונזער פרייע אינספּעקציע באדינונג פאראייניקט מיט דער וואונדערבארער עקווייפּמענט פון אונזערע אינדזשינס מאכט דעם **אינטערנעשאָנאל טראָק** דעם איין און איינציקן וואס קאן ווייזן אזא רעקאָרד אויף די מאניטאָבא וועגן.

מיר האבן א טראק צוצופאסן אייער ביזנעס; לאזט אונז דעמאנסטרירן פאר אייך

The International Harvester Co. of Canada Limited

פעקטאָרי ברענטשעס אין

BRANDON, MAN.	LETHBRIDGE, ALTA.	VANCOUVER, B. C.
CALGARY, ALTA.	REGINA, SASK.	WEYBURN, SASK.
EDMONTON, ALTA.	SASKATOON, SASK.	YORKTON, SASK.
N. BATTLEFORD, SASK.	SWIFT CURRENT, SASK.	WINNIPEG, MAN.

דאס קינד פון זינד

די געפאלנסטע מעגשן און די העכסטע איידעלע געפילן ווערן ארויסגעבראכט אין דעם דאזיקע מערקווירדיקן און העכסט שפאנענדן ראמאן.

פון א. ד.

(פארטזעצונג)

ער האט זיך אויף איר א וואָרף געטאָן און ער האט איר געריסן צו זיך, אבער זי האט אנגעפאנגען א פארצווייפלטן קאמף. זי האט זיך אליין געוואונדערט פון וואנען עס האבן זיך צו איר גענומען די ריזיקע קרעפטן זיך צו ווערן קעגן דער מענשלאכער בעסטיע, וועלכער האט איר נעהאלטן ארומגעקליאמערט ווי מיט אייזענס און האט איר געוואלט אנזידער־וואַרפן אויף דער בעט: אבער זי האט זיך געראנגלט מיט אלע כחות, ן האט א שליי־דער געטאן צו דער ערד ביידע ביינקלאך, האט איבערגעקערט דאס וואש־טישל און זי האט צעשמעטערט דעם שפיגל, און מען האט אונטן דערהערט דעם שרעק־לאכן טומל און מרס. מערכענטאל א־רויפגעלאפן מיט בלישטשענדיקע אויגן און מיט צוזאמענגעלייגטע פויסטן איז זי אויף באפאלן די אומגליקלאכע מיי־דעל.

ווערקאס, אלסערס, רינענדיקע וואונדן, עקזעמא

און אלע אנדערע הויט קראנקהייטן נעהיילט אין דער צייט ווען איר ארבעט. לייכטע זעלבסט־הייפיזיע באהאנדלונג. נענעטס מיט אויסגעזוכטע בירטן דערפאלג וואו אלע אנדערע הייל־מיטלען האבן נים געהאלפן. א סך באשעפיטיגונגען, שרייבט צו

NURSE DENCKER
610½ Portage Ave., Winnipeg

סרס. וו. ספרינגאקער, סעקרעטאר, אלבערטא, שרייבט: איך בין אזוי דאנקבאר צו אייך וואס איר האט אויסגעהיילט מיינע פיס. איך האב נים געקאנט אויסשטיין מיינע שו־נים. איך האב נים געהאלפן, א סך באשעפיטיגונגען, אבער נעהיילט אין שטאל ווי איך האב אנגעווענדעט אייער אויינסמענט און א. וו.

דער וועג צו געזונט איז אָפּען פאַר אַלע

קעללאָגג'ס אַלל־ברען פאַרלייכטערט פאַרשטאָפונג!

קאָפּ־וועהטאָג, אַלגעמיינע דערשלאָגענקייט און פיעלע אַנדערע איבעלען זיינען סימפּטאָמען פון פאַרשטאָפונג. קעללאָגג'ס אַלל־ברען איז דער נאַטירלעכער, געזונטער מיטל צו פערלייכטערען און פאַרמיידען פאַרשטאָפונג.

שאַרפסטקע עלעמענטען און דער דיעטע זיינען אַכסאָלוט ווירקזאַם צו פערלייכטערען ציוויליזירטע און ווידערהאָלענדע פאַרשטאָפונג. קעללאָגג'ס אַלל־ברען איז שאַרפסטקע. די באַלק זאַפט אַריין די וואַסער און רייניגט אויס דעם גאַנצען אָרגאַניזם פון פאַרשטאָפונג און גיפטען.

חוץ דעם, ענטהאַלט עס גענוג אייזען. דיזער מינעראַל איז אַ בלוט־בויער און דער שונא פון פיזישער דערשלאָגענקייט.

עסט קעללאָגג'ס אַלל־ברען רעגעלמעסיג, און איהר וועט נים בלויז באַזייטיגען די געפאָהר פון פאַרשטאָפונג — איהר קריגט אויך אַ געשמאַקע, געזונטע סיריעל, וואָס מיליאָנען מענשען עסען טיגלעך.

קעללאָגג'ס אַלל־ברען איז וואונדערבאַר פון מילך אָדער קרעם, באַשטעטיגט אויף פיר־רעזולט אין זופּס, אין פּרוכט־זאַפטען אָדער געקאָכט מיט אַנדערע שפּייזען. אייער נאַסער האַט אַלל־ברען אין רויטען און גרינען פּעקעדזש. סערווירט איבעראַל. געמאַכט פון קעללאָגג, אין לאָנדאָן, אָנטאַריאָ.

קעללאָגג'ס אַלל־ברען איז אויסגעבעסערט אין אינהאַלט און טעם

Kellogg's
ALL-BRAN

דאנקזאגונג צו דר. גאטמאן פון די בני עזרא

מיר, די בני עזרא בענעפיט סאסייטי, נעמען זיך דאס פארגענומען אויסצודריקן אונזער דאנק צו דר. גאטמאן, דורך "דאס אידישע וואָרט", פאר זיין גוטער ארבעט וואס ער טוט פאר אונזערע מעמבערס, ווי אויך ספּעציעל פאר זיין גוטער אויפמערק־זאמקייט וואס ער האט געלייסטעט צו בר. י. טריט אין צייט פון זיין שווערער קראנקהייט. מיר ווינשן אייך איר זאלט לאנג לעבן און איינערע הענט זאלן אייך זיין געווענט און איר זאלט אלעמאל זיין אימשטאנד צו העלפן די קראנקע, אז זיי זאלן אזוי זיין צופרידן ווי מיר זיינען.

מיט אונזער רעספּעקט צו אייך,
בני עזרא סיק בענעפיט סאסייטי

וויכטיק צו וויסן

א סך מענשן זיינען מיט דער מיינונג אז עס לוינט זיך נים צו באלאנגען צו א סיק בענעפיט סאסייטי, ווייל עס טרעפט אמאל אז מען איז נים געזונט און מען רופט א סאסייטי דאקטאר נעמט ער נים קיין אינטערעס, ווי עס נעמט א דאקטאר ווען ער קריגט באצאלט די 3 דאלאר פאר דעם וויזיט. איך קאן זאגן אז די באהויפּ־טונג איז נים קיין באגרינדעטע. איך קאן זאגן פאר דער גאנצער וועלט אז איך האב צו באדאנקען אין מיין געזונט ווערן נאר צו א סאסייטי דאקטאר. אז דאס איז דר. גאטמאן וועלכער איז דער סאסייטי דאק־טאר פון דער בני עזרא סיק בענעפיט סאס־סייטי, און די אלע מעמבערס וואס באר־לאנגען צו דער דאזיקער סאסייטי מעגן זיך שעצן גליקלאך ווייל זיי זיינען זיכער אז די האבן נים נאר א גוטן דאקטאר נאר אויך אן איבערגענטבעטעם פריינט, אין צייט ח"ו פון א קראנקן פאל. איך קאן אויף אזויפיל נים איבערגעבן וויפל דר. גאטמאן האט געטרייעט זיין בעסט מיר צו העלפן געזונט צו ווערן, און ווייסנדיק אז איך בין א מעמבער און ער וועט נים קריגן קיין 3 דאלאר פאר א וויזיט, אין ער געווען ביי מיין בעט סיי בייטאג און סיי ביינאכט פאר פינף וואכן צייט. עס אין נים קיין מאס וויפל איך זאל אים באצאלן, וויפל איך זאל אליין נים דיינקען אין נים געגונ. איך ווינש דר. גאטמאן ער זאל שטייגן אזוי הויך אז זיין נאמען זאל גרייכן ווייט און ברייט.

מיט פריינטלאכן דאנק צו אים, וועלכן איך וועל קיינמאל נים פארגעסן.

י. טראָט

דער וועג צו געזונט איז אָפּען פאַר אַלע

קעללאָגג'ס אַלל־ברען פאַרלייכטערט פאַרשטאָפונג!

קאָפּ־וועהטאָג, אַלגעמיינע דערשלאָגענקייט און פיעלע אַנדערע איבעלען זיינען סימפּטאָמען פון פאַרשטאָפונג. קעללאָגג'ס אַלל־ברען איז דער נאַטירלעכער, געזונטער מיטל צו פערלייכטערען און פאַרמיידען פאַרשטאָפונג.

שאַרפסטקע עלעמענטען און דער דיעטע זיינען אַכסאָלוט ווירקזאַם צו פערלייכטערען ציוויליזירטע און ווידערהאָלענדע פאַרשטאָפונג. קעללאָגג'ס אַלל־ברען איז שאַרפסטקע. די באַלק זאַפט אַריין די וואַסער און רייניגט אויס דעם גאַנצען אָרגאַניזם פון פאַרשטאָפונג און גיפטען.

חוץ דעם, ענטהאַלט עס גענוג אייזען. דיזער מינעראַל איז אַ בלוט־בויער און דער שונא פון פיזישער דערשלאָגענקייט.

עסט קעללאָגג'ס אַלל־ברען רעגעלמעסיג, און איהר וועט נים בלויז באַזייטיגען די געפאָהר פון פאַרשטאָפונג — איהר קריגט אויך אַ געשמאַקע, געזונטע סיריעל, וואָס מיליאָנען מענשען עסען טיגלעך.

קעללאָגג'ס אַלל־ברען איז וואונדערבאַר פון מילך אָדער קרעם, באַשטעטיגט אויף פיר־רעזולט אין זופּס, אין פּרוכט־זאַפטען אָדער געקאָכט מיט אַנדערע שפּייזען. אייער נאַסער האַט אַלל־ברען אין רויטען און גרינעם פּעקעדזש. סערווירט איבעראַל. געמאַכט פון קעללאָגג, אין לאָנדאָן, אָנטאַריאָ.

קעללאָגג'ס אַלל־ברען איז אויסגעבעסערט אין אינהאַלט און טעם

Kellogg's
ALL-BRAN

רעגלמעסיקע ווייטיקן?

א יניקע פרויען ליידן מער פון אנ־דערע. אפט, ווען זי איז נים נויטיק! די ווייטיקן, פון וועלכע פרויען ליידן באזונדערס קאנען אפגעשאפן ווערן אווי גערן ווי אנדערע ווייטיקן פאר וועלכע אספּיריז איז באצוועקט.

די דאזיקע טאבלעטס זיינען שטענ־דיק א גרויסע הילף אין אזעלכע צייטן, און קיינמאל פאר קיין פאל נים שער־לאך. (אספּיריז טוט נים דריקן דאס הארץ).

זעלבסטפארשטענדלאך, זיין איר באקאנט מיט די נוצן פון אספּיריז פאר קאפּווייטיק. עס בריינגט אזא שנעלע הילף אז פלוצלונגע קאפּווייטיקן דארפן נים שטערן אייערע פלענער. עס וועט אפּשטעלן א פארקילונג, אדער פאר־לייכטערן דעם קראנקסטן האלז: און וועט בריינגען באקוועמלאכקייט דעם שטארקסטן ליידנדן פון נייוריטיס און ניוראלדזשיע.

ווען אייער קאפּ טוט ווי — פון וועלכער עס איז אורזאך — ווען א פארקילונג האט זיך אריינגעבאפּס אין אייערע גלידער אדער איר פילט יענע טיף־איינגעוועטענע ווייטיקן פון רהר־מאטיזם, סקיאטיקא, לאמבעגא, נעמט אספּיריז און איר קאנט זיך פארלאזן אויף ריכטיקער הילף.

BAYER
ASPIRIN

יארקטאָן, סאסק.

ערב יומים־טובים האט יארקטאן דער־מאנט ווי אין דער בעט היים. יעדערער האט זיך געאיילט צו גיין אין שול. רבי טאריק האט נעהאלטן דרשות און אין זיין משל וואס ער האט נעבראכט פון דעם מדרש האט ער באייסטערט דעם גאנצן עולם.

רבי טאריק האט איינגעצארדענט אלע פרייטאג־צו־נאכט צו דאוונען אין שול און האלטן רעדעס וואס ציט די מענשן צו קומען הערן. דיי קינדער זיינען אויף מיט דעם רבי'ן קבלת שבת. עס איז אויף דעם 14טן אקטאבער, אז אוונט נעמאכט פון דער אידישער קאמיטע אין פון דעם רבין טאריק. אלע אידן זיינען געקומען נע־מען אן אנטייל. נאך הקפות האבן די קינ־דער געזונגען שיינע העבריאישע לידער מיט דער אנפירונג פון דעם רבי'ן. עס איז אויך געמאכט געווארן א גרויסער באנ־קעט. מר. סאלי שייפער האט באגריסט דעם רבי'ן און דעם קאמיטעט פאר דער ארבעט. אן אינטערעסאנטע רעדע רעדנער געהאלטן סאל שייפער און נאך רעדנער האבן געגעבן ווי עס פאסט פאר שמחת תורה. מען האט פארבראכט פרייליך־מען האט געטאנצט און געזונגען ביז שפּעט אין דער נאכט.

סעם כהן.

—(::)—

דאפין, מאניטאָבא

"דאס אידישע וואָרט".

חשוב'ע הערן: —

מיר שיקן אייך א מאני אָרדער אויף אכט דאלאר, וואס מיר האבן ביינשטייר־ערט פאר מזכיר נשמות. מיר בעטן אייך איבערגעבן דאס געלט צום יונייטעד היברו רעליף. מיר ווינשן אלעמען בעסערע צייט־טען, אז איינער צום אנדערן זאל חלילה נים דארפן אנקומען.

מיט אכטונג,
יצחק שרייבער

פאסטעריזירונג — מאכט מילך זיכער

די מאָדערן דיירי

מיט איר נייער אפ־טו־דייט איינריכטונג קאן אייך גוט באדינען מיט אבסאלוט

זיכערע מילך

פון אונזערע דרייווערס אדער — **טעלעפאָניר 201 101**

איר זייט שטענדיק ותלקאמען צו באזוכן אונזער פלענט

MODERN DAIRY LTD.
St. Boniface

"איך קאנט אויפשלאגן אונזער קרים, אבער איר קאנט נים "ביטן" אונזער מילך".

אייער געזונט איז אפהייגניק פונם צושטאנד פון אייערע פוירנעס קומענדיקן ווינטער

מיט פארגעגינען וועל איך פאר אייך עקזאמענירן אייערע פוירנעס פריי. אלץ וואס איר דארפט טאן איז,

רופט מיך אפ

ט. ראסאף

STANDARD SHEET METAL & ROOFING CO.
907½ MAIN ST., PHONE 54 770 — RES. PHONE 54 552

נייע רעמינגטאָנס

עטוואס גענוצט אין סטאר פולשטענדיק גאראנטירט

ספּעשל

היינטיקע וואר

פון **$55.00** און העכער

REMINGTON TYPEWRITERS Ltd.
220 Bannatyne Ave., Wpg.

עס רייניקט טריקנט, אויך

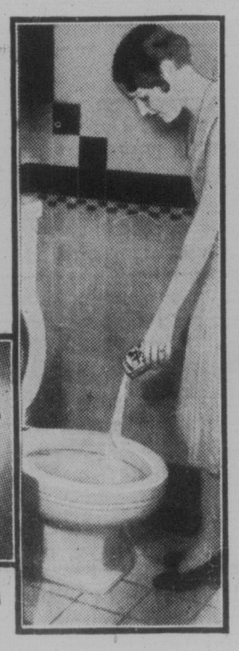

"איינמאל א וואך"

לאי זאל קיינמאל נים צעלאזט ווערן אין הייסע וואסער

נוצט פול קראפטיקע דושילעט'ס לאי איין מאל יערע וואך צו האלטן אייער קלאזעט־שיסל ריין און פריי־דורכלויפנד. נוצט עס, אויך, אין אייערע סינק לעקלאך און זיי וועלן זיך קיינמאל נים פארשטאפּן מיט פעטס אדער אפּפאל אנזאמלונגען.

דושילעט'ס לאי צעלאזט אין קאלטע* וואסער אין אויך א גוטע, זיכערע פליסיקייט פאר אלע טענלאכע רייניקונגס צוועקן. אונ־זער נייער פרייער ביכל באשרייבט די צאל־רייכע נוצן פאר דעם דאזיקן מלכה הוין קלי־נער. שיקט פאר דעם.

GILLETT'S Lye

"עסט שמוץ"

STANDARD BRANDS LIMITED
GILLETT PRODUCTS
Toronto, Montreal, Winnipeg, Vancouver
and offices in all the principal cities of Canada.

צוליב אייער געזונט

ווען איר דארפט מעדיצינען, קומט אדער שרייבט צו אונז. מיר האבן א פולשטענדיקן סטאק פון פרישע דראגס און מעדיצינישע מיטלען צו מע־סיקע פרייזן. מיר האלטן אויך א פולשטענדיקן סטאק פון פעטענט מעדיצינען און אלע נויטיקע ארטיקלען וואס פארערן זיך פאר קראנקע. מיר ספּעציאליזירן אין דאקטארס פרעסקריפּשאנס.

שיינעם דראג סטארס

842 MAIN STREET — cr. Dufferin PH. 56213
410 SELKIRK AVE. — Cor. Salter PH. 55 888

קאנטרי אָרדערס פינקטלאך אטענדעט

היימאן און העסטרין
באריסטערס, סאליסיטארס, נאטארס
216 — מעקאינטייר בלאק — 21 627
טעלעפאן
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דושאנס עווע., טעל. 53 133

שינבין, מאראזניק און ראבלין
Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
באריסטערס, סאליסיטארס, נאטאריוס
Office: 207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. — Opposite City Hall
טעלעפאן 21 345—6

טשערניאק, קאפּשטיין און ספּיוואק
Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאן 24 591 און 24 666

א. ע. קאנטאר
אדוואקאט און נאטארי
A. E. CANTOR
אפיס: 210 נאטר־דיים עווניו
טעלעפאן 89 223
רעזידענס:
103 בענערמאן עווע., טעל. 51 353

ח. שולמאן
אדוואקאט און נאטארי
נעלט צו לייען אויף 6½ פּראצענט
Schulman & Nitikman
213 קאנפעדעריישאן לייף בילדינג
457 מיין סטריט, אנטקעגן סיטי האל
טעלעפאן 88 462

מ. אווערבאך
באריסטער, סאליסיטאר, נאטארי א.א.וו.
824—8 ראיאל בענק בלדג.
טעלעפאן 86 200
רעז. 435 אבערדין עווניו. טעל 53 354

ש. מילער
B.A., L.L.B.
באריסטער, סאליסיטאר א. א. וו.
709 גרייט וועסט פערמאנענט בילדינג
טעלעפאן 24 688 און 24 963
רעז. 152 בראוס עווע., טעל. 51 652

Doctors' Directory דאקטוירים

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	דר. ס. דוש. בערמאן, 834 מיין סטריט. אפיס שטונדן: 2—4 און 7—8. DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	דר. דוש. ברענער, 402 סעלקירק עווניו. אפיס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30. DR. J. BRENER
26 947	53 422	דר. א. גוטמאן, 5—304 שווניו בלאק 265 פארטעדוש עווניו. אפיס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אפּאינטמענט. DR. A. GUTTMAN
22 717	54 429	דר. ס. דושאוויש, 404 באיר בלדג. שטונדן: 11—12 און 3—6 און ביי אפּאינטמענט. DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	דר. ה. הערשפילד, 576 מיין סט. קאר. אלעקסאנדער עוו. אפיס שטונדן 11—1, 2—5 און 7—9. DR. H. HERSHFIELD
52 744	51 772	דר. ב. א. וויקטאר, קאר. סעלקירק און סאלטער (איבער דער באנק) אפיס שטונדן: פון 3—5 און 7—8. DR. B. A. VICTOR
53 720	52 278	דר. א. מאיס, סט. דושאנס בלאק, פריטשארד און מיין אפיס שטונדן פון 2—4.30 און 7—9. DR. A. MOYSE
	52 376	דר. דושא. בי. מעקטעוויש, שטונדן 2—5 און 7—9 פרוויען און קינדער קראנקהייטן 500 קאלדוש עווע., רעז. 504 קאלדוש עווע. DR. GEO. B. McTAVISH
53 181	53 181	דר. י. פערלמאן, 291 בראוס עווע., קאר. טשארלס אפיס שטונדן פון 3—5 און 7—8. DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	דר. ס. קאברינסקי, סוויט 2 קראמפּ בלאק (מיין און דאפערין עווע.) אפיס שטונדן פון 3—5 און 6.30—8. DR. S. KOBRINSKY
24 480	49 763	דר. מעקס ריזדי (עקס רעי) 283 פארטעדוש, קאר. סטים (100 טראנסקא דושענ. טראסס בלדג.), לעבן אימאנס שטונדן: פון 2—6 אוונטס און ביי אפּאינטמענטס. DR. MAX RADY
53 915	52 614	דר. סעם ראדין, ראיאל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אפיס שטונדן פון 3—4 און 6—8. DR. SAM RODIN
88 916	59 473	דר. א. ל. שובין, אפיס שטונדן 11—12 און 2—6 אפיס: בענק אף קאמערס בלדג., מיין און אלעקסאנדער רעזידענס: 375 מעקדאי עווע. DR. A. L. SHUBIN
		אויגן, אויערן, נאז און האלז
28 281	51 848	דר. י. ה. בעקמאן, 800 באיר בילדינג DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	דר. ד. מ. דושענאף, 2-830 סאמערסעט בלאק DR. D. M. GENOFF
		קינדער קראנקהייטן
88 013	53 320	דר. ה. מעדאווי 904 באיר בלדג. 3—5; 332 מאניטאבא עוו. 11—12 DR. H. MEDOVY

Dentists Directory דענטיסטען

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	דר. י. בן עזרא, ב.א. 962½ מיין סט. קאר. סעלקירק DR. I. BEN EZRA, B.A.
53 720		דר. מ. א. ברעגמאן, סוויט 1 סט. דושאנס בלק., 984 מיין סט. DR. M. A. BREGMAN
86 115		דר. ס. אי. גרינבערג, 414 באיד בילדינג. DR. S. E. GREENBERG.
52 744	39 829	דר. א. גארדנער, 409 סעלקירק עווע., קאר. סאלטער. (איבער דער ראיאל באנק) DR. A. GARDNER
56 056		דר. ס. טשורטשיל, סוויט 1, טריק בלאק, 972 מיין סטריט. DR. S. H. CHURCHILL

THE ISRAELITE PRESS The only Jewish Newspaper of Western Canada.

אידישע וואָרט

Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year.
Est. 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

"נאן־קאָאָפּעריישאָן"

דער וועד־לאומי אין ארץ־ישראל האָט אָנגענומען דעם באשלוס נים צו באטייליקן זיך אין דעם לעגיסלאטיוון ראט וואָס די בריטישע רעגירונג האָט אויסגעפלאנט. אז דער וועד־לאומי האָט דערמיט אויסגעדריקט דעם ווילן פונ'ם ארץ־ישראל'דיקן אידנטום איז צו זעען פון דעם, וואָס אפילו די ברית־שלום אָרגאניזאציע, וואָס האָט די גאנצע צייט געקעמפט פאר דעם, אז די אידן זאָלן איינשטימען צו א פארלאמענט פאר ארץ־ישראל, האָט אויסגעדריקט איר גרייטקייט איצט צו שטיצן דעם באשלוס פונ'ם וועד־לאומי. זי האָט צוגעזאָגט, אז נים נאָר וועט זי זיך נים באטייליקן אין די וואלן, נאָר קיינער פון אירע מיטגלידער וועט נים אָננעמען פון דער רעגירונג קיין נאָמינאציע צו דער דאָזיקער קערפּערשאפט.

די רעזיגנאציע פון די דריי וויכטיקסטע פירער פון דער אלזעלטלאכער צייטנישישער אָרגאַנאיזאציע, אין פון דער אידישער אגענטור דערווייט אויך, אז די זעלבע שטימונג לטובת "נאן־קאָאָפּעריישאָן", נים־מיטארבעט מערשאפט מיט דער בריטישער רעגירונג, הערשט אויף אין הון־לארן.

די אידן פּלץ, אז זיי קאָנען מער נים מיטארבעטן מיט א רעגירונג, וואָס האָט זיי געהאלטן אין אין אָפּנארן. אין וועלכע האָט פארראטן אירע פייערלאכע הבטחות צו זיי. נאָך דער לעצטער דערקלערונג פון דער בריטישער פּאָליטיק אין ארץ־ישראל אין נאָך סימפּסאָנס באריכט, וואָלט יעדע מיטארבעטערשאפט מיט דער בריטישער רעגירונג געמוזט אויסגעטייטשט ווערן ווי די אנערקענונג פון דער דאָזיקער פּאָליטיק און פון דעם דאָזיקן באריכט.

עס האָט בכלל נים קיין זין פאר די אידן אָנצושטרייבן זייערע נאציאָנאלע כחות צו העלפן אויף וועלכן ס'איז אופן דער בריטישער רעגירונג צו בויען דאָס לאנד פאר די אראבער. זי האָט בריטישע פּאָליצעס ווי מיר, און זי קאָן זיך טאָן אין אראבע מיט אירע אייגענע הענט. דאָס האָט פאר אונז באזונדערס קיין זינען נים, ווייל די רעגירונג זאָגט אונז אפילו נים צו קיין באלויגונג דערפאר, — אויסער אפשר דער מעגלאכקייט צו קאָנזולטירן א צוואנציק טויזנט אידישע קאָלאָניסטן אין דער ווייטער צוקונפט, וועלן אירע פלעגער צו ראציאָנאליזירן די אראבישע לאנדווירטשאפט וועלן פארווירקלאכט ווערן.

דער אידישער וואונש מיטצוארבעטן מיט דער בריטישער רעגירונג האָט זיך אויסגעלאָזן זייער אומגליקלאך פאר די אידן. די איינציקע באַצאָנונג וואָס די אידן קאָנען פון איצט אָן און ווייטער האָבן אין דער דאָזיקער פראגע צו דער בריטישער רעגירונג, איז א באציאונג פון קאמף קעגן איר פּאָליטיקע.

פּאָרט־ארטור באפעסטיקט זיך קעגן קאָמוניסטן

ס'איז דאָ ביי אונז א קאָמוניסטישע געפאר אין קאנאדע. — אמווייניקסטנס איז דאָ די געפאר אין פּאָרט־ארטור, אָנט. וואו "די ארבעטסלאָזע" ווערן אויסגענוצט פון אגענטן פון א פרעמדער מאכט, ארויסגעשיקט צו פאַרשפּרייטן קאָמוניסטישע פּראָפּאגאנדע", ווי דער פּאָליציי־שעף פון דער געבענשטער שטאָט דערקלערט.

ס'איז אמת, אז אין פּאָרט־ארטור גייט עס נים אלץ כשורה. עס זיינען דארטן דאָ א סך ארבעטסלאָזע, און דאָס איז אזא פאָלק, וואָס האָט נים וואָס אָנצוזאוועזן. מאכן זיי, נים געקוקט אויפ'ן פּאראבט פון דער פּאָליציי, דעמאָנסטראציעס. און די מעג האָבן זיי אפילו אָנגעפירט א קאמף מיט דער פּאָליציי־אויפזיכט פון דער אויסגעלאָזענער אגיטאציע. אין די מעג האָבן זיי אפילו אָנגעפירט א קאמף מיט דער אויסגעלאָזענער אגיטאציע פון דער אמת מיט דער ווילן באמת פארבעסערן די לאגע. מוזן זיי ווי געהעריק ארגאניזירן זייערע קאמפּיין קרעפטן.

"אין א שווארצער שעה"

פון חיים נחמן קושניר

אונטער אט דעם קעפל האָט ווייצמאַן ארויסגעלאָזן א רוף צום אידישן פאָלק, אז עס זאָל זיך האלטן לאיאל, און פאר־אייניקט, ווידער דערמאָנענדיק אונז, אז דער, אז דוקא אין אזא שעה, ווען אלעס קוקט אויס פינסטער, מוזן מיר האָבן מוט און האָפענונג, האָט ווייצמאַן ארויס־געלאָזן א רוף צום פאָלק. ווארבורג גע־פינט אין דער נייער דעקלעראציע וואָס ענגלאנד האָט געמאכט, בנוגע איר פאַר־ליטיק אין ארץ־ישראל, א "גרויזאמן פארראט". מעלטשעט דערקלערט, אז די דעקלעראציע איז א סתירה צו דער באל־פור דעקלעראציע, און א. וו.

בקיצור, אונזערע פירער זאָגן עפּנט־לאָך, אז ענגלאנד האָט נים געהאלטן וואָרט, און רעזיגניר פון זייערע עמטער, אלס פּראָטעסט צו דער נייער פּאָליטיק וואָס די ענגלישע רעגירונג וויל אָנווענדן אין פּאלעסטינע.

ווער עס האָט נאָר געהאט א קליינעם אינטערעס אין דער ארבעט פון דעם "ציר־ניזם" און דער "איידזשנסי", האָט גע־מוזט דערפיל א שטאָך, ווען די גע־פערלאכע נייעס איז אָנגעקומען. מען רעדט שוין נים פון יענע וועלכע האָבן יאָרן לאנג געקעמפט פאר א אידישן ישוב אין ארץ־ישראל. איך בין זיכער, אז אפי־לו די יעניקע, וועלכע האָבן נים גענומען א אקטיוון אנטייל אין דעם "בויען" פון אונזער לאנד, ווען איך זיין טיף גע־רירט פון די לעצטע געשעענישן. אלע שיכטן פון דעם אידישן לעבן, פון איין זייט וועלט בין דעם צווייטן, ווען די כער זיין אויפגערעגט, און מען קאָן דער וואָרט די שארפסטע קריטיק אויף ענ־לאנד'ס נייער פּאָליטיק.

און דוקא ווייל יעדערער וועט זיך פי־לען מחויב צו אויסדריקן זיינע געפילן, מוזן מיר שוין באטראכטן די לאגע מיט מער לאגיק, און עטוואס מער בעלאָסן, ווי אונזערע געפילן ווילן אונז דערלויבן. שארפע קריטיק, און ווייטער, הייסע ווערטער,

כאראקטעריסטישע עפּיזאָדן פון דעם ניט־לאנג פארגאנגענעם רוסיש־אידישן לעבן אין רוסלאנד

דער

בלוט בלבול

פון מ. פייקאָוו

באארבעט פון פ. זאלף און א. לאפּיז

צוויי שיקזאלן

אין דער זעלבער צייט, ווען אין הויז האט שוין געהאנגלט מיט שטיינער, שטי־קער האלץ, און די צעיושעטע גראמילעס האבן שוין געהאלטן ביים אלייגריזן זיך אין הויז, איז דער א האלב אנגעטאנער, אנגעלאפן מיט זיין טוויטע. איך האב שוין דערהערט זיין באפעלנדיקן קול: — עי, כלאפּצי, די מינוט, זאלט איר זיך פאנאנ־דערגיין. איצט איז ניט די צייט צו זוכן הוטעיקן, מארגן פרי, וועט קומען די פא־ליצאי און פיר וועלן מאכן אן אויספאר־שונג וועגן דעם. און אויב איר גייט זיך באלד ניט פאנאנדער — האט זיין שטימע געדונערט — טעלעפאניר איך באלד צום גובערנאטאר נאך אן אטריאד קאזאקן, וועלכע וועלן אייך אלעמען צעשטייסן.

דער ווילדער המון האט זיך פארלארן, און מיט אמאל איז געווארן א מאדנע שטילקייט, ווי עס וואלט נארניט ביז איצט געהאט פאסירט. זיי האבן זיך געגומען אפרוקן פון פענסטער. דאס באווייזן זיך פון פריש האט באלד אויסגעניכטערט זיין ערע מחות, ווייל זיי האבן געהאט גרויס דרך־ארץ און אויך מורא פאר אים אלס דעם באלעבאס פון דארף: ערשטנס, זיין עגדיק אויפ'ן אמט פון זעמסקי נאשטאל־ניק און א טשלעו גובערנסקאווא פראוולע־ניא, האבן זיי געמוזט אנקומען צו אים מיט אלע זייערע ענינים, און ניט ווייניק טובות האט ער זיי געטאן; און צווייטנס, זיינען זיי געווען אויף זיין ערד, וואס יע־דע מינוט וואלט ער זיי געקאנט אראפּ־טרייבן און זיי וואלטן פארלארן זייער ברויט.

דער פריש האט באלד אנגעהויבן פאר־שרייבן די נעמען פון די אנטיילנעמער פון אנפאל, דער המון האט זיך גענומען ביס־לאכווייז פאנאנדערגיין און אנטלאפן ווי ווי מייז אין די לעכער. אויפ'ן פלאץ איז פארבליבן בלויז דער גלח מיט'ן צלם אין האנט, און ארום אים א קליין הייפל רעכט גלויביקע.

דער פריש האט אויסגעשריען צו אים: — ווי שעמסטו זיך ניט, באטיושקא, אנ־צופירן מיט'ן צלם אין האנט, אן אנפאל אויף שוצלאזע מעניש. אנשטאט צו לער־נען זיי קריסטלאכע לערע, וועגן מענש־לאכקייט, לעבן אין שלום איינער מיט'ן צווייטן, רופסטו זיי היינט צו מארד, צו בלוט פארציסונג, סטידנע, באטיושקא!

און ניט ווארנסדיק אויף קיין ענטפער פון גלח האט זיך דער פריש מיט זיין־סוויר־טע אריינצולאגן צו מיר אין שטוב; ער האט אלעמען באראויקט: שרעקט זיך ניט, אייך וועט גארניט געשעען, הוטניק וועט זיך מארגן אפזוכן. ער האט אביבער גלאזן זיינע פארובקעס צו האלטן וואר ביי מיר אין הויז און זיי שטרענג אנגע־זאגט: ניט צו שלאפן און צו זיין וואר די אנצע נאכט.

די שפעטע נאכט האט זיך ביי אונז גע־צייגט ווי א גאנץ יאר. א. נאט, וואס פאר א שרעקלאכע נאכט מיר האבן געהאט, ביז ענדלאך מיר האבן דערלעבט דעם ליב־טיקן פרימארגן.

מיט'ן טאג גלייך האט זיך געלאזט הע־רען א יאמערלאך פרויען געוויין, און באלד האט זיך אריינגערוסן אין הויז טראכימ'ס ווייב און קינדער מיט קולות: באנדיט! וואו איז מיין מאן, — האט דאס ווייב געשריען, — איר האט אים דער'הרג'עט, ניט אים ארויס באט א טויט! . . . און זי מיט די קינדער האבן באלד געגומען לויפן איבער אלע ווינקעלאך פון הויז, גע־זוכט, בעגיסשטערט, און צופעליק האט זי באמערקט אין קיך רויטע בלוט פלעקן פון א פאר הינער, וואס דער שוחט האט געב־טען פארנאכט געקוילט אויף וועטשערע.

די רויטע פלעקן האבן איר באד שטאר־קער צערייצט, זי האט גענומען האקן מיטן קאפ אן וואנט, בעגיסן די האר פון קאפ, געשריען יאמערלאך: אט שוין קינדערלאך, יתומים'לאך, די בלוט פון אייער פארפיר־ניקטן טאטן, אייער ברויט שפייזער! א. מייערער מיינער, טראכים!... און מיט ווילדע קולות ווי פון א צערייצטער חיה האט זי זיך געוואָרפן אויף אונז, געשריען און געלויפן אין הויז.

מיינע אידן, די נעכטיקע העלדן, האבן דערזעען, אז די שפיל איז פאר'ן טייוועל, האבן זיי זיך גענומען איינצוהוויין, ווי שטומע שאפטנס, ארויסרוקן פון הויז, אויף שנעל, איינגעשפאנט די פורן, און אויגנאנ־צען ניט געוואָרן.

איך מיט מיינע בני־בית, זיינען נאר געבליבן מיט דער צעוויילדעוועטער גויע, געפּרואווט איינ'טענה'ען מיט איר: וואס מאכט זי זיך נאריש, געוויזן איר די פע־דעל פון די צוויי געשאכטענע עופות, אבער זי וויל ניט הערן, זי האלט נאר אין איין שרייען: ניט אים אפ באטש אטוטן, א פארפייניקטן. און אזוי ווי דער ליארעם האלט אן אין הויז, האבן זיך פלוצלונג אריינגעריסן פון נאס נייע קולות: ער איז דא! ער איז דא! מען האט אים גע־פונען!

מיר אלע פון הויז, ניט טויט ניט לעבע־דיק, זיינען ארויסגעלאפן אויף דער נאס; מיר האבן דערזעען: פיר גויאים טראגן טראכימען אויף די פלייצעס, און נאך זיי — דערט נאנצער דארף, ווי נאך א לויה. ער איז אינגאנצן א נאסער, א פארבלו־טיקטער, א האלב־טויטער, אן לשון, די אויגן פארמאכט, מיט גאר ווייניק שפּר־רען פון לעבן. דאס האט אים איינער גע־פינען לינגדיק אין "סטאוואק", ביז'ן האלז אין וואסער, נאר דער איינציקער גליק זייגער, וואס זיין קאפ איז געלעגן אויס־געשטרעקט אויפ'ן בלאטיק ברעג, ווען ניט דאס, וואלט ער שוין געווען אינגאנצן פארטיק.

ביים נאנצן דארף, איז קיין ספק ניט גע־ווען, אז דאס האבן מיר אידן, נאכ'ן אויס־צאפן זיין בלוט אים אריינגעוואָרפן אין טייך, כדי צו פארדייבן די שפּיון.

אבער פאר מיר אליין איז דאס דאמאלט געווען אן אויסערגעוויינלאכע רעטעניש: ווי קומט ער טאקע אין טייך, סיידן אימע־צער פון אבכאד האט אים ארייגגעוואָרפן . . .

אט די געהיימניספולע רעטעניש האט געבויערט מיין מח פאר א לאנגער צייט שפּעטער, איז מיר דער סוד דורך א צו־פאל אנטדעקט געווארן: יאקאוו טערענ־טיעוויטש, האט איינמאל אין א שיכור'ן צוישטאנד מגלה געווען דעם סוד זיינעם אן אינטימען פריינט, ווי אזוי ער האט אים אפּגעוואָרפן, אז ער זאל ארויס פון קרעטש־מע, און ווי אזוי ער האט באהאלטענער־הייט, נאכגעקוקט אונזער געשלעג, און ענדלאך, נאך אונזער אוועקגיין, האט ער אים א כאפּ געטאן און אריינגעוואָרפן אין טייך, און ער אליין, יאקאוו טערענטיע־וויטש, איז זיך נאנץ רואיק אוועק דאמאלט אהיים שלאפן, וויסנדיק, אז מיר אידן וועל־לען פאר אלעס באצאלן. דער אינטימער פריינט האט דאס מיר גלייך איבערגעגעבן. אבער צו יענער צייט איז דאס נאך געווען א געהייטעניש. יאקאוו טערענטיעוויטש איז אויך דאמאלט נאנץ געלאפן נאכגעגאנגען נאכ'ן טראגנדיקן טראכימ'ען און אויך מיטגעהאלפן אין געשריי.

טראכימ'ען האט מען אריינגעטראגן צו אים אין הויז, ער איז געלעגן שוין מיט נאר שוואכע סמנים פון לעבן, זיין ווייב האט שוין גענומען ביי מיר אין קראם לייד־ווענס אויף תכריכים, ענומען געלט אויף הוצאות, איך האב געגעבן נאנץ גערן און כ'האב געוויינט אין דער שטיל ווי א קינד: א. גאט, פון וואנען האט זיך גענומען צו מיר אזא אומגליק, און ווי אזוי וועל איך פון אים זיך אויסרייען! . . .

טראכימ'ס שעה'ן זיינען געעיילטע, אי־בער'ן דארף שוועבט א פאגראם־שטימונג. דער גלח רופט צו נקמה: אומבערגענג דעם אידן מיט זיין נאנצער אפּטייליע פאר הוטניקן, וואס זיי האבן פריער אויסגע־צאפּט זיין בלוט, און דערנאך אים אריינ־געוואָרפן אין טייך. געדענקט! — האט ער געשריען, — ער וועט נאך ביי אייך אלע־מען אויסצאפן דאס בלוט, אויב איר מאכט ניט איצט מיט אים קיין סוף.

דערווייל איז געקומען דער סטאנאוואי פריסטאוו, דער סלעדאוואטעל, דער זעמ־קי דאקטאר, וואס איז גראדע געווען אויף מיין זאל א איד, מיט'ן נאמען נאטאנזאן. דער דאקטאר האט גלייך פעסטגעשטעלט, אז קיין בלוט האט מען פון אים ניט גע־צאפּט, נאר ער האט באקומען רוקעצע קלעפּ און באלד האט זיך אנגעפאנגען די סלעדסטווא ה. ח. די אויספאר־שונג: קורפּס כל האט מען געפּרואוווט ארויסקריגן פון דעם בעל דבר אליין, אבער אמזיסט — ער איז שטום. האט מען גלייך אויסגע־פרעגט דעם ערשטן ערדות, דאניל א ליניק, וועלכער האט דערציילט, ווי ער האט מיט זיינע אויגן געזעען ווי פייקאוו און זיינע חברים אידן, אלע באוואפנטע מיט שטע־קענס און אייזענע האבן געשלאגן טראכ־ר־מען מכות רצח. טראכים האט מורא'דיק געשריען און זיי דאן געשלאגן, ווען עס האט זיך דערהערט דאס פייפן פון'ס אב־כאר, זיינען זיי זיך אלע צעלאפן און גלייך נאכדעם ווען דער אבכאר איז געקומען, האט מען שוין טראכימען איינגאנצן ניט געפונען.

דער אבכאר האט אויך באשטעטיקט ליניק'ס עדות־זאגן, און דער פראטאקאל איז גלייך אויפגעשריבן געווארן, ווי א גרויסער באשולדיקונגס אקט קעגן מיר און מיינע אידן, וואס בין ביי מיר יענע נאכט געגעבטיקט. איך האב געמוזט זיי ארויסגעבן די נעמען פון אלע איבעריקע אידן, מיין פרואוו זיך ריינצוואשן פון דער שולד פון טייך־אריינוואָרפן אין גע־ווען פאר די הויכגעשטעלטע אדונים צו לעכערלאך. דער סלעדאוואטעל האט מיר געוואָרנט, אז אין טראכים'ס לעבן דעענגס אפ מיינס. אויב טראכים וועט שטארבן וועל איך מיט אלע מיינע אידן געזעגענט ווערן פאר מאדד.

די דאזיקע ווערטער פון סלעדאוואטעל האבן מיך שוין אינגאנצן צעערייסלט. איך בין ארומגעלאפן ווי א משוגענער, קיין ארט ניט געקאנט געפינען. יעדע מינוט איז געווען פאר מיר א טאג, יעדער טאג — א יאר, גוואלד, וואס טוט מען? יע־דער ווייל בין איך געלאפן זעוען, וואס הערט זיך מיט טראכימען? לעבט ער נאך?

און טראכים'ס וויב, האלט דערווייל אין איין שלעפן פעקלאך פון קראם, — וואס זי האט געוואלט האב איך געגעבן. כ'בין געווען צופרידן, אז זי נעמט און שווייגט, און אין דער שטיל האב איך גע־בעטן: ס'זאל געשעען א נס, אז טראכים זאל געזונט ווערן.

איך בין צוגעפאלן מיט תחנונים צום אידישן דאקטאר נאטאנזאן, און מיט טרערן אין די אויגן זיך געבעטן: זע, דאקטאר, האב רחמנות אויף מיר און אויף מיין ווייב און קינדער. טו אלעס וואס איז נאר מעגלאך, אז טראכים זאל געזונט ווע־רען. וועגן געלט וועט ניט זיין קיין אפ־האלט!

דער דאקטאר האט געהויבן מיט די פלייצעס, ווי ער וואלט זיך אליין ניט גע־גלייבט, אז אזא נהרג, א נוטח לימות, זאל נאך אמאל קאנען קומען צום לעבן, און גע־זונט ווערן. אבער ער האט צוגעזאגט צו טאן אלעס וואס נאר מעגלאך צו ראטעווען זיין לעבן. ער איז אויף מיין חשבון געפאר־רען פון נאענטסטער שטאט אין דארף אריין אויף וויזיטן צו טראכימען. געלט האב איך געשאנקן אן אויפהער.

און אין דער צייט איז ביי מיר אין הויז א גרויסער חרבון. די קראם איז פארמאכט, מיר ווייסן ניט פון קיין עסן, טרינקען און שלאפן. די ווערטער פון סלעדאוואטעל פאלגן נאך אומעטום. מיט צוגיפנעפרעס־טע ליפן פון יאוש און פארצווייפלונג פלעגן איך אלע ווייל לויפן זעוען, וואס הערט זיך מיט טראכימען. איך האב דאמאלט גוט געפילט: אז דער שיקזאל פון טראכים'ס לעבן איז ענג און עפּסט צוזאר מענגעבונדן מיט'ן שיקזאל פון מיין לעבן.

(פארטזעצונג קומט)

דער קרייז פון אונזער פּראקטישער טעטיקייט

(איינלייטונג געהאלטן פאר דער אידישער קולטור געזעלשאפט)

פון י. דזוואָרקין

מיין ארויינפיר אין דעם וכוח: דער קרייז פון אונזער טעטיקייט, איז נאטיר־לאך, ניט קיין תורת־משה, מ'קאן פיל צו־נעבן און מ'קאן אויך אפּגעבן. עס איז בלויז א באזיס פאר א דיסקוסיע.

כדי קאנען לאגיש ארויסברייננען דעם קרייז פון אונזערע פּראקטישע אויפגאבן, וואס אונז מיטגלידער פון דער א. ק. ג. דארף און זאל אינטערעסירן, וועל איך זייער קורץ, כמעט פראגמענטיש, דורכ־לויפן די סיבות וואס האבן ארויסגערופן די קולטור געזעלשאפט, פּראקטישע אר־בעט דארף שטענדיק זיין דער לאגישער פּוּעלייוצא פון דעם טעארעטישן פאר־שטיין פון די צילן פון דער ארגאניזאציע אן וועלכער מ'איז אנגעשלאסן:

ביז דער צווייטער העלפט פון 19טן יארהונדערט קאן, כמעט, קיין רייד ניט זיין פון א אידיש שעפערישן לעבן.

דאס אידישע פאלק, געקנאטן פון איין שטיק, אן וועלכער נישט איז סאציאלער דיפערענציאציע, האט ניט פארמאגט קיי־נע אנרעגנדיקע עלעמענטן און שעפערישן וויל־ן צו עדערן איר אייגענעם לעבן.

פון איין זייט איז דאס געווען א גרויע פאסיווע מאסע, וואס האט זיך פארפאנ־צערט אין קלויז און אין בית מדרש, פון דרויסנדיקע ווירקונגען: פאר'כישופט און פארקאנסערוואטירט אלע אירע דרעמ־לעדיקע כחות דורך א באזונדערן ארט פון לעבנס שטיינער, האט זי געווארט אויפ'ן וועלט דערלייזער — משיח. פון דער אנדערער זייט, האבן דאס ביסעלע וואכזאמע כחות, די אידישע וועלטלאכע אינטעלעגענץ, אפּגעריסן פון מאסן־לעבן, געווירקט נעגאטיוו און דעסטרוקטיוו.

באצייבערט אן באטויבט פון די נייע פרייהייטלאכע און פּראגרעסיווע שטרע־בונגען, געטראגן אויף די פליגלען פון מלאך־הגואל אויפ'ן מערב־אייראפּייאישן הימל פון פרעמדע פעלקער, האט די אי־דישע אינטעליגענץ, די באוואוסטזיניקע כהנים פון אידישער אסימילאציע, נוכ־דאכנדיק קיין איינגעגעס שאפנס־געביט, זיף געלאזט אקערן פרעמדע פעלדער.

דאס זיינען געווען גוואלדריק פּריגלאכע און ערנסטע מאמענטן אין לעבן פון אידי־שען פאלק. אונטערגאנס־געפאהר האבן גע־לויערט פון אלע זייטן.

ענדערונגען אין דעם לעבן פון פעלקער צווישן וועלכע די אידן האבן געלעבט האבן שטענדיק געווירקט, צום גוטן אדער צום שלעכטן, אויף דעם אידישן לעבן.

די פאסיווגען אין די דאזיקע רעבעציקער יאר'ן פון זעלבן יארהונדערט אין רוסלאנד; ווי די פויערס באפרייאונג, דער עקא־נאמישער אויפשטיג, די ליבעראלע באצי־אונג מצד דער מלוכה צו אידן, האבן ארויסגערופן א פרישן קוואל פון שעפערי־שע כחות ביים אידישן פאלק.

די נייע נעשאפענע לאגע האט אויס־גערופן נייע באדערפענישן ביי דער אל־טן־מיינער באפעלקערונג, הויפּטזאכלאך אין קוואליפיצירטער מלאכה ווי: שניידערי, שוסטערי, גארבערי און א. וו.

דער אידישער מאסן־מענש האט די גע־זעלשאפטלאכע נויט ניט שלעכט אויסגע־פילט. און ביי דער מלאכה איז דער אידי־ווייטערדיקע סאציאל עקאנאמישע אנט־ווילקלונג האט ארויסגעבראכט אויף דער אויבערפלאך דעם אידישן לוין ארבעטער. און אם דא ביי די אומשטענדן הויבט זיך אן דאס באגינען פון אידישן אויפשטייג.

די דערשיינונג פון דער אידישער אר־בעטערשאפט אויף דער נעזעלשאפטלאכער ארענע, האט די פאלקס פארהעלטענישן אין נאנצן געביטן. די טיפע עקאנאמישע ענדערונגען אין דער אידישער ווירקלאכ־קייט האבן געלאזן שארפע שפּורן, מסיש, נוואלדיקע ריסן געמאכט, אין פּסיכיש און קולטור לעבן פון די מאסן.

דאס אלטע, אידיליש, רעליגיעז־אייג־הייטלאכער לעבנס־שטיינער, האט אנגע־הויבן פארלירן דאס ווערט. דאס קאנסער־וואטיווע אידישקייט, האט אנגעווארן איר טעם, ס'האט אויפגעהערט צו זיין דער כח, דער צעמענט, וואס דאס נעהאלטן אונז צוזאמען.

נייע, פרישע לעבנס־זאפטן זיינען נוי־טיק געווארן פאר אונזער ווייטערדיקער, בשותפות'דיקער נייסטיקער און עקאנא־מישער פארטזעצונג.

דאס איבערשיכטונג פון די פאלקס כחות האט ארויסגערופן א רייע נייע באַ־דערפענישן, טיפע פאלקס נויטן און אויפ־טרייסלונגען; וואָרצלדיקע רעגונגען, באַ־גריפן און במילא אויף פארשייד'נארטיקע קאמפן, מיטלען און אנטוואָרטן אויף די פראבלעמען.

באצייבערט אן באטויבט פון די נייע פרייהייטלאכע און פּראגרעסיווע שטרע־בונגען, געטראגן אויף די פליגלען פון מלאך־הגואל אויפ'ן מערב־אייראפּייאישן הימל פון פרעמדע פעלקער, האט די אי־דישע אינטעליגענץ, די באוואוסטזיניקע כהנים פון אידישער אסימילאציע, נוכ־דאכנדיק קיין איינגעגעס שאפנס־געביט, זיף געלאזט אקערן פרעמדע פעלדער.

דאס זיינען געווען גוואלדריק פּריגלאכע און ערנסטע מאמענטן אין לעבן פון אידי־שען פאלק. אונטערגאנס־געפאהר האבן גע־לויערט פון אלע זייטן.

ענדערונגען אין דעם לעבן פון פעלקער צווישן וועלכע די אידן האבן געלעבט האבן שטענדיק געווירקט, צום גוטן אדער צום שלעכטן, אויף דעם אידישן לעבן.

די פאסיווגען אין די דאזיקע רעבעציקער יאר'ן פון זעלבן יארהונדערט אין רוסלאנד; ווי די פויערס באפרייאונג, דער עקא־נאמישער אויפשטיג, די ליבעראלע באצי־אונג מצד דער מלוכה צו אידן, האבן ארויסגערופן א פרישן קוואל פון שעפערי־שע כחות ביים אידישן פאלק.

די נייע נעשאפענע לאגע האט אויס־גערופן נייע באדערפענישן ביי דער אל־טן־מיינער באפעלקערונג, הויפּטזאכלאך אין קוואליפיצירטער מלאכה ווי: שניידערי, שוסטערי, גארבערי און א. וו.

דער אידישער מאסן־מענש האט די גע־זעלשאפטלאכע נויט ניט שלעכט אויסגע־פילט. און ביי דער מלאכה איז דער אידי־ווייטערדיקע סאציאל עקאנאמישע אנט־ווילקלונג האט ארויסגעבראכט אויף דער אויבערפלאך דעם אידישן לוין ארבעטער. און אם דא ביי די אומשטענדן הויבט זיך אן דאס באגינען פון אידישן אויפשטייג.

די דערשיינונג פון דער אידישער אר־בעטערשאפט אויף דער נעזעלשאפטלאכער ארענע, האט די פאלקס פארהעלטענישן אין נאנצן געביטן. די טיפע עקאנאמישע ענדערונגען אין דער אידישער ווירקלאכ־קייט האבן געלאזן שארפע שפּורן, מסיש, נוואלדיקע ריסן געמאכט, אין פּסיכיש און קולטור לעבן פון די מאסן.

דאס אלטע, אידיליש, רעליגיעז־אייג־הייטלאכער לעבנס־שטיינער, האט אנגע־הויבן פארלירן דאס ווערט. דאס קאנסער־וואטיווע אידישקייט, האט אנגעווארן איר טעם, ס'האט אויפגעהערט צו זיין דער כח, דער צעמענט, וואס דאס נעהאלטן אונז צוזאמען.

נייע, פרישע לעבנס־זאפטן זיינען נוי־טיק געווארן פאר אונזער ווייטערדיקער, בשותפות'דיקער נייסטיקער און עקאנא־מישער פארטזעצונג.

דאס איבערשיכטונג פון די פאלקס כחות האט ארויסגערופן א רייע נייע באַ־דערפענישן, טיפע פאלקס נויטן און אויפ־טרייסלונגען; וואָרצלדיקע רעגונגען, באַ־גריפן און במילא אויף פארשייד'נארטיקע קאמפן, מיטלען און אנטוואָרטן אויף די פראבלעמען.

און אין דער פראצעס פון גערענגל פון פארשיידענע לעבנס כחות, אין די טיפע־נישן פון פאלק, פאר נייע לעבנס־אינהאל־טען, געפורעמט אין וועכטנלאכע לעבנס־פארמען אין דער אידישן מאסן־לעבן, א באוועגונג, וואס האט צו־ליב געשיכטלאכע אמת'ן, זיך משרך געווען מיט'ן אידישן ארבעטער־מענש. און פון דעם גערעטענעם שידוך איז געבאָרן די אידישע קולטור געזעלשאפט, אן אמת'ער פּראדוקט פון פרוכטבארן דיינקען און קענזזייטיקער ליבע. פון דעם, וואס איז בין איצט געזאגט געווארן דארף זיין קלאר, אז די א. ק. ג. איז ניט סתם אן ארגאניזאציע, וואס לעכצט נאך א אידישן בוך אין דער אידישער שפּראך, א מין אידישיסטישער אחד־העמ'יזם, וועמעס אויפגאבע עס איז אויפהאלטן וועלטלאכע אידישקייט, ניין! דער אידישזיזם איז א באשטימטע ריכטס־לינעיע, ס'ווייזט קלאר אז די ריכטונג וואוהין די שעפערישע ענערגיע פון די אידישע פאלקס מאסן דארף געווענדעט ווערן. דער אידישזיזם, נעבארן אין דעם אייזען געראנגל פון אי־דישן לעבן פון דער לעצטער צייט, איז א וועלט באנעם און ניט קיין שפּראך פראגע, ווי קענגער וויל אונז איינרייד־דן.

"יעד-העיר" באריכטעט וועגן זיין צו־שטאנד ביי ספּעציעלער פארזאמלונג

א ספּעציעלע פארזאמלונג פארראופן פון יעד העיר איז פארגעקומען מיטוואך אונט אין ת"ת, צו באטראכטן א פארשלאג פאר אויסגעערטערטער ארבעט. צו דער באַ־ראטונג פארזאמלונג זיינען איינגעלאדן געווארן פארשטייער פון לייראן־צדקה אנ־שטאלטן, ניט ווי אפיציעלע פארטייערטער פון זייערע אנשטאלטן, נאר ווי אזעלכע וואס זיינען געענטער באקאנט מיט דער לאגע פון זייערע באזונדערע ארגאניזא־ציעס.

איידער דער אויסברייטערונגס פאר־שלאג איז באטראכט געווארן, האט דער פארזיצער, י. פארטנאי, אויפגערופן איי־ניקע באאמטע פון יעד־העיר צו איבערגע־בן א באריכט וועגן דער ביז־איצטיקער ארבעט פון דעם יעד, עס האבן גערעדט:

מ. טעסלער, פ. דאדזשערס, מ. ה. נאטאנ־זאן, ס. סילווער.

מיט באזונדערע באריכטן איז בולט דערוויזן געווארן, אז דער יעד העיר האט אויפגעגעבן אין משך פון 3—4 מאנאטן צייט א רייזיק־אן וויכטיקע ארבעט. אים איז געלונגען, דורך א שווערן קאמף מיט קענגערעישע און פארארטנערעטערטע צד־דים, אריינצובריינגען אדרעגונג אן סיס־טעמאטיזירן קאנטראלירן דעם בשר כשר האנדל, און דערהויבן די רבנים צו דער ווירדיקער שטעלע צו וועלכער זיי זיינען באראנגירט געווארן.

מר. נאטאנזאנס פינאנציעלער באריכט האט דערוויזן, אז דער יעד העיר האט גע־שעפטסמעסיג געפירט אן ארדניינסטרירט די פינאנצן. פאר די ערשטע צוויי מאנא־טען, יולי און אווגוסט, איז די איינגאמע געווען א קליינע: בלויז $590 אין דעם ערשטן מאנאט און $945 אין דעם צוויי־טען; אין דער צייט וואס די מאנאטלאכע אויסגאבן פון דעם יעד זיינען $2060 — $1400 פאר די שוחטים, משגיחים, אויפ־זעער א. א. וו. און די איבעריקע פאר די רבנים. א דאנק דער ניט גענוגנדיקער איי־נאמע פאר דער ערשטע צוויי מאנאטן, האט מען, נאטירלאך, ניט געקאנט דעקן אלע אויסגאבן. א פריילאכערער באריכט איז געגעבן געווארן פאר דעם מאנאט סעפ־טעמבער, און די אויסזיכטן זיינען אז פון איצט אן און ווייטער וועט מען קאנען דעקן אלע אויסגאבן און אויך האבן א "רעזערוו".

די בעסערע לאגע איז געשאפן געווארן א דאנק דעם, וואס דער סיסטעם אין גע־ענדערט געווארן. אנשטאט אין סענט א פונט, רעכנט מען איצט 2.50 פאר יעדן "קאפּ" וואס מען קויפט. דאס דערמעג־לאכט א גרינגערן און בעסערן קאנטראל.

צווישן די איינגעלאדענע פארשטייער זיינען געווען: נ. ווייסמאן, א. וו. מיירס, דזש. מיילס, ס. ספּיוואק, י. גרינבערג, ב. שעפּס, דר. גינזבורג, ס. גאלדין, ח. י. ווילדער און א. וו.

די דאזיקע פארשטייער האבן כמעט אלע אויסגעדריקט זייער צופרידנהייט מיט דער ביז איצטיקער ארבעט פון יעד העיר און גראטולירט די פארוואלטונג.

ווענן דער פראגע פון דער אויסברייטע־רונגס ארבעט פון דעם יעד העיר האט געהערשט א מיינונגספארשיידענהייט. די הערשנדי־קע מיינונג איז געווען, אז דערווייל איז עס נאך צו פרי צו ריידן וועגן דעם. אויף דעם פארשלאג פון ב. שעפּס, איז באַ־שטימט געווארן א קאמיטעט פון עלף, וועלכער זאל די פראגע גרינדלאך שטודירן און אויסארבעטן א פּלאן, וועלכער זאל פארגעבראכט ווערן פאר אן אלגעמיינער פארזאמלונג פון אלע וואס זיינען פאראינ־טערעסירט אין א סיסטעמאטישן אויפזיכט און קאנטראל פון דעם בשר כשר האנדל אין ווייטערן.

(:.:)

אנטעריא מיניסטער זעט אנקום פון סאציאליזם

טאראנטא, אקט. 24. — "צי מיר ווילן עס אדער ניט, אבער מיר זיינען מיט שנעלע דערנע שריט צום סאציאליזם", — האט האב. לעאפּאלד ס. מעפּאלעי, פּראוויינצי־עלער סעקרעטאר, נעוואנט ביי א פארזאמ־לונג פון מאקדאנאלד־קארטיער קלוב.

"מענשן האפן אלץ מער מער און מער אויף דער רעגירונג, אז זי זאל פארלייכטערן פארשיידענע שוועריקייטן".

פאראנטוואָרטלאכקייטן פון וועלכע קיינער וואלט מיט 25 יאר צוריק אפילו ניט געוואגט צו חלום'ען, זיינען. איצט צווישן די הויפּט ענינים מיט וועלכע רעגירונגען ניבן זיך אפ. ווער וואלט עס אמאליקע יארן געטראכט אז קאנאדע זאל הייגט האבן א סיסטעם פון עלטער פענ־סיע? — האט דער רעדנער געזאגט.

דזשענעראל מענעדזשער און סופּערווייזאר פון פערט דאי וואָרקס לימיטעד

נ. פ. פארטנאי

דער מערקווירדיקער וואוקס פון דער פערט דאי וואָרקס לימיטעד, וואס נעפינט זיך אין 482 פארטערזיש עוועי. אונטער דער פעאיקער פארוואלטונג פון מר. נייי־טען פ. פארטנאי, איז אויסגערעוויינלאך. די דאזיקע קאמפאני האט איצט בדעה צו בויען א מאדערנעם הונדערט טויזנט דאָ־לארדיקן פּלעגנס אויף זייער איצטיקן פּלאץ כדי צו קאנען נאכקומען די שטענדיק פארגרעסערטע פארדערונגען פון זייער ביז־נעם וואס וועט זיי דערמעגלאכן צו געבן נאך א בעסערע באדינונג אין דריי קלינינג, דייאינג און פרעסינג.

מר. נייטן פארטנאי איז א מאן מיט אויסערגעוויינלאכע פעאיקייטן, מיט זיין איבער צוואנציק יאריקער דערפארונג איז ער באראנטיקט אנגערופן צו ווערן א "מייסטער אין זיין פאראפּעציע". מר. נייי־טען פארטנאי האט שטודירנדיק די כעמיי־שע זיין וואס פארדערט זיך אין זיין איינ־דוסטריע אים איבערצייגנט אין דער פאַ־דערונג פון ערשט־קלאסיקע פאכ־מענשן, און פאר דעם צוועק האט ער געשיקט איי־נעם פון זיינע בעסטע ארבעטער צו דעם "נעשאנאל אינסטיטוט אף קלינערס און די־ערס" קיין וואשינגטאן די. סי., וואו די סאמע מאדערנע מעטאדן צו באהאנדלען פיינע פאבריקס, ווערן געלערנט. אזוי, אז די פירמע וועט נאך מער קאנען הענדלען די פארשיידענע מאטעריאלן וואס נעפינען זיך איצט אויפ'ן מארקעט.

עס איז אפּגעשאצט געווארן אז די דאָ־זיקע פירמע באהאנדלט צוויי טויזנט פאר־שייד'נע פלעקן און איבער 1,500 פאב־ריקס גייען דורך די הענט פון זייערע פאב־מענשן פיניש'ערס אין פארלויף פון א יאר. עס איז שווער זיך פארצושטעלן צי עס געפינען זיך מער קוואליפיצירטע דריי־קלינערס וואס זאלן קאנען אפּפרוּשן קלייד'ער אזוי גוט ווי די פערט דאי וואָרקס לימיטעד טוט עס.

יערלאכע פארזאמלונג פון דער ליידים סאסייטי פון בית-יתומים הערט אויס נוטע באריכטן און דערווייל נייע באאמטע

מרס. ד. ספּיוואק, פּרעזידענטן

מרס. פ. מאס וויצע־פּרעזידענטן

מיס גלעדיס קאהען, סעקרעטאַרן

מרס. ל. פאמין, טרעזשורער

זונטאג, דעם 19טן אקטאבער, איז אפ־געהאלטן געווארן דער יערלאכער מיטינג פון דער ליידים סאסייטי פון מערב קאנא־דער בית יתומים.

איבער 200 פרויען האבן זיך פארזאַ־מעלט אין שול פון בית יתומים און מיט פארגעניגן זיך איינגעהערט אין די שיינע אידישע נגונים, וועלכע עס האט געשפּילט דער בית יתומים אָרקעסטער.

ארום האלב נאך 3 נאך מיטאג האט דער אָרקעסטער פארענדיגט די מוזיקאלישע פּראגראם מיט התקוה און "א. קענעדא". דאן האט די פּרעזידענטן מרס. ד. ספּיוואק געעפנט די פארזאמלונג אויפגערופן דעם סופּעראינטענדענט צו פארלעזן דעם יערלאכן באריכט פון דער טעטיקייט פון דער ליידים סאסייטי.

דער באריכט איז געווען רייך מיט פאק־טען און ציפערן פון דער ארבעט וואס די ליידים סאסייטי האט געטאן פאר דער לעצטער זיבן יאר זיינט זי, מרס. ספּיוואק, איז פארזיצערן. — "עס איז ניט אוועק קיין איינציק יאר אין וועלכן די ליידים סאסייטי האט ניט געטאן וואס וויכ־טיקע אויפגעטאן פאר'ן בית־יתומים.

די אינסטאלירונג פון מאדערנע מאשי־נערי אין קיך; די אינסטאלירונג פון פאר־צעלייענע טישן, די בילדינג פון בייבי־וואוד, די אינסטאלירונג פון די באקוועמע בייבנ אין שול, דער איינקיף פון סקאלער־שיפּס פאר העברייאיש און אידיש, דער אנהאלט פון די גמרא קלאסן אין בית יתו־מים, — דאס זיינען אלע די אויפטואכען פון דער ליידים סאסייטי; דער לעצטער יאר איז נאר געווען א פרוכטבארער, דער דורכפיר פון האנאר באר'קלאר צוויי די פרויען פון וויניפּעג, דער דורכפיר פון די יובילי פייערענען, וועלכע האבן אזויפיל געהאלפן אין דער באפרייאונג דעם בית יתומים פון חובות, האבן די פרויען גע־שפּילט ניט קיין קליינע ראל אויב ניט די הויפּט ראלע.

פון די 14 טויזנט דאלאר, וועלכע זיי־נען געוואמלט געווארן האבן די פרויען צור־געטראגן כמעט איין דריטל, נעמלאך — $4,186.00.

אין יעדער אונטערנעמונג פון יאר זיי־נען זיי געווען זייער אקטיוו אין צונעטראַ־נען זייער חלק ארבעט און נעלט.

א באריכט פון די פינאנצן איז אפּגענע־בען געווארן פון דער טרעזשורערן, מרס. ל. פאמין, און א נעגוויר און זאכלאכער באַ־ריכט איז אפּגעגעבן געווארן פון מרס. פ. מאס, פארוויצערן פון האוז קאמיטע.

מרס. פ. מאס האט מאל אנשטאט צו באריכטן פון דער ארבעט פון איר קאַ־מיטע זיך אפּגעשטעלט מער און ליינגער אויף דעם מהות פון דער ארבעט און אנ־געוואָרפן א סכע

לערערן "דאר", נער־וועז, געווינט ענערגיע 14 פונט אין 3 וואָכן

סט. אורעל, פ. ק. — "בין געווען נער־וועז, ערשעפט, אזוי דאר, אז איך האב זיך געשעמט", שרייבט מיט אלפאבוי, פאר־טיר, לערערן. "איך האב פרובירט איי־ראנייזד איסט, געוואונען 14 פונט אין 3 וואָכן; איצט געווינט פרייזאר".

לערער, אדוואקאטן, ראקטוירס, נוטר־סעס, מוטערס, נייסטלאנט, אלע שרייבן ווי זיי האבן געוואונען פון 5 ביז 15 פונט אין 3 וואָכן דורך די גוטע איירענייזד איסט. פלעקן פון הויט פארשווינדן, "נערוון", פארשטאפונג, אומפארדייאונג, טראגן זיך אפ איבער נאכט.

איירענייזד איסט איז צוויי גרויסע טא־ניקס אין איינעם — וואנ־בייענדע מאלץ איסט (הייוון) און קרעפטיקנדע בלוט־געבנדע אייזן. פיל מאל שטארקער ווי גיט פערציגישע הייוון, רעזולטאט אין האלב צייט.

זייט ניט "דאר", שוואך, נערוועז, אין געפאר פאר ערנסטע קראנקהייטן. נעמט די דאזיקע אנגענעמע טאבלעטס. קיין הייווניקער טעם, קיין נאז. אויב ניט צו־פריד מיט די שנעלע רעזולטאטן, וועט איר קריגן אייער געלט צוריק. קרינט הייגט איירענייזד איסט פון אייער דראג־גיסט. פילט גוט מארגן. נאך שנעל.

A. MUIR
אווטאריזירטער
דוקא פינישינג סטיישאן
פענדערס און באדי ריפעיר
376 FURBY ST.
PH. 33255

ווען אמעריקע וואלט דערלויבט צו טרינקען ביר, וואלט זיך געהענערט דער פרייז אויף תבואה, זאגט פרעזידענט פון "גרייז אסס'ן"

שיקאגא, אקט., 24. — ב. ט. דאון, פון דעזעזנפארט, אייאווא, פרעזידענט פון דער "גרייז און פיד דילערס נעשאנאל אסאסי־איישאן" האט דא ביי א קאנווענשאן דער־קלערט, אז ווען די אמעריקאנער רעגירונג, וואלט מאדעפיצירט דעם "וואלסטעד גע־זעץ", וואס זאל לעגאליזירן די פאברי־צירונג און דעם פארקויף פון ביר, וואלט עס געשאפן א מארקעט פאר איבער הונ־דערט מיליאן בושל תבואה, יערלאך.

מר. דאון האט געמאכט די דאזיקע דער־קלערונג, נאכדעם ווי פרעד פאבסט, סיני־אר. פרעזידענט פון דער "פאבסט קארפאר־ריישאן אפ מילוואקי" האט דערקלערט, אז זיין קאמפאני גיט איצט אויס ארום א מיליאן דאלאר אויף נייע איינריכטונ־גען מיט דער האפענונג און גלויבן, אז דער טרוקענער נעזעץ וועט אין גיכן מאר־דיפיצירט ווערן.

מר. דאון האט דערקלערט, אז תבואה סוחרים וואלטן זייער ווערן זעלן זעען א מאדי־פיצירונג אין דעם פראהיבישאן נעזעץ, "דאס וואלט געווען זייער א גרויסע הילף צו לייזן א שווערע פראבלעם. די ברויע־ריי אין די פאראייניקטע שטאטן וואל־טען געארבעט רעגולעמעיקע שטונדען, וואס וואלטן געפאדערט הונדערט מיליאן בושל תבואה א יאר. אוועקצונעמען אויפיל תבו־אה די איצטיקע האנדלס קאנאלן, וואלט עס געווען א גרויסער פאקטאר אין אפ־שאפן צופלוס זאפאסן, און עס וואלט גע־שאפן א גלענצנדע ווירקונג אויף די פריי־זען" — האט ער געזאגט.

—(::)—

נאלד פראדוקציע פאר־גרעסערט אין אנטעריא

טאראנטא, אנט., אקט. — פאר די 9 מאנאטן פון קאלענדאר יאר, וואס האבן זיך פארענדיקט דעם 20טן סעפטעמבער, האט דער "קריוד בוליאן", וואס איז פראָ־דוצירט געווארן פון די נאלד מינען אין אנטעריא, באטראגן די סומע פון $26 מיליאן, 203 טויזנט און 324 דאלאר, דאס איז א וואוקס אויף איין מיליאן, 486 טויזנט און 626 דאלאר אין פארגלייך מיט דער פראדוקציע פאר דעם זעלבן פע־ריאד פון לעצטן יאר — לויט א באריכט פון דעם מינען דעפארטמענט פון אנטע־ריא.

—(::)—

99 מיליאן טאָן תבואות ארונ־טערגענומען פון פעלדער אין רוסלאנד

ריגע, אקט. — די אויסגאבע פון דער "מאסקאווסקאיא עקאנאמיטשעסקאיא זשיזן" וואס איז דא דערהאלט געווארן, מעלדעט, אז דער רוסישער "קראם" באר־טרעפט הייניטיקס יאר דעם קייליאכדיקן ציפער פון 99 מיליאן טאָן טבואות.

פון דעם האט די רעגירונג געזאמלט 25 מיליאן טאָן פאר עקספארט צוועקן.

קאנאדער פראדיוס עקספארטן געפאלן אין סעפטעמבער

אטאווא, אקט. — דער ס"ח פון עקס־פארטן אויף קאנאדער פראדיוס אין סעפ־טעמבער מאנאט, האט באטראגן 81 מי־ליאן, 46 טויזנט און 227 דאלאר און דער אימפארט פון דעם זעלבן מין, פאר'ן זעלבן מאנאט האט באטראגן איין מיליאן, 144 טויזנט און 47 דאלאר. די דאזיקע ציפערן זיינען פארעפנטלאכט געווארן פון דעם דעפארטמענט אף נעשאנאל רעווענו.

אין סעפטעמבער, 1929, האט דער קא־נאדער פראדיוס עקספארט באטראגן 87 מיליאן, 751 טויזנט און 24 דאלאר און דער אימפארט האט באטראגן 99 מיליאן 379 טויזנט און 848 דאלאר.

אויסלענדישע פראדיוס עקספארטירט דורך קאנאדער האפנס אין סעפטעמבער מאנאט, 1929, האט באטראגן איין מיליאן, 672 טויזנט און 560 דאלאר.

—(::)—

אימפעריאלע געביידע וועט געבויט ווערן אין ווינניפעג

א קייט פון אימפעריאלע געביידעס אין מאנטרעאל, טאראנטא, ווינניפעג און וואנ־קוואווער, ווערט געפלאנט פון אן אסטערי־סינדיקאט, וועמעס פארטרעטער, ע. ל. פעדלי, באריכט איצט קאנאדע פאר דעם דאזיקן צוועק.

דער צוועק פון די געביידעס דארף זיין צו אנטוויקלען מער אינטער־אימפעריאלן האנדל. אין די געביידעס וועלן אויסגע־שטעלט ווערן סחורות פון אלע טיילן פון דער בריטישער אימפעריע, און עס וועלן זיך געפינען אפיסעס פון בריטישע פיר־מעס, דורך וועלכע עס דארף זיך אנטוויק־לען דער האנדל צווישן קאנאדע און אנדע־רע מיילן פון דער אימפעריע.

די ערשטע געביידע פון דעם סארט וועט ווערשיינלאך אויפגעשטעלט ווערן אין טאראנטא, אין די צווייטע אין ווינ־ניפעג.

סטריק קאר פעירס זיינען ניט טייערער געווארן לויט דער ווניפעג עלעקטריק קאמפאני

לויט א דערקלערונג פון דער ווניפעג עלעקטריק רעקווייר אין ניט פארגעקומען קיין העבערונג אין די סטריק קאר פעירס לויט די ענדערונגען אין די פריזן וואס זיינען לעצטנס געמאכט געווארן.

עס איז אמת, אז עס איז איינגעפירט געווארן א 10 סענט פעיר, אבער קיינער איז עס ניט געצוואונגען צו צאלן. יעדער איינער קאן צו יעדער צייט קויפן צוויי טיקעטס פאר 15 סענט.

די דערזקציע קומט אין דעם פאל פאר די מיטלמעסיקערע פארער מיט די סטריק קארס, וועלכע דארפן נאך אלעמען מער פון־אלעמען גענומען ווערן אין אנבא־באטראכט. אונטער דעם פעיר רעיט וואס איז געווען אין קראפט ביז אקטאבער מא־נאט האבן 6 פערזאן געקאנט באקומען 15 "ריידס" פאר $1. אין ארבעטער וועל־כע בעטערס, לייגט אריין נייעם "פעם" אין דעם מיט לעיערביליטס, די בעסערע בעטערס מיט דעם לייגנערן לעבן. קיין זאך איז ניט גוט אזוי ווי לעיערביליטס צו דער־הויבן די פערפארמענס פון אייער סעט. און קיין זאך קאן זיך צו זיי ניט פארגלייכן אין ריכטיגער עפא־נאמיע. יעדער אינטש פונם פלאץ איז ווייניק פון א לעיערביליט בע־טערי אין אנגעפילט מיט קורענט־פארדוציירנדיקן פאטעריאל. ס'איז דא ניטא קיין פארלוסט, קיין אומ־ניצאלאכע "פעדרינג". ס'איז בע־טערי קלאר דורכאויס . . . און די א י י נ צ י ק ע בעטערי פון דעם סארט אין דער וועלט. גיט אכטונג אויפן נאמען עוועדעדי.

פארקויפט אין ראדיא סטארס אומעטום.

ווען אייער ראדיאָ שיקט ארזים א

EVEREADY
Radio Batteries
CANADIAN NATIONAL CARBON CO., LIMITED
Calgary Vancouver TORONTO Montreal Winnipeg
Owning Eveready Radio Station CKNC, Toronto
RB 4
There's Longer Life in Layerbilt

דאנלאפ סיילס און אדווערטייזנג מענעדזשערס אין א קאנווענשאן

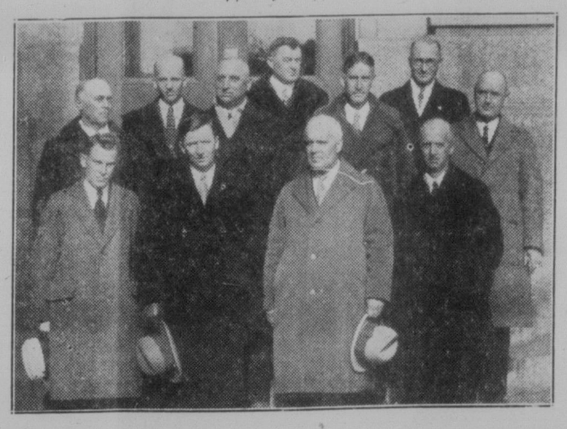

אין דער גרופע אויבן זיינען: מר. ע. ג. סקיראוו, אדווערטייזנג מענעדזשער און מר. ה. ל. לואיס, וועסטערן סיילס מע־נעדזשער פון דער דאנלאפ טייר און ראָ־בער קאמפאני, לימיטער. וועלכע זיינען דא געווען ביי דער קאנווענשאן, וואס איז אפגעהאלטן געווארן מאנטאג אין ראיאל אלעקסאנדרא האטעל. מיט מר. סקיראוו און מר. לואיס, זיינען מר. ה. מעקינאן, דיווזיזיע מענעדזשער, ווינניפעג; דוש. מייטלאנד, מענעדזשער ספארטינג גודס און אקסעסארי, דעפארטמענט פון דער דזש. ה. עשדאון קא., לימיטער און זיין אסיסטענט, מר. בווירטאן; ה. פ. גרופיטס, מענעדזשער א. מעקים, לימיטער, ווינ־ניפעג, און פ. ווילסאן, ע. איינסווארט, ד. ג. רעיד, וו. ב. בראון, סי. סניידל, דאונ־לאפ פארטרעטער. מר. סקיראוו און מר. לואיס, וועלן באזוכן אלע וויכטיקע פונקטן וועסט צו אפהאלטן קאנווענשאנס און מאָ־כען אן איבערזיכט איבער דעם אלגעמיי־נעם צושטאנד.

תבואה הענדלער שאצן אף חיי־יאריקע גערע־טעניש אין 389,769,900 בושל

"די גאנצע־וועסט גרייז דילערס אסאסי־איישאן" האט אפגעשאצט די מערב קאָ־נאדער גערעטעניש. הייגטיקן יאר, אין 389 מיליאן, 679 טויזנט און 900 בושל, וואס אין אראפגענומען געווארן פון 23 מיליאן, 989 טויזנט און 900 אקער. דאס איז א דורכשניט פון 16.2 בושלס צום אקער.

האבער ווערט אפגעשאצט אין 298 מי־ליאן, 474 טויזנט און 800 בושל; גערשטן, 87 מיליאן 355 טויזנט און 800 בושל; ראי, 9 מיליאן, 885 טויזנט און 800 בו־שעל און פלאקס, 4 מיליאן, 40 טויזנט און 400 בושל.

לויט באריכטן פון 92 פראצענט פון קאונטרי פונקטן אין די דריי פרוינצן פראָ־ווינצן ווערט באקאנט, אז ארום 90 פראָ־צענט פון דעם ווייץ "קראפ", איז שוין גערראשן געווארן.

רעגירונג פון סאסקאטשעוואן וועט צאָלן א העלפט פראכט פאר קוילן

רעדזשיינא, סאסק., אקט. — אויף דער בקשה פון די פארשטאטיקע מוניציפאליי־טעטן, האט די פראווינציעלע רעגירונג פון סאסקאטשעוואן אנגענומען א באשלוס צו צאָלן א העלפט פון די פראכט קאסטן אויף אלע סאסקאטשעוואנער קוילן וואס וועלן געשיקט ווערן אין די געגנטן וועלכע האבן אין דעם פארגאנגענעם זומער געלי־טען פון דער טריקעניש. די דאזיקע דער־קלערונג האט געמאכט האנ. האוארד מע־קאנעל, פראווינציעלער קאסירער און מי־ניסטער פון מוניציפאלער ענינים.

מר. מעקאנעל האט אויך דערקלערט, אז די פראווינציעלע רעגירונג וועט אויס־געבן א מיליאן אין פינף הונדערט טוי־זענט דאלאר אויף "רעליף ראוד קעמפס", וואס ווערן היינטיקס יאר עטאבלירט אין דער פראווינץ.

קאנאדער קוילן פראָ־דוקציע קלענער אין 1929

אטאווא, אנט., 24. — לויט א באריכט וואס איז דא פארעפנטלאכט געווארן פון דער קאנאדער סטאטיסטישער ביורא ווערט באקאנט אז אין קאנאדע איז אין פארלויף פון לעצטן יאר, פראדוצירט גע־ווארן 17 מיליאן, 496 טויזנט און 557 טאָן קוילן. דאס איז אויף פיר פראצענט ווייניקער אין פארגלייך מיט דער פראָ־דוקציע פון יאר 1928, און איז געווען מיט 11.8 פראצענט העכער פון דער דורכשניטלאכער פראדוקציע פאר די לעצטע פינף יאר.

מיט דער אויסנאם פון בריטיש קאלאמ־ביא און אלבערטא, האט יעדער קוילן פראדוציירנדיקע פראווינץ פארצייכנט א פארגרעסערונג אין דער פאר־א־יאריקער פראדוקציע אין פארגלייך מיט דער פראָ־דוקציע אין 1928.

אין בריטיש קאלאמביא איז די פראָ־דוקציע לעצטן יאר געווען קלענער אויף 11.2 פראצענט און אין אלבערטא — 2.5 פראצענט.

אין נאווא סקאשיא האט זיך די קוילן פראדוקציע לעצטן יאר פארגרעסערט אויף 4.6 פראצענט; ניו־בראנזוויק, 5.3 פראָ־צענט און אין סאסקאטשעוואן אין די פראדוקציע געשטיגן אויף נאנצע 23 פראָ־צענט.

זאמלט די
"פאוקער הענדס"
"POKER HANDS"
געפאקט מיט "טורעט" דין געשניטענעם טאבאק
TURRET FINE CUT TOBACCO

שייווינג בראש
4
קאפפלס סעטס פון
"פאקער הענדס"

דיי קאנען אויסגעביטן ווערן
אויף ווערטפולע פרעזענטן
"פאוקער הענדס"
"POKER HANDS"
ווערן אויך געפאקט
מיט די פאלגענדע
פאפולערע ברענדס:

TURRET CIGARETTES
טורעט סיגארעטס

MILLBANK CIGARETTES
מילבענק סיגארעטס

WINCHESTER CIGARETTES
ווינטשעסטער סיגארעטס

REX CIGARETTES
רעקס סיגארעטס

OLD CHUM TOBACCO
אלד טשאם טאבאק

OGDENS CUT PLUG TOBACCO
אגדענס דין געשניטענער טאבאק

DIXIE PLUG SMOKING TOBACCO
דיקסי פלאג רויכער־טאבאק

BIG BEN CHEWING TOBACCO
ביג בען קייי־טאבאק

STONEWALL JACKSON CIGARS
סטאנוואל דזשעקסאן סיגארס
(געפאקט אין פעקלאך פון 5)

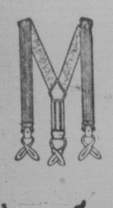

שליסעס
צוויי
קאמפלס סעטס
פון
"פאקער הענדס"

פראבקע
ציער
צוויי
קאמפלס
סעטס
פון
"פאקער
הענדס"

טשייניק
צוי
קאמפלס
סעטס
פון
"פאקער
הענדס"

קארטן
איין
קאמפלס
סעט
פון
"פאקער
הענדס

וועק זייגער
פינף
קאמפלס
סעטס
פון "פאקער
הענדס"

טארטש
לייט
פינף
קאמפלס
סעטס פון
'פאקער הענדס'

ליאלקע
אכט
קאמפלס סעטס
פון
"פאקער הענדס"

THE TRADERS TRUST COMPANY
אפיציעלע אסיינים, עקזעקיוטארס, אדמיניסטראטארס,
פינאנציעלע אגענטן
4טער פלאר, יוניאן טראסט בילדינג טעלעפאן 26 892

סעקאנד הענד טיילאר סיוט בלויז $60
אנדערע צו אויסקלייבן פון צו ווייניקער פון האלב נייע פרייזן. זעט אונז,
אויב איר באשליסט צו קויפן א סייט, ניי אדער סעקאנד הענד
CANADIAN DIEBOLD SAFE CO.
183 Notre Dame Ave. E., Winnipeg Phone 23 649

INCOME TAX SERVICE
AUDITS, FINANCIAL REPORTS
INVESTIGATIONS
בוקקיפינג סערוויס
ס. א. פארטינגאל
— מיט —
דזשא. לוס און קאמפאני
Chartered Accountants, Auditors
204 עיוועניו בלאק, טעלעפאן 23 942
רעזידענס פאן 24 524

פרובירט אונז אויס פאר אייער
ראדיאיטאר קאווער
אומא טאפס, סייד קוירטענס,
ראדיאיטאר קאווערס, סיט קאווערס
און אפהאלסטערינג
מאנופעקטשורר און פאריכט
פינקטלאכע באדינונג
MURRAY AUTO TOP
280 James St. Phone 28 061

HOLLAND AMERICA LINE
שיפסקארטען

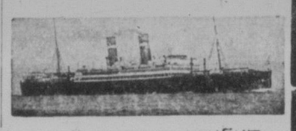

האלאנד-אמעריקא ליין
דירעקטער פאסאזשיר פארסער
צווישן
ראטערדאם און האליפאקס
גלענצענדע באדינונג, גוטע באָ־קוועמלאכקייטן און א כשר'ע קיך.
מיר וועלן אייך ארויסהעלפן אין באקומען די נויטיקע קאנארער דערלויבנישן. אפיסעס און אגענטו־רען אין אלע גרויסע שטעט.
פאר אינפארמאציע ווענדעט זיך צום לאקאלן אגענט אדער צו
HOLLAND-AMERICA LINE
673 Main Street
WINNIPEG, MAN.

בויט אויף
שטארקייט
און לעבנס-קראפט
מיט א סך פעטע
און ריינע
סיטי
מילך
דורכאויס פאסטעריזירט צו פארזי־כערן איר גוטסקייט און קוואליטי.
City Dairy Limited
Phone 87 647

לאיד וועכנטלאכע
פאסאזשירן באדינונג
צווישן
קאנאדע
אין
אייראפע
ברעמען
באראט זיך מיט אונז ווענן אייער רייזע צו דער אלטער היים.
לאזט אונז אויך אראנזשירן די טראנספארטאציע פון אייערע פריינט און קרובים פון אייראפע. מיר וועלן אייך ארויסהעלפן צו באקומען די נויטיקע דאקומענטן.
אויך רעגולעמעיקע וועכנט־לאכע עקספרעס באדינונג פון ניו יארק אויף די שנעל־סטע שיפן.
נעלט איבערגעשיקט איבע־ראל און אויסגעצאלט אין אלע געלטן.
פאר אינפארמאציע זיך ווענ־דען צום לאקאלן אגענט אדער צו דער
NORTH GERMAN LLOYD
654 MAIN STREET
WINNIPEG, MAN.
Regina - Edmonton
Vancouver
Montreal - Halifax
Calgary

ל. לודוויג
דזשענעראל קארפענטער
קאנטראקטאר און בילדער
אלע סארטן אלטערוישאנס
סטאר. פראנטס און פיקסטשורס
480 באָיר עווע. טעל. 51 431

פיינט אייער
הויז איצט
שיין, גוט און ביליק
ראיעלע ארבעט און צופרידנהייט
MAX GORDON
484 FLORA AVE.

Reliance
Ink
100 פראצענט קענעריען
די טינט אויף וועלכער איר קענט
זיך פארלאזן.

איצט ווערט געשפּילט

PLAYHOUSE THEATRE
ארטיסטס מאדעלן

סעקס סעקרעטן אנטפּלעקט

בלויז מענער
7.30 אוונט
50 סענט
טעקס עקסטרא
רעזערווירט, 75 ס.

קיינער אונטער 18
יאָר ווערט ניט
אריינגעלאָזט
צוליב דער דעליקאטער נאַ־
טור פון דעם סאבדישעקט
קאנען מענער און פרויען ניט
אריינקומען צוזאמען.

בלויז פרויען
מאטינעס 2 נ.מ.
25 סענט
טעקס עקסטרא
רעזערווירט, 50 ס.

אין קווינס טעאטער

א פריילאכער אוונט פון געזאנג, טעניז מוזיק, שפאס און געלעכטער אין פאר־קערפּערט אין דער אמוזירנדיקער אפּערע־טע "העלאו מאמא" וואס ווערט געשפּילט היינט אין מארגן אוונט אין קווינס טעא־טער מיט מארים קארנער און דזשאנעט פאסקעוויטש אין דן, הויפּט ראָלן, צוזאַ־מען מיט דעם גאנצן אנסאמבל.

זעט די דאזיקע אפּערעטע איר וועט פארברייננען א פריילאכן אוונט. די אפּע־רעטע אין פול מיט שפאס, דורכגעוועבט מיט אן ערנסטן אינטערעסאנטן אינהאלט.

"העלאו מאמא" ווערט געשפּילט איבער־אל מיט'ן גרעסטן דערפאלג און די קראנער־פאסקעוויטש טרופּע וועט עס אויפפירן צו דער בעסטער ציפרידנהייט פון די קווינס טעאטער פאטראניזירער. זונטאג אוונט וועט ווידער געשפּילט ווערן א שיינער קאנצערט.

——(::)——

אין וואָקער טעאטער

היינט און מארגן ווערט געשפּילט די באַ־רימטע קאמעדיע "די שאו אף". נוצט אויס די געלעגנהייט צו זעען די פיינע, וואָקער רעפּערטואר קאמפּאני שפּילן די דאזיקע קאמעדיע. איר וועט זיך אמוזירן.

קומענדיקע וואָך, מאָנטאג, דינסטאג מיטוואך (דזשענעראל)

דאלארעס קאסטעלא

מיט גרענט וואהייט

אין

"הערצער אין גלות"

א געשיכטע פון ליבע און שווידער־לאכער דראמע פונם אלטן רוסלאנד מיט דעם צאר'ס קאזאקן אין זייערע זאטלען.

אויך

ריידנדיקע קאמעדיע, פאקס נייעס און פיטשורעטס

באמערקונג:

אין ניכן קומט —

הערלד לאיד איז

"וועלקאם דענדזשער"

אין פּעלעס טעאטער

היינט ווערט געוויזן דער "שטורעם", א דורכאויס ריידנדיקע בילד, א מעטויקע אוניווערסאל דראמע מיט לופּ וועלען אין דער הויפּט ראָל.

לופּ וועלען, איז געקומען פון מעקסיקא קיין לאס אנדזשעלעס צו פּרובירן שפּילן א ראָל אויף דער בינע, נאר אזוי ווי זי איז געווען צו זונג פאר דער באטרעפנדער ראָל, האט זי זיך געווענדעט צו די מואוי בילדער, און זי האט געמאכט א סענסא־ציאנעלן דערפאלג. אין זייער א קורצער צייט, פּאול קאוואנא און וויליאם באיד ווערן געפּיטשורט מיט איר אין "דער שטורעם". עס ווערט אויך געשפּילט א שיינע קאמעדיע, פיטשורעטס, א. א. וו.

די ערשטע דריי טעג פון קומענדיקער וואָך, וועט געשפּילט ווערן זייער אן אינ־טערעסאנטע רוסישע בילד, א געשיכטע פון ליבע און שווידערלאכער דראמע פונ'ם אלטן רוסלאנד מיט דעם צארס קאזאקן אין זייערע זאטלען, "הערצער אין גלות" איז דער נאמען פון דעם בילד געשפּילט פון אן אל־סטאר קעסט מיט דאלארעס קאסטעלא אין דער הויפּט ראָל. זעט דאס דאזיקע בילד. עס ווערט אויך געוויזן א ריידנדיקע קאמעדיע, פאקס נייעס און פי־טשורעטס.

——(::)——

אראנזשירט מיטנאכט פראָליק אין גייעטי טעאטער

מרס. דזש. ווייד מאן, פארזיצערן פון פינאנץ קאמיטעט פון דעם נעשאנאל קאונסיל פון אידישע פרויען, וועלכע האט דעם אויפזיכט אין אראנזשירן די "מיד־נייט פראליק", וואס וועט פארקומען אין גייעטי טעאטער, דינסטאג, 28טן אקטא־בער, 11 אזיינער.

——(::)——

פאר יונייטעד היברו רעליף

"דאס אידישע ווארט".

חשובע הערן ־—

מיר שיקן אויך א פּאסטל נאוט אויף פינף דאלאר. זיים אזוי גוט און גיט עס איבער צום יונייטעד היברו רעליף און מיר בעטן זיי אונז צו צושיקן א רעסיט.

מיט אכטונג,

ראבלין הרסה,

מרס. ס. סילווערט (סעק.)

——(::)——

א מתנה צום מאקארעווער רבין פון עטרת ישראל שול

זונטאג, דעם 19טן אקטאבער, אין ביי א פארזאמלונג אין עטרת ישראל שול, אין דער אנוועזנהייט פון א גרויסער צאל מיטגלידער, אנגענומען געוואָרן א באשלוס צו פּרעזענטירן א מתנה פון פּיפּציק דאָ־לאר צום מאקארעווער רבין.

מ. מאגילעווסקי,

פּרעזידענט

דאס הויז
פון
נאטירלאכן
קלאנג

NEW Palace Theatre

ערוואקסענע 25 ס.
צו יעדער צייט.
קינדער
10 און 15 סענט

סעלקירק און פּאוערס

היינט און מארגן ווערט געוויזן (דזשענעראל)

קומט און זעט ווי צוויי מענער האבן ליב איין מיידל. דער דראמא־טישער שוידער פונם יאר

לופּ וועלען

אין

"דער שטורעם"

מיט

וויליאם באיד און פּאול קאוואנא

אויך

ריידנדיקע קאמעדיע "הייערן און פייערד", טארזאן דער טיגער און אסוואלד די ראביט

באמערקונג:

אונזער נייע סעריאל

"איס אף סקאטלאנד יארדס"

ריידנדיק און קלאנג, פאנגט זיך אן דאנערשטאג, פרייטאג און שבת, נאוועמבער 6, 7, און 8

קומענדיקע וואָך, מאָנטאג, דינסטאג מיטוואך (דזשענעראל)

דאלארעס קאסטעלא

מיט גרענט וואהייט

אין

"הערצער אין גלות"

א געשיכטע פון ליבע און שווידער־לאכער דראמע פונם אלטן רוסלאנד מיט דעם צאר'ס קאזאקן אין זייערע זאטלען.

אויך

ריידנדיקע קאמעדיע, פאקס נייעס און פיטשורעטס

באמערקונג:

אין ניכן קומט —

הערלד לאיד איז

"וועלקאם דענדזשער"

טעלעפאן 28 683

WALKER

CANADA'S FINEST THEATRE

די וואָך: די "שאו אף"

קומענדע וואָך

די גרעסטע פון אלע מעלאדראמעס

בראָדוויי

מיט א קעסט פון 50

שטענדיק די דאזיקע פּרייז

אוו. $1, 75ס., 50ס., 25ס. | פּלוס
מאטינעס ____ 50ס., 25ס. | טעקס

מאטינעס, 2.30 — אוונט, 8.30

וואָקער קאנצערט אָרקעסטער

ניין שטיק — בעסטער אין שטאט

QUEENS THEATRE

מארים קראנער, דירעקטאר
דזשא. גרינבערג, גענעראל מענעדזשער
דזשייקאב יונגמאן, קא. מענעדזשער

טאגצן! זינגען! לאכן! פריילאך זיין!

100 לאך א מינוט

פרייטאג און שבת אוונט
אקטאבער 24 און 25

מאָרים קראנער

און

דזשאנעט פּאסקעוויטש

צוזאמען מיט דער גאנצער קאמפּאני
אין איזידאר ליליענס מוזיקאלישער
אפּערעטע

און מארים קראנערס אויפפירונג

"העלאָ מאמא"

אויסגעשטאטעט פון איזידאר קליין
מוזיק פון איזידאר ליליען

זונטאג גרויסער קאָנצערט

שניידט אויס דעם דאזיקן קופּאן און ברייננגט אים צו דער קאסע פון קווינס

קופּאן

מיט דעם קופּאן וועט איר היינטיקן פרייטאג און שבת אוונט, אקטאבער 24 און 25, באקומען א 75 סענטיקן טיקעט פאר 50 סענט, און א דאלאר־דיקן טיקעט פאר 75 סענט. נוצט אויס די געלעגנהייט. ברייננגט מיט דעם קו־פּאן. זאגט וועגן דעם אויערע שכנים און פריינט.

THE NOBLESSE

a new design in COMMUNITY PLATE

אנגענעם אנדערש, דאר אינספּירירט מיט דער קלארקייט פון קלאסישער שיינקייט— די נאבלקייט אין פארטרעפלאך א באשא־פונג פאר דער מאדערנער "האוסטעס". אויפריכטיג, עס איז דא מאדערנע אויס־נעצייכנטקייט פאר וועלכן עס איז מיט. טייל־עפּר, $4.25 דער סעט פון זעקס.

BIRKS

דייטמאנד סוחרים

:סענטראל טשוירטש:

דאנערשטאג אקטאבער 30th

קרייסלער

בילעטן איצט צו פארקויפן
אין וויניפּעג פּיאנא קאמפּאני לימיטעד

טעלעפאן 88 693

$3.50, $3.00, $2.50, $2.00, $1.50, און $1.00.

קיינע ראש סיטס אינם אוונט פון קאנצערט

סעלעבריטי קאנצערט סעריעס

דירעקציע, פּרעד מ. דזשיי.

BOSTON HAT WORKS

איין טאָג באדינונג

מיר זיינען ספּעציאליסטן אין קלינען און בלאקן העסס.

ערשט קלאסיקע ארבעט גארענטירט

מיר קומען און דעליווערן

566 מיין סט. טעל. 25 623

אויב איר האט וואס עס איז צו פאר־ריכטן, אדער עפּעס איבערצומאכן אין אייער הויז אדער בילדינג, רופט מיר. 35 יאר עקספּיריענס אין דער ארבעט.

צופרידנהייט גארענטירט.

מעסיקע פּרייזן.

A. B. DESROCHERS

Phone 52 499 — 1226 Main St.

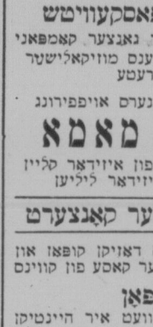

קאָרסעטן
קאָרסעלעטס
בראזירס

אלע סטיילס און
סייזעס.
דאס בעסטע וואס
מען קאן באקומען
אויך
נעמאכט צו מאס
און לויט דאקטערס
פּרעסקריפּשאנס.
מעסיקע פּרייזן

MDME NEMY

506 SELKIRK AVENUE

אנטקעגן פּעלעס טעאטער—

פּריטס קרייסלער אין א קאָנצערט קומענדיקן דאָנערשטאָג

פּריטס קרייסלער

די וויניפּעגער אידישע מוזיק ליבהאבער וועלן האבן די זעלטענע געלעגנהייט צו הערן פּריטס קרייסלער, דעם גרעסטן וויאָליניסט פון אונזער צייט, וועלכער וועט אויפטרעטן אין א קאנצערט אין סענטראל טשוירטש, דאנערשטאג אוונט, דעם 30טן אקטאבער, אין דער פאלגנדער פּראגראם:

1. לא פאליא — — — — — קאָרעלי
2. סאראבאנדא, דאבל און בורי — באך (פּאַרטיטא אין בי. מיינאר, בלוין פּידל)
3. קאנצערט, אי—מיינאר — מענדלסאן
4. ראמאנס, אי—מיידזשאר — שומאן
5. ראנדא, דזשי—מיידזשאר — מאצארט
6. דריי קאפּריסעס
7. קאפּריס וויינאיס — — — קרייסלער
8. לא גיטאנא — — — — — קרייסלער

קארל לעמסאן — אקאמפּאניסט

לאזט ניט דורך די זעלטענע געלעגנ־הייט. הערט פּריטס קרייסלערן. הערט זיי־נע בריליאנטענע טענער פון זיין פידל, — איר וועט איבערראשט ווערן!

ערשטע דריי טעג פון קומענדיקער וואָך אין פּעלעס טעאטער

Scene from "Hearts in Exile" starring Dolores Costello
A Warner Bros. Production

א סצענע פון "הערצער אין גלות" מיט דאלארעס קאסטעלא אין דער הויפּט ראָל.

אינטערעסאנטע לעקציע אין סענטראל טשוירטש

מיס ווילהעמינא סטיטש, פון לאנדאן, ענגלאנד, סטעף שרייבערן פאר דריי אנ־פירנדיקע ענגלישע צייטונגען און אינטער־נאציאנאל באוואוסטע לעקטארן, וועט האלטן א לעקציע דאנערשטאג, דעם 6טן נאוועמבער, 8.30 אוונט, אין סענטראל טשוירטש, אויף דער טעמע: "סילווער לייענינגס".

מיט דער דאזיקער לעקציע פירט מיס סטיטש אירע צוהערער אויפ'ן וועג פון לעבן אין זוכעניש פון גליק און פרייד. וואס פאר אן אמוזירנדיקע, אפּטימיסטי־שע, הארציקע פירערן זי איז! ווילהעמי־נא סטיטש איז גוט באקאנט צו טויזענטער מענשן.

די פּראפיטן פון דער לעקציע וועלן אוועקגעגעבן ווערן פאר דער ארבעט פון דער וויניפּעגער נעזונטהייט ליג (מאנטאַ־בא ברענטש פון דעם קאנאדער נעזונ־שאפטלאכן היגיענע קאונסיל, וועמעס אר־בעט עס איז צו פארשפּרייטן די וויסנ־שאפט צו פארמיידן מעדיציניש צווישן דער אלגעמיינער באפעלקערונג.

בילעטן: $1, 75ס, 50ס און 35ס צו באקומען ביי ראסל ליינגס. פּאַרטעדזש עוועי, און ביי דער וויניפּעג פּיאנא קאמ־פּאני, 333 פּארטעדזש עוועניו.

——(::)——

וואלן אין עדת ישרון שול

אויף א גוט באזוכטן מיטינג פון א סך מיטגלידער זונטאג, דעם 12טן אקטאבער, זיינען דערוויילט אין עדת ישרון שול פאלי־גענדע באאמטע: דוד סאלימאן, פּרע־זידענט; יצחק קראוועצקי, וויצע־פּרעזי־דענט; נחמן באקסער, אסירער; אברהם פּאסטאווסקי, ישראל לעווין, לייב בענ־דענס, אליעזר ראטינבערג, אייזיק מאל־כאו און פנחס גילפּיקס — טראסטיס. (אלע ביי אקלימיישאן).

נאכן באריכט אפּגעבן פון סעקרעטאר פאר דעם פארגאנגענעם יאר, האבן אלע מיטגלידער באראנקט דעם באמיטעט אין באשלאס צו געבן צום פּרעזידענט, דוד סאלימאן, א גאלדענעם מעדאל.

ביים נעשאנאל קאונסיל פון אידישע פרויען

דער נעשאנאל קאונסיל פון אידישע פרויען וועט אפּהאלטן א "האוסטעם" טיי אין "האוס קוקינג סייל" אין "ראון לענד דענס גארדענס", מיטוואך דעם, 29טן אק־טאבער, 3 אוינער ביי־נאכט. אלע זיינען איינגעלאדן. די פאלגנדע פרויען וועלן אויפנעמען די געסט: — זלאבינסקי, ספּיוואק, פּארטנאל, נאן, גענאסקי, דזשיי־קאבס, ווייזמאן, פערלמאן, ס. הארט גרין, ריידי, טשעפּס, גארס, קראאסיק, סקאלי־טער, קענאן, פינקלשטיין, בערג, קאווסקי, מעטאף, מארטאן, קייטס, סייפער, מאס־קאוויטש, קאהען, סיימאנס, אבראמאָ־וויטש, ברענמאן, לייפּציק און סטיין.

דינסטאג, 11 אזיינער אוונט, דעם 28טן אקטאבער, וועט פּארקומען א "מידנייט "פּראליק" אין גייעטי טעאטער. איינשלי־סענדיק אין דער פּראגראם וועלן אויינש־ניקע אמוזירנדיקע וואדעוויל אקטן און א פיינע מואוי בילד. עס וועט זיין א פיי־נע פּארוויילונג.

איינלאדונגען ארויסגעגעבן פאר דער פּריוואטער מואוי בילד, אקט. דעם 26טן, וועלן אנגענומען ווערן צו דעם דאזיקן אוונט וויייל יענער אוונט איז אויפגעגעבן געוואָרן.

——(::)——

$25 פאר'ן בית יתומים

געערטער רעדאקטאר פון ד. א. וו.: —

איך שיק אייך דא $25, וועלכע זיינען זאמלט געוואָרן ביי מיין זונס בר מצוה, דוד, וועלכע איז פּארגעקומען דעם 17טן אקטאבער ביי מיר אין הויז.

איך בעט אייך זייער העפלאך איבער־צוגעבן דאס געלט צום מערב קאנאדער בית יתומים פאר וועלכן צוועק עס איז גע־זאמלט געוואָרן.

מיט גרויס דרך ארץ,

מרס. ל. ראבינאוויטש

אייטונא, סאסק.

——(::)——

פאר'ן בית־יתומים

מרס. דזש. ראזמאן, פון עלאנזא, מאנ., האט אריינגעבראכט אין אפּס פון "דאס אידישע וואָרט" צוויי דאלאר פאר'ן בית יתומים.

ספּעשל פאר קאנטרי סטארקיפּערס
א גרויסער אסארטמענט פון

אוויאישאן קעפּס

מיט און אן נאגלס אין אלע שיידס פון קאלירנדיקע לעדערס. אויך אין מאלסקין, מיט ספּעציעלן וואל פעלט לייניגס.

צו זייער נידעריקע פּרייזן

800 דאָזן ווינטער קעפּס

פאר מענער און בחורים, מיט פאר אירלעפּס.
צו אפּראכיינגס פּרייזן.
אלע אונזערע קעפּס זיינען געמאכט געוואָרן פון די בעסטע מאטעריאלן,
גוט געמאכט אין די נייסטע סטיילס
שיקט איצט פאר אונזערע סוואטשעס און פּרייז ליסטן

DOBBS CAP MFG. COMPANY LTD.
A. DOBBS, President

J. W. PECK BLDG., WINNIPEG — PHONE 89 781

עקזאמינירט אייערע קינדער

מר. י. נארבאוויצקי האט נאך קיין איין מיסטייק ניט געמאכט וואו ער האט עקזאמענירט א קינד, צי דאס קינד טויג זיך אויס פאר א פּיאנא טיטשער, און וועמען ער האט אנגעמערקט זיינען זיי דערפאלגרייכע פּיאנא טיטשערס געוואָרן. מר. נארבאוויצקי איז אנערקענט אלס אן עקספּערט דערינען ביי דער אלגעמיינער באפעלקערונג. רופט אפּ און מאכט אן אפּאינטמענט. ער רעכנט דערפאר קיין געלט ניט. טעלעפאן 72 679.

ניאָנא טרעפּעל

לערערן פון פּיאנא און טעאָריע

146 אבערדין עוועניו — רעז. טעלעפאָן 52 637

BILL LOWE — VIC TURLAND

לערערס פון

בענדזשא || פּיאנא אקאָרדיען

ענגייזשמענטס, פּארטיעס, באנקעטן און קאנצערט ארבעט

520 Winnipeg Piano Bldg. — Phone 26 526

JENNET WHYTE

פּיאנא און טעאָריע

ספּעציעלע אויפמערקזאמקייט געגעבן צו אנפאנגער
פּיופּלס צוגעגרייט פאר עקזאמיניישאנס

334 BANNERMAN AVE. — PHONE 51 433

זונטאָג, דעם 2-טן נאָוועמבער 1930

2 נ.מ., וועט פּארקומען די

יעדלאכע גענעראל פּארזאמלונג

— פון —

מערב קאנאדער מושב זקנים

אין 426 מאניטאבא עוועניו

באריכטן וועלן אפּגעגעבן ווערן פונם פּרעזידענט, סופּטעראינטענדענט, ווי אויך פון אלע טשערמאנס פון פּארשיידענע קאמיטעס און אויך א פינאנציעלער באריכט.

נאמינאציעס פאר 13 מענער און 10 פרויען דירעקטארן וועט פּארקומען און יעדער ווער עס האט ביינעשטייערט צו דעם עדערייטער בודזשעט $6.00 און מער האט א רעכט צו באטייליגן זיך אין די נאמינאציעס ווי אויך אליין נאמינירט ווערן. יעדער נאמינירטער מוז פּערזענלאך אנוועזנד זיין אויף דעם נאמינאציאנס מיטינג.

באדרך אף דירעקטארס דמושב זקנים,

א. גרינבערג, פּרעזידענט

מיר פּאטאָגראפירן

אלצדינג און איבעראל

התונה און פאמיליע גרופּעס

זעט די אנפירנדע נארט ענד סטודיא

SHAPIRA'S

228 SELKIRK AVE.
Cor. Main St. — PHONE 53 641

האט ביינעשטייערט א ראדיאָ צום הדסה קאונסיל

מר. ד. פּ. נאטליב, פון דער עמפּייער אוטא סופּלי קאמפּאני, האט ביינעשטיי־ערט א פּילקא ראדיא צו דעם וויניפּעג הדסה קאונסיל, וואס וועט געראפלט ווע־רען פון אלע טשאפּטערס.

מר. נאטליב'ס ביישטייערונג פון לעצטן יאר, האט אריינגעבראכט דעם הדסה קאונסיל $1.000.

וויניפּעג טשאפּטער הדסה

איר זייט העפלאכסט געלאדן צו קומען צו דער ערשטער

סילווער טיי

פון סעזאן

פון דער וויניפּעג טשאפּטער הדסה
וואס וועט פּארקומען

זונטאג דעם 26טן אָקטאָבער

פון 3 ביז 11 נ. מ.

אין דער היים פון מרס. י. א. כהן
319 פלאָרא עוועניו

קומט און ברייננגט אייערע פריינט קאנזיינערס: די פרויען י. א. כהן, י. י. בהנאוויטש, נ. בריקמאן, ס. סניידער, י. קאפּ, וו. קלאסס, וו. בלאט, י. קאפּ־לאן, ה. כהן.

האט איר פאר'זוכט די געשמאקע עסנס?

האט איר געזעען די שיין געדעקטע טישן וואס ווערן צוגעגרייט פון דעם גוט דערפאהרענעם אונטערנעמער

דוד שפּיגל

מיר דעליווערן איבעראל צו די בילקסטע פּריזן. בעסטע באהאנדלונג
מיר האבן 200 נייע סעטס סילווער און דישעס

טעלעפאנירט 52 333 — רעז. 52 229
364 דזשאַרוויס עוועניו.

קויפט דירעקט

פון די וואס מאכן זיי און באקומען

גרעסערע ווערטן

פאר וויניקער געלט

בילטוועל

סוטס אָדער

אָווערקאוטס

געמאכט צו אייער איינענער מאס

$35 - $27

איר קאנט קומען אין סעמפּל רום צו:
Leon's, Ltd., 449 Portage Ave.
Or TESSLER'S
BILTWELL CLOTHES, LIMITED
5th Floor, Peck Bldg.
Cor. Princess and Notre Dame
Phone 27 951

פרודער מאַרד

העכסט אינטערעסאַנטער און שפּאַנענדער ראָמאַן

(פאָרזעצונג)

וואָס טוט מען אַלזאָ? וואוהין גייט מען? וואו פאַרברענגט מען די נאַכט? עס האָט שוין באַדאַרפט זיין אַרום איינס אַזיינער, ווי קאָן אַזאַ מענש ווי ער קומען אין אַן האָטעל אָן אַ מאַנטל?

ער איז אַרויסגעגאַנגען אין די גאַסן אין האָט געטראַכט פון זיך און פון זיין לאַגע. ער איז אַרומגעגאַנגען אין די גאַסן און געטראַכט וואוהין צו גיין.

— סינדאַ באַהאַדור קאָן ווערן געפער־לאַך, — האָט ער געמורמלט אינטער דער נאָז, וואָס זאָל איך טאָן, — ווען ער וועט מיך דערקאָנען אין אַן אַנדער אָרט און ער וועט מיך ווירקלאַך אַרעסטירן? — ראָן בין איך פאַרלאָרן. — איך מוז זעען לויז צו ווערן פון סינדאַ באַהאַדור, איך וועל געפינען אין לאַנדאַן אַ מאַן מיט אַ שאַרפן מעסער, וועלכער וועט מיר טאָן די דאָזיקע געפאַליקייט.

דער דאָזיקער נעדאַנק האָט אים אויסל באַרויִקט.

— סינדאַ באַהאַדור מוז פאַרשווינדן פון לאַנדאַן. — האָט ער אויסגערופן, אַנ־טאָר ניט זיין.

מיט די דאָזיקע ווערטער האָט ער אַנגע־הויבן צו גיין האַסטיק אין דעם טייל פון לאַנדאַן, וואו אַן עפּעניגן זיך די שענקען וואו עס קומען זיך צונויף די נעפּערלאַכ־סטע מענשן. נראָף אַלפּרעד האָט נעקאָנט די וועלט־שטאָט לאַנדאַן.

ער איז אַוועקגעגאַנגען עטלאַכע נאַכט און איז אַריינגעקומען אין אַ גרויסן בער נאַכט, איז דאָך דער ביר סאַלון גע־וועזן פול מיט מענשן. דער רויך פון בילוקן טאַבאַק און שלעכטע ציגאַרן איז געווען אַזוי געדיכט אין סאַלון אַז נראָף אַלפּרעד האָט אין די ערשטע פאַר מינוט ניט גע־וואוסט וואו ער איז. אין דער וועלט און ער איז געבליבן שטיין ווי אַ צעמישטער. דער ווירט פון סאַלון האָט אים אָבער באַלד דערקאָנט, ער איז צוגעלאָפן צו אים און האָט געזאָגט גאַנץ העפלאַך:

— מיין הער ווינשט געוויס אַ באַזונ־דערן צימער?

— יאָ, איך ווינש אַ באַזונדערן צימער.

— האָט נראָף אַלפּרעד געענטפערט.

— זאָל איך ברייגגען אַ פלאַש ווין?

— בדענגט אַ פלאַש ווין אויך.

דער ווירט האָט אָנגענומען נראָף אַל־פּרעדן אונטערן אָרם און האָט אים גע־פירט לאַנגזאַם און פאַרזיכטיק, ווי מען פירט אַ קליין קינד. ער האָט אים אַרויס־געפירט אויף אַ טרעפּ, האָט געעפנט אַ קליינעס, אָבער אַ גאַנץ רייניגן צימערל, דאָ האָט ער אים אָפּגעלאָזן און האָט אָנגע־צונדן דעם גאַז־רערל.

— ביטע, הערלאַרד, זעצט אייך! — האָט דער העפלאַכער ווירט געזאָגט, מען וועט אונז באַלד אַרויסברענגען אַ פלאַש ווין.

נראָף אַלפּרעד האָט זיך אַנידערגעזעצט אויף אַ שטול לעבן אַן איינפאַכן, אָבער גאַנץ רייניגן טיש. דער ווירט איז אַרויס־געגאַנגען אויף אייניקע מינוט און איז צו־קומען מיט אַ פלאַש, האָט געשעפּט אַ פלאַש, האָט אָנגעגאָסן צוויי גלעזער און האָט געזאָגט:

— טרינקט, הער לאַרד, מיין ווין איז גוט, איך מיינט טרינקען מיין ווין איר קריגט ניט אין גאַנץ לאָנדאָן קיין בעסערן.

נראָף אַלפּרעד איז אָבער ניט געקומען אין דעם דאָזיקן שענק צו טרינקען ווין. ער האָט אַרויסגענומען אַ גאָלדשטיק און האָט אים אַ וואָרף געטאָן אויפ'ן טיש. דער ווירט האָט צוגעכאַפּט דאָס געלט און האָט אים אַראָפּגעלאָזן צו זיך אין קעשענע.

— טרינק מיין לאָרד, טרינק! — האָט ער געזאָגט. עס איז עפּעס אַ באַזונ־דערן ווין פון דער בעסטן סאָרט.

נראָף אַלפּרעד האָט אויסגעטרונקען איין גלאָז נאָך דער צווייטער.

— אייער פאַנש איז ווירקלאַך גוט, — האָט ער געזאָגט, — איך פיל מיך פיל בעסער.

דער ווירט האָט אים דערלאַנג נאָך אַ גלאָז, נראָף אַלפּרעד האָט אויסגעטרונקען און האָט געזאָגט צום ווירט:

— איך האָב געזאָגט, אַז איך ווילט נאָר מאַכן געשעפטן, מאַכט איר דען נאָך אַנדערע געשעפטן אויסער דעם, וואָס איר פאַרקויפט דאָ?

— איר האָט געוויס באַמערקט מיין לאַרד אַז איך מיין שענק קומען אַלערליי מענשן. איך מוז מיך מיט זיי באַקאָנען און מוז זייער אָפט זוכן פאַר זיי אַרבעט.

— אַווי, איר זוכט אויך אַרבעט פאַר אייערע געסט? זיינען דען אייערע געסט נאָר אַרבעטער?

— איך מיין ניט אַרבעט אין פאַבריקן

— איך באַשעפטיקונג, — האָט דער ווירט געענטפערט, — איך פאַרשאַף אַמאָל מיי־נע געסט באַשעפטיקונג.

— וואָס פאַר אַ באַשעפטיקונג פאַר־שאַפט איר זיי?

— מיין לאַרד, אין שענק צו מיר קומען אַלערליי מענשן, עס קומען מענשן, וועלכע עפענען אויף די שטאַרקסטע קאַסע־קאַסטן, עס קומען מענשן, וועלכע האָבן שטענדיק ביי זיך אַ מעסער, וועלכער איז שאַרף ווי אַ בריטוואָ. עס קומען ווידער מענשן, וועלכע מוזן לויז ווערן פון אַ צווייטן אינדיריקן ווירש, אָדער וועלכע ווילן ווישן וואָס פאַר אַ פאַפּיר איינער האָט אין זיין פאַרשלאָסענער שקאַטולקעלע. עס קומען צו מיר אַלערליי מענשן אין איך בין באַרייט יעדן צו דינען. איך וויל מאַכן געשעפטן און איך מאַך זיי אָפּ פיין, שיין, גלאַט, ערלאַך און אַנשטענדיק.

נראָף אַלפּרעד האָט געשווינגן איינינקע מינוט. ער האָט זיך נאָך אַלץ איבערגע־לייגט, אויב ער זאָל פאַרטרויען דעם ווירט־טען דזשאָן, ענדלאַך האָט ער געזאָגט:

— איך דאַרף ווירקלאַך איינעם וועלן כער זאָל קאָנען אומגיין מיט אַ מעסער.

— אַ! אַזעלכן קאָן איך אייך פאַרשאַ־פען און איך גיב אייך מיין ערן־וואָרט פאַר אים. איר וועט זיין מיט אים צופרי־דען.

— איך מוז אייך אָבער זאָגן, אַז דער מענש וואָס איך דאַרף, מוז זיין ניט נאָר שטאַרק, פעאיק און געשיקט, — ער מוז אויך זיין אומשנאַנד צו קומען אין אַ שיינער געזעלשאַפט, ער מוז זיין אַ דזשענ־טלמאַן.

— אַזאַ מענש קאָן איך אייך פאַרשאַפן, — האָט דער ווירט אויסגע־רופן, — איך האָב איינעם וועלכן מען רופט דער "שיינער דזשענ". דאָס איז אַ מאַן, וועלכער איז באַקאַנט מיט נראָפן און פירסטנס. ווייל ער איז זייער שיין און ניט איין גרעפן און פירסטן האָט זיך שוין אין אים פאַרליבט. ער איז אַ פאַל־קאַטענער דזשענטלמאַן און דערביי איז ער אַזוי געשיקט מיט'ן מעסער ווי אַר־וואַקאַט מיט דער פעדער.

— קאָן איך אים זעען נאָך היינט ביי־נאַכט? — האָט נראָף אַלפּרעד געפרעגט.

— היינט ביינאַכט נאָך? — דאָס קאָן איך אייך ניט צוזאָגן — האָט דער ווירט געענטפערט, אויף מאָרגן ביינאַכט קאָן איך אים ברייגגען אַהער.

נראָף אַלפּרעד האָט אַרויסגענומען עט־לאַכע גאָלדשטיקער און האָט זיי אָנידער־געלייגט אויפ'ן טיש.

— ווען איר זאָלט קאָנען אים ברייגגען ביז מאָרגן פרי, וועל איך אייך געבן די דאָזיקע גאָלדשטיקער און נאָך עטלאַכע אַלס צוגאָב.

— איך וועל פּרובירן, — האָט דער ווירט געזאָגט און איז אַרויסגעגאַנגען.

נראָף אַלפּרעד איז געבליבן אַליין. עס איז פאַרגאַנגען אַ גערויסע צייט און קיי־נער איז ניט געקומען. נראָף אַלפּרעד האָט שוין פאַרדראָסן, וואָס ער האָט נאָר אָנ־געהויבן צו ריידן צום ווירט פון אַזעלכע זאַכן. פּלוצלונג האָט מען אָנגעקלאַפּט אין טיר.

— קאָם אין! — האָט נראָף אַלפּרעד געזאָגט.

די טיר פון'ם צימער האָט זיך געעפנט און אַ פאַליסמאַן איז אַריינגעקומען. נראָף אַלפּרעד האָט אַ ציטער געטאָן און האָט געוואָלט זיך אויפהויבן פון זיין שטול, דער פאַליסמאַן האָט אַראָפּגעוואָרפן דעם מאַנטל און דע סהוט, וועלכע האָבן פאַר־הילט און פאַרדעקט זיין געזיכט און נראָף אַלפּרעד האָט דערזען דעם שיינעם מיס־טער לעבלאַן, מאַדאַמואַזעל נאַנאַנס ניי־עם גלייבטן.

— מיסטער לעבלאַן! איר זייט עס, — האָט נראָף אַלפּרעד אויסגערופן.

— איך בין עס, הער נראָף! איר האָט פאַרלאַנגט מיט מיר עפּעס צו רעדן און איך בין געקומען ריידן מיט אייך.

— דאָ איז עפּעס אַ טעות! דאָ מוז זיין אַ ניט קלאָרקייט. איך האָב ניט אייך גע־וואָלט, — איך האָב איך דאָך ערשט היינט אונט געזען.

— ביי מאַדעמואַזעל נאַנאַ, — האָט לעבלאַן אים אונטערבראָכן, — דאָס איז גאַנץ ריכטיק.

— אַלזאָ זייט איר דאָך ניט דער מאַן, וועלכן איך דאַרף.

— פאַר וואָס ניט, הער נראָף? דער ווירט פון דעם דאָזיקן שענק האָט אייך געזאָגט אַז ער וועט צו אייך שיקן דעם שיינעם דזשעק, — נו, איך בין עס!

— דאָן קאָנט איר מיר ניט זאָגן, ווי אַזוי קומט איר צו מאַדעמואַזעל נאַנאַן!

— דאָס וועל איך אייך ניט זאָגן, ווייל איך דאַרף דאָך קיינעם ניט דערציילן מיי־נע פּריוואַטע אָנגעלעגענהייטן. צו וואָס זאָלן מיר דאַרפן ריידן דערפון? לאָמיר בעסער ריידן פון געשעפט. איר האָט פאַר־לאַנגט אַ מענשן, וועלכער ווייסט ווי אומ־צוגיין מיט אַ מעסער און דערביי קומט ער אין דער פיינער געזעלשאַפט. איך בין דער דאָזיקער מאַן און איך פרעג אייך, צו וואָס דאַרפט איר מיך?

(פאָרטזעצונג קומט)

מערדער פון פאַמיליע פון פיר נפשות געזוכט אין צפון אַלבערטאַ

עדמאָנטאָן, אַלבערטאַ, אַקט. 24. — ניאָני, איינער פון די געפאַנגענע מיסיאָ־פאַליציי און פאַרמערס זוכן איצט אַרום אַ מערדער פון פיר נפשות, אַרום סמאַקי לייק, אַכציק מייל צפון פון עדמאָנטאָן. דריי מיטגלידער פון איין פאַמיליע און אַ פאַרמער, וועלכער האָט געוואוינט דער־ביי, זיינען דערמאָרדעט געוואָרן. אַן עלי־טערע פרוי ליגט אויף אַ געשאָסענע אין אַ שטאַרבענדן צושטאַנד.

די טויטע זיינען: מר. און מרס. דזשאָן וואַלאַנסקי און זייער זעכצי יאָריקע טאָכ־טער, מערי, און דזשאָן דאַריטשוק, מרס. אַנאַ האַטשאַקוק, מוטער פון מרס. וואַ־לאַנסקי, איז געפונען געוואָרן אין אַ קרי־טישן צושטאַנד, און איז אָפּגעפירט גע־וואָרן אין שפּיטאָל אין סמאַקי לייק, וואו זי האָט זייער אַ קליינעס שאַנס צו בלייב־בען לעבן.

די פאַליציי זוכט אַרום דזשאַרדזש דזווערענטשוק, וואַלאַנסקיס אַן איידעם, מיטוואָך איז ער אָפּגעפאָרן פון עדמאָנ־טאָן קיין סמאַקי לייק, און, עס ווערט געזאָגט, אַז ער האָט באַוווּסט זיינע פריינט און ער האָט ביי זיי גענומען אַ ביקס פאַר אַ געיעג טריפּ. זיין פרוי, זאָגט מען, האָט אים פאַרלאָזן מיט אַ צייט צוריק, און מען ווייסט ניט וואו זי געפינט זיך.

כינעזישע באַנדיטן פאַרשרעקן מיליאָן דאָלאַר אויסלייז געלט פאַר מיסיאָנערן

פּיפּינג, כינע, אַקט. 23. — כישאָפּ מר־ניאָני, איינער פון די געפאַנגענע מיסיאָ־נערן וואָס די כינעזישע באַנדיטן האַלטן אין זייערע הענט, איז פון די באַנדיטן אָפּגעשיקט געוואָרן מיט אַ בריוו, אין וועלכן עס ווערט געפאָרערט צען מיליאָן דאָלאַר אויסלייז געלט פאַר די מיסי־אָנערן וואָס זיי האָבן געפאַנגען.

די באַנדיטן האָבן געפאַנגען צען אויי־ראָפּייאישע גלחים און נאָנעס און פינף כינעזישע נאָנעס.

255 אומגעקומען אין דייטשער מינען קאַטאַסטראָפע

אַלסדאָרף, דייטשלאַנד, אַקט. 24. — די קאַטאַסטראָפע אין דער קוילן מינע "אַנאַ צוויי" לעצטן דינסטאָג איז געווען איינע פון די ערנסטע אין דער געשיכטע פון דייטשלאַנד. ביז לעצטן אונט זיינען שוין 255 קערפּערס אַרויסגעצויגן געוואָרן פון דער צעשטערטער מינע. אַן מען גלויבט, אַז נאָך עטלאַכע טויטע געפינען זיך אונ־טער די חורבות.

צוליב דער גרויסער צאָל טויטע, איז זיך אויסגעקומען אויסטיילן אַ נייעם בית עלמין, ווייל אויף דעם אַלטן בית עלמין איז ניט געווען גענוג פּלאַץ פאַר אַלע טויטע.

ראַדיאָ סערוויס

נייע עלעקטרישע ראַדיאָ פאַר ווייניקער

10 טיוב מאַרקאָני ראַדיאָ רעג. $175	$89
10 טיוב מאַרקאָני רעג. $265	$145
9 טיוב סקרין גריד פּילקאַ, רעג. $297	$145
7 טיוב סקרין גריד פּילקאַ, רעג. $199	$115
9 טיוב מאַדזשעסטיק רעג. $265	$145
מאַדזשעסטיק קאַמבי־נייזשאָן, רעג. $385	$195
עלעקטריק פּיקאַפּס באַלדווין, רעג. $22.50	$5.95

ריפּערס צו אַלע סאָרטן ראַדיאָס.
8 יאָר אין דער אַרבעט

שאָו רומס
319 GARRY ST.
פינטן נאָרט פון פּאָרטעדזש
טעלעפאָן 86 500

אַנב־אורחא

(שלום פון זייט 1)

מען טייל פון זיין פאַרעלטערטן אידעא־לאָגישן באַנאַזיס. עמפּנדיק בלויז פאַר דעם וואָס קאָן און דאַרף פּראַקטיש דער־גרייכט ווערן.

דער ציוניזם, זעט מיר אויס, וועט מוזן אויפהערן צו זיין דאָס וואָס מיר פאַרשטיי־ען אונטער'ן וואָרט "ציוניזם", און ווע־רען "פאַלעסטיניזם", — דער קאַמף פאַר אַ געזונטן, בלויענדיקן אידישן ישוב אין אַרץ־ישראַל, וואָס זאָל ווערן אַ ווירכטיקער באַשטאַנד־טייל פון'ם אַלוועלטלאַכן אי־דענטום.

רופט עס "ציוניסטישער גלות'יזם", אויב איר ווילט, אָדער, פאַרקערט, "גלות־יסטישער ציוניזם".

דעם מאַקאַריווער רבינס היים

איז 413 באַיד עווע. דאַרט דאַוונט ער במנין כל יום כביכול, 8 אַזייגער פונקט. ווי אויך אין אַוונט. טעלעפאָן 591 56

אַלד איידיש פענסיע

ביידגער פאַפּאַרי, דאָקומענטן
א. לבדי, 456 פּלאַרא עווענוי
עקספּערט
ערלאַכע באַהאַנדלונג
נאָר אין אַוונט, פון 7 ביז 9

פרייע באַדינונג

מיר וועלן טעסטן די טיובס פון אייער ראַדיאָ
פריי
ברייגגען זיי צו אונז
אָדער טעלעפאָנירט אונז און מיר וועלן קומען צו אייך
Manitoba Drug Store
587 Selkirk Ave — Ph 52 117

שפּאַרט אייער קוילן ביל

אין שטעלט אָפּ די ווינטן דורך האָבן אייערע טירן און פענסטער צוגעפּאַסט מיט די
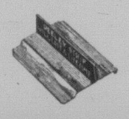
אימפּרואוווד מעטאַל
וועטער סטריפּס
געמאַכט אין ווינניפּעג זינט 1906.
אַפּשאַצונגען פריי
J. F. DEELEY
1086 MAIN ST. PHONE 56 451

וואַנצן און קאַקראָוטשעס

פאַרניכטעט. אַרבעט גאַראַנטירט
CHARLES RIESS & CO.
376 Colony St. — Phone 33 529

ווען אַ קאַמפּאַני ווערט אַזוי פּאָפּולער ווי די
קאַלעדאָניען קוילן קאָ.
איז, קאָנט איר זיך פאַרלאָזן אויף איר באַדינונג און קוואַליטעט, צו זיין שטענדיק ריכטיק.
הייצט מיט
זעניט קאָוק
די בעסטע אין דער וועסט
עג, סטאָוו, נאָט
$15.50
אַ טאָן
פּי, $13.50 אַ טאָן
קיין טשאַרדזש פאַר סעפּינג
Caledonian Coal Co.
PH. 51 653

Classified Section — קלאַסיפייד סעקשען

ספּעציעלע פּרייז פאַר אַרויסערטיילונג אין דער קלאַסיפיצירטער אָפּטיילונג

איין מאָל, 5 צ. פאַר "אַנדער ריי"	פאַר 3 מאָנאַטן, $2.15
פאַר אַ יאָר, 20 צ.	פאַר 6 מאָנאַטן, $4.00
פאַר אַ מאָנאַט, 75 צ.	פאַר 1 יאָר, $7.50

:: פּערזענלאַכעס :: PERSONAL

PROF. SCOTT — 88 106
200 פאַרערדזש עוו. איבער לייסנאַוס סטאָמער נייסטע בעסטע פּאַקס טראַט און וואָלץ סטעפּס קלאַסאָ און סטריקטלי פּריוואַטע לעסאָנס. פולער קורס פון לעסאָנס $5.00.

פיזישע קולטור
רעדוצירן — אַ ספּעציאַליטעט.
טעלעפאָן **גרעי**, 23.984—39 878

מיטשעל און מיטשעל
רעגיסטרירטע פּעטנט אַטאָרנעס, 718 מעקאַינטייער בלאָק, ווינניפּעג, פּעטנטס, טרייד מאַרק, נעגומען, אין אַלע לענדער. ריזאָנאַיבל טערמס. טעלעפאָן 747 88.

נעלט!
פאַר אייערע באַלדיקע נויטן
$50 ביז $500
צוועלף מאָנאַטן צו באַצאָלן פון צוריק.
ריזאָנאַיבל רייטס. פינקעלשטיין באַדיטונג שטרענג פאַרטרוילאַך
אָפן טעגלאַך ביז 7.30 נאָכמיטאָג.
General Loan and Insurance Agency
738 Somerset Block, Winnipeg.
Phone 24 789

R.B. ORMISTON
פּלאָריסט
צוויי סטאָרס צו אייער באַדינונג
96 Osborne St., Phone 42 386
340 Portage Ave., Phone 24 791
בקומען טעלעגראַפירט איבערל

לייף אינשורענס
בעסער צו האָבן אַ פּאָליסי און ניט דאַרפן עס, איידער דאַרפן דאָס און ניט האָבן.
P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Chambers
Phone 89 688

מאָרים דעליקאַטעסן
מיר פאַרקויפן אַלע סאָרטן וואַרשט גערויכערטע און געפּיקלטע פלייש און ווינערס — אַלץ אינפּאַרטאַנט
אַ פולע ליין פון אידישע דעליקאַטעסן
223 דאָפּערין עוו., טעל. 57 617

וויקער פוירניטשור און בייבי קעריעדזשעס פאַרריכט. ספּריי געפּיינטעט און אָפּהאַלטערט.
WILLOW ART FURNITURE COMPANY
288 GRAHAM AVE. — PH. 24 677

דאָס איז וועדט 50¢ צו אייך
בלויז פאַר היינטיקער וואָך, מיט יעדן אָרדער פאַר
מענס סוט $1.25
דריי קלינער און געפּרעסט
לייטס פאַר טרימד האַוס $1.50
דריי קלינער און געפּרעסט
שניידט אויס דעם אַדווערטייזמענט, שיקט עס אַריין מיט אייער אָרדער, און איר וועט קריגן אַ 50 סענט רע־דאַקשאָן אויף די דאָזיקע פּרייזן.
Morris Dry Cleaners
טעלעפאָן 86 685

געשעפט געלעגנהייטן — Business Opportunities

דזשענעראַל סטאָר, בלויז 25 מייל פון ווינניפּעג, סטאָק $3.500. רענט מיט באַ־קוועמער וואוינונג און גוטע פיקסטשורס, $35. סיילס $2.200 אַ מאָנאַט.

גראָסעריי און בוטשער, ווייס און טשיין סטאָרס, סטאָק און פיקסטשורס $1.500, רענט מיט 4 רומס, $40. אַ גוטער געשעפט וואָס מוז שנעל פאַרקויפט ווערן.

גראָסעריי, פרוכט און קאַנפעקשענערי, אויף איינעם פון די בעסטע קאָרנערס אין שטאָט. סטאָק און פיקסטשורס $2.500. רענט מיט וואוינונג, $55. סיילס $2.000 אַ מאָנאַט.

אויב איר ווילט אַ געשעפט, זעט
ה. פערלמאַן און נ. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
796 Main St. — Phone 51 000

אָפּאַרטמענט בלאָק, נאָרט ענד, 14 סוויטס מיט באַלקאָנס, רענט $18.600 אַ יאָר. וועט אויסבייטן פאַר קעש. הייזער אָדער מאַרטגעדזשעס.

האָטעל, שטעטל פון 1600, זיבעצן רומס, ביר סיילס $1.000 אַ מאָנאַט. פּרייז $8 500.

מיר האָבן באַרגענס אין האָטעלס, אין דזשענעראַל, גראָסעריי און קאַנפעקשענע־ריס, גאַראַדזשעס און אַ. וו. טעלעפאָנירט אָדער שרייבט.
SCOTT REALTY CO. Ltd.
11 C.P.R. Office Bldg. — Phone 89 644

:: צו פאַרקויפן :: FOR SALE

צו פאַרקויפן אַ נייעם בלאָק פון פיר סוויטס, מיט אַלע מאָדערנע איינריכטונ־גען. באַהייצט מיט אויל. עלעקטרישע אויס־וועגס. רענט $1.800 אַ יאָר. פּרייז $8.000 אַ גרויסער סכעפּ.

אַ פאַרנער סטאָר צו פאַרראָנטן, גוט פאַר גראָסעריי און דעליקאַטעסן. רענט $15.00 אַ חודש.

גוטע גראָסעריי און קאַנפעקשענערי, ענגלישער געגנט, קיין סטאָר פאַר אַרום 8 בלאָקס. די בעסטע געלעגנהייט צו מאַכן אַ פיינעם לעבן. פרעגט זיך באַלד אָן.

געלט צו לייען אויף 6½ פּראָצענט. אינשורענס פאַר אַלערליי צוועקן.
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

צו פאַרקויפן ביליק אַ מענערשן אַוועד־קאַטן מיט אונטערשלאַק פון רוסישע טכיריז, סייז 42. זיך וועגן אין 516 אַבערדין עוועניו.

צו אויסבייטן ריל עסטייט
S S S S S S S S S

מיר האָבן ¾ סעקשאָן לאַנד, קליר טייטל, אין דרום סאַסקאַטשעוואַן, אַרום מאַ־ניטאָבאַ גרעניץ, מיט גוטע געביידעס, צו פאַרבייטן פאַר אַ קליר טייטל הויז אָדער קאַטעדזש.

אויך אַ ¼ סעקשאָן, קליר טייטל, איינ־געריכטעט, אַרום פּאָרטעדזש. וואָלט אָנגע־נומען אַ היים אַלס אַ טייל אָפּצאָל.

אויך אַ ½ סעקשאָן קליר טייטל אַרום אַטעבריין, גאַנץ צו אַ סקול, פאַר אַ קליר טייטל קאַטעדזש.

פאַר אַן אָפּאַינטמענט רופט אָפּ
MR. LAWRIE, OF
J. J. SWANSON & CO. LTD.
601 Paris Bldg., Phone 26 349
or Evgs. 503-007

:: צו פאַרראָנטן :: FOR RENT

באַלטיק אָפּאַרטמענטס
מאַניטאָבאַ עוו.
צו פאַרראָנטן 3 און 4 רום סוויטס, ניי דעקאָרירט. סקרינד באַלקאָנס.
מעסיקע רענט
זיך ווענדן צום קערטייקער סוויט "די." טעלעפאָן 668 56

צו פאַרראָנטן אַ זעקס רום הויז. זיך ווענ־דן צו
MISS PATTERSON, 435 Flora Ave.

צו פאַרראָנטן אַ רום פאַר 2 מיידלאַך, אָדער צוויי באַיס. אין אַ רעספּעקטפולער היים. 189 באַראָס עוועניו. טעל. 447 59

באַרד אין רום אין אַ רעספּעקטפולער היים מיט אַלע באַקוועמלאַכקייטן. פּאַסיק פאַר איינעם אָדער צוויי פרעמען. טעל. 448 56

צו פאַרראָנטן אַ ניי דעקאָרירטן 5 רום פאַ־טעריש. פוירנעס און באַר. גרויסער יאַרד און טשיקען סטייבל. זיך ווענדן אין 685 אַלפּרעד עוועניו. טעלעפאָן 106 55.

צו פאַרראָנטן אַ שיין געפוירנישטע רום ביי אַ קאַפּל אָן קינדער, אין אַ בלאָק מיט אַלע באַקוועמלאַכקייטן. פּאַסיק פאַר אַ סינגל מאַן אָדער פרוי. קיין באַרד. זיך ווענדן 1000 מיין סטר., קאַ. פּרינטשאַרד, סוויט 8.

צו פאַרראָנטן אַ סטאָר אין 73 דערבי סט. אויפן מאַרקעט. גוט פאַר וועלכע ניט אַזיינס. זיך ווענדן אין 348 קאַלדרזש עוו. טעלעפאָן 743 53.

צו פאַרראָנטן אַ 6 רום הויז אויף 152 לענדסדאָון עוועניו, איסט פון מיין סטר. פול מאָדערן, ערשט קלאַסיקן צושטאַנד. זיך ווענדן אין 348 קאַלדרזש עוועניו.

צו פאַרראָנטן אַ 6 רום פולי מאָדערן הויז אין 582 קאַלדרזש עוועניו. אויך גאַראַזש. $25 אַ מאָנאַט. וועגנד פרימאַרגנס אָדער נאָך 6 אַזייגער אין 266 סאַלטער סטריט.

צו פאַרראָנטן פינף רומס פולי מאָדערן. באַהייצט. ריזאָנאַיבל רענט. זיך ווענדן אין 410 אַלפּרעד עוועניו.

צו פאַרראָנטן אַ 4 רום סוויט, ניי דעקאָ־רירט, אין ראָזגלען אָפּאַרטמענטס. לויפנ־דיקע הייסע וואַסער. עלעקטריק אויוון. ביליקע רענט. מען קאָן אַריינצוזען צו יע־דער צייט. טעלעפאָנירט 254 51.

צו פאַרראָנטן 4 און 5 רום סוויטס אין אַ ניי געבויטער דופּלעקס הויז. אויך פלאַרס, פּרעמיום טיר, עלעקטריק רענטיש. רענט $45 און $55 אַ מאָנאַט. טעלעפאָנירט נרין 600 29.

צו פאַרראָנטן איין רום ביי אַ קליינער פאַ־מיליע. אַלע באַקוועמלאַכקייטן. זיך ווענ־דען אין 435 באַראָס עוועניו. טעל. 077 29.

אַרבעטער פאַרלאַנגט — HELP WANTED

פאַרלאַנגט אַ סינגל מאַן אין אַ קאַנטרי, ניט ווייט פון ווינניפּעג, צו לערנען מיט 3 קינדער. מעגלאַך אויך מיסהעלפן אין סטאָר. אויך פּאַסיק פאַר אַזעלכן וואָס וויל זעלבסט לערנען. נאָר דער ריכטיקער לע־דער זאָל זיך אָפּרופן. שרייבט אַפּליקאַציעס אין העבראַיאַש צו דאָס אידישע וואָרט, באַקס 1976.

פאַרלאַנגט ראַיעלן מאַן פאַר אַ ראָוד פון הונדערט סטאָרס אין דער פּראָווינץ; דער־פאַרונג ניט נויטיק; ניט צו פאַרקויפן; פאַרשפּרייטן און קאַלעקטן. דאַרף פאַרדי־נען זיבעציק דאָלאַר וועכנטלאַך.
SHAMAS MFG. CO.
New Toronto — Ontario

אויב איר האָט ניט אַ־ע־קראַגן אייער צייטונג, טעלעפאָנירט אונז אָפּ
55 409 אָדער 52 213
און מיר וועלן אייך נלייך צושטעלן אַ קאָפּיע

MABEL HARBOUR

עלאַקיישאָן נאַלד מעדאַליסטן — לאָנדאָן אַקאַדעמי אָף מיזיק
ענטערטענער און דראַמאַטיק קאָוטש
לערערן פון שטים קולטור, פאַרלעזן, דערציילן געשיכטעס, רעסייטינג, עקטינג
ספּעציעלע אויפמערקזאַמקייט צו פינקטלאַכער אויסשפּראַך.
נאָרט ענד סטודיאָ:
North End Studio: 366 St. John's Ave. — Residence Phone: 88 892

גרייט זיך צו צו דעם פּאַרטי סעזאָן!

א סך באַוואונדערנדיקע אויגן וועלן זיין געווענדעט צו אייך דעם קומענדיקן האַלאָווין, אויב אייער פּאַרטי־פּראָק וועט זיין דריי קליינע ביי אונז. פערט דאָ ווערקט איז פאַר אַ סך יאָרן אָנגעזען פאַר דעם קינסטלאַכן אופן ווי אַזוי זיי הענדלען פיינע פאַבריקס. עס ווערט דאָ אויך געפונען אַ געלערנטער סטעף פון "וואונדער־אַרבעטער" וועלכע טוען מיט כישוף'דיקער גרינדלאַכקייט באַנייען שיינקייט צו פאַרפלעקטע קליידער.

מענערשע סוטס ווערן אויך זייער אַ סך אויסגעבעסערט מיט פּערסט עקספּערט אויפזיכט. שיקט איצט אַריין!

פּליין סילק פּראָקס	ווינטער אולסטערס
$1.00	**$1.00**
סליפּ און פּליטינג עקסטרא	רעגולאַר $1.75 פאַר עקסטרא

מענערשע סוטס געקלינט און געפּרעסט — **$1.00**

דרעסעס אָדער קאָוטס
געפאַרבט נייווי בלוי, שוואַרץ אָדער ברוין — **$2.50**
רייניקן און איבערשטעלן פאַר און שעמי לייגינג, עקסטרא
טעלעפאָן **37 266** · זעקס לייגס

PERTH DYE WORKS LTD.

Main Office 482-4-6 Portage Avenue

BRANCHES AT	238 LILAC ST.	PHONE 42 328
	808 MAIN ST.	PHONE 55 188
	1062 MAIN ST.	PHONE 55 200

אויסערשטאַטיקע קאַסטאָמערס, באַקומט שטאַטיקע פּריזן. שיקט צו דעם דאָזיקן אַדווערטייזמענט מיט אייערע קליידער.

ווינטער איז דאָ! — — —
אַלע סאָרטן בעטציינג
וואָלענע בלענקעטס, קאָמפאָרטערס, פלאַנעלעט בלענקעטס, קאָנען געקויפט ווערן אויף לייכטע פּייטענטס. אַ טעלעפאָן רוף וועט ברייגגען אונזער סיילס־מאַן מיט אַ פולן אויסוואָל פון סעמפּלס
Gillies Furniture Co.
956 Main Street — Phone 53 533

PUBLIC LIBRARY OCT 29 1930 THE NEW YORK